

An Biúró um Shócmhainní Coiriúla
Cearnóg Fhearchair
Baile Átha Cliath 2
D02 PT89
Éire

Teil.: +353 1 666 3266
Facs: +353 1 666 3296
Ríomhphost: info@cab.ie
Twitter: criminalassets

This report is also available in the English language.
Tá an tuarascáil seo ar fáil i mBéarla freisin.

↑ Rialtas na hÉireann Cóipchirt.
Bhí an tuarascáil seo tiomsaithe agus deartha ag an gCoiste Tuarascálacha Bliantúla CAB 2016.

Ábhair

Ábhair.....	i
Litir ó Choimisinéir An Garda Síochána chuig an Aire Dlí & Cirt.....	v
Litir ó Phríomhoifigeach an Biúro chuig Coimisinéir An Garda Síochána.....	vii
Réamhrá	xi

hAon: Achoimre den Bhiúro um Shócmhainní Coiriúla agus a n-oifigigh & foireann	
An Biúro	1
Airgeadas	1
Cuspóirí agus Feidhmeanna	1
Príomhoifigeach den Bhiúro	2
Oifigeach Dlí an Bhiúro	2
Comhlacht Corpraithe	2
Oifigigh agus foireann an Bhiúro.....	3
Leibhéil Soláthar Foirne Údaraithe.....	4
An Tascfhórsa Coireachta Speisialta.....	4
Neamhainmníocht	5
Struchtúr an Biúro	5
Oifigeach an Phríomh-Aturnae Stáit	5
Próifíleoirí Rannach um Shócmhainní.....	5
Cás 1.....	6
Cás 2.....	7
Cás 3.....	7
Measúnú FATF.....	8
Oiliúint agus Forbairt.....	9
BEARTA.....	9
Cairt Eagraíochta.....	10

Dó: Fiosruithe an Biúro um Shócmhainní Coiriúla	
Fiosruithe	11
Rannán 14	11
Rannán 14 A	12
Iarratais déanta i rith 2016	13
Rannán 17, An tAcht um Cheartas Coiriúil 2010 (Sciúradh Airgid & Sceimhlitheoir Airgeadais,).....	13

Trí: Caingean faoin Acht Fáltais ó Chuireacht 1996 & 2016	
Réamhrá	15
Leasú don Acht um Cheartas Coiriúil.....	16
Rannán 1A.....	16
Cás 1.....	16
Cás 2.....	17
Rannán 2(1) athbhreithniú	17
Briseadh síos ar an luacháil	17
Rannán 3 athbhreithniú	18

Ábhair
(a leanas)

<i>Rannán 3(3) athbhreithniú.....</i>	<i>19</i>
<i>Briseadh síos Geografach .....</i>	<i>20</i>
<i>Réadmhaoin .....</i>	<i>20</i>
<i>Feithiclí .....</i>	<i>20</i>
<i>Rannán 4(1) & 4A .....</i>	<i>21</i>
<i>Rannán 6.....</i>	<i>22</i>
<i>Rannán 7.....</i>	<i>22</i>

A Ceathair: Caingean an Choimisinéir Ioncaim ón mBiúró

<i>Achoimre.....</i>	<i>25</i>
<i>Feidhmeanna Cánach .....</i>	<i>25</i>
<i>Measúnuithe Cánacha.....</i>	<i>25</i>
<i>Achomhairc Cánacha .....</i>	<i>25</i>
<i>Achomhairc chuig na Coimisinéirí Achomhairc.....</i>	<i>26</i>
<i> Achomhairc Diúltaithe.....</i>	<i>26</i>
<i>Achomhairc chuig an Chúirt Chuarda.....</i>	<i>27</i>
<i>Bailiúcháin.....</i>	<i>27</i>
<i>Aisghabhálacha.....</i>	<i>27</i>
<i>Éilimh.....</i>	<i>27</i>
<i>An Chúirt Chuarda.....</i>	<i>27</i>
<i>Ard-Chúirt.....</i>	<i>27</i>
<i>Breithiúnais.....</i>	<i>27</i>
<i>Ionchúisimh.....</i>	<i>28</i>
<i> Thomas Murphy.....</i>	<i>28</i>
<i>Feidhmeanna Custaim & Máil .....</i>	<i>28</i>
<i>Táblaí an Choimisinéara Ioncaim.....</i>	<i>30</i>

Cúig: Caingean an Leasa Shóisialaigh ón mBiúró

<i>Achoimre.....</i>	<i>33</i>
<i>Coigilteas.....</i>	<i>33</i>
<i>Ró-íocaíochtaí.....</i>	<i>33</i>
<i>Aisghabhálacha.....</i>	<i>33</i>
<i>Éilimh.....</i>	<i>33</i>
<i>Rannán 5.1(c) Cásanna.....</i>	<i>34</i>
<i> Cás 1.....</i>	<i>34</i>
<i> Cás 2.....</i>	<i>34</i>
<i>Rannán 5.1(d) Cásanna.....</i>	<i>34</i>
<i> Cás 3.....</i>	<i>34</i>
<i> Cás 4.....</i>	<i>35</i>
<i>Táblaí an Leasa Shóisialaigh.....</i>	<i>36</i>

Sé: Imeachtaí Coiriúla ag teacht ó mheasúnuithe den Bhiúró

<i>Achoimre .....</i>	<i>37</i>
-----------------------	-----------

<i>Cionta a bhainneann le cáin</i>	37
<i>Cás 1</i>	37
<i>Oibríocht Lampa</i>	37
<i>Oibríocht Griffin</i>	37
Seacht: Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016	
CAB -v- SR & Christopher Russell.....	41
CAB v. Niall O'Donoghue (sin nó Simon Gold, Angla Éireannach Domhanda Teo, & Kurt Lauridsen	54
Ocht: Forbairtí Idirnáisiúnta	
An Pheirspictíocht Idirnáisiúnta.....	67
An Oifig um Aisghabháil Sócmhainní.....	67
Oibríochtaí Idirnáisiúnta.....	67
Europol.....	67
Interpol.....	68
CARIN.....	68
ALEFA.....	68
Comhdháil um Reo, Coigistiú & Aisghabháil Sócmhainní.....	69
Oiliúint ICOFI	69
Caidreamh le Gníomhaireachtaí Seachtracha um Fhorfheidhmiú.....	70
Comhdháil Coireachta Trasteorann Eagraithe.....	70
Grúpa Trasteorann um Breosla & Grúpa Máil Trasteorann.....	70
Cuartheanna chuig an mBiúró.....	70
Comhaontú sínithe idir an HMRC & CAB ar an 10ú Lúnasa 2016.....	70
Naoi: Tuarascáil Bhliantúil na Nochta Cosanta.....	73
Deich: Conclúidí	75
Aguisín: Cuspóirí agus Feidhmeanna an Bhiúró.....	77

Ábhair
(a leanas)

[Tá an leathanach seo fágtha folamh gan aon údar]

Litir ag cur ar aghaidh an tuarascáil ó Choimisinéir an Gharda Síochána chuig an Aire Dlí agus Cirt.

A Aire, a chara,

I gcomhréir leis na forálacha de Rannán 21 d'Acht an Biúró um Shócmhainní Coiriúla 1996, táim sásta a chuir os do chomhair an Tuarascáil Bhliantúil 2016 den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla.

Tugann an tuarascáil achoimre ar ghníomhaíochtaí an Biúró le linn 2016, sa tóir ar a chúram reachtúil, ag tabhairt sonraí ar ghníomhaíochtaí tugtha isteach ag an mBiúró faoi fháltais ó choireacht, reachtaíocht na gCoimisinéirí Ioncaim agus an Leasa Shóisialaigh trí dhíriú go rathúil ar na fáltais amhrasacha d'iompar coiriúil. Léiríonn an tuarascáil go bhfanann an Biúró mar pháirt lárnach de fhreagra fheidhmiú an dlí d'iompar coiriúil in Éirinn.

Rinne an Biúró, le linn 2016, iarrachtaí suntasacha ag dul i ngleic le fáltais choiriúla atá ginte ó réimse leathan de ghníomhaíocht choiriúil, agus ag díriú ar chineálacha coire atá bainteach le réadmhaoín. I dtaca leis seo tá an Biúró gníomhach i gcomhoibriú leathan le gníomhaireachtaí um fheidhmiú an dlí i dTuaisceart Éireann, SPTÉ, HMRC agus an Gníomhaireacht Náisiúnta Coireachta san áireamh. Fanann sé seo mar fhócas tábhachtach d'iarrachtaí an Biúró i gcásanna ina bhfuil gnéithe idirnáisiúnta faighte níos suntasaí.

Go hidirnáisiúnta leanann an Biúró ar aghaidh ag déanamh idirchaidreamh agus fiosruithe le húdaráis um fheidhmiú an dlí agus breithiúnais ar fud na hEorpa agus ar fud an domhain sa tóir ar shócmhainní a thagann ó iompar coiriúil.

Leanann an Biúró mar bhall gníomhach den Ghréasán Idirghníomhaireachta Camden um Aisghabháil Sócmhainní (CARIN) agus a éifeachtacht choinneáil ag leibhéal idirnáisiúnta mar an Oifig um Aisghabháil Sócmhainní (ARO) ainmnithe in Éirinn, ag úsáid na gréasáin seo chun a chuspóirí a bhaint amach.

Ag leanúint dá chuspóirí, téann an Biúró i gcomhar go dlúth leis An Garda Síochána, Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim, an Roinn Choimirce Sóisialaí, an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais agus gach gníomhaireachta um fheidhmiú dlí sa Stát i bhforbairt straitéis comhtháiteach chun díriú ar shócmhainní agus brabúis a thagann ó iompar coiriúil, agus go háirithe coiriúlacht eagraithe.

I dtaca leis seo, leanann an Biúró ar aghaidh ag déanamh dul chun cinn suntasach ag dul i ngleic le coirpigh thromchúiseacha, ag tógáil san áireamh iadsan atá bainteach i ngáinneáil agus ag díol drugaí a chruthaíonn fadhbanna móra taobh istigh dár bpobal. Is é an t-ábhar suime ar leith i mbliana ná an fócas curtha ag an mBiúró ar ghrúpaí choiriúla taistil eagraithe atá gníomhach go príomha i mbuirgléireacht agus gadaíocht.

Tá a chuid naisc forbartha ag an mBiúró le pobail áitiúla trí thacú le Bainistiú an Gharda Síochána áitiúil i gcothú an ról den Ghréasán Próifíleoirí Rannach um Shócmhainní.

Litir ag cur ar aghaidh an tuarascáil ó Choimisinéir an Gharda Síochána chuig an Aire Dlí agus Cirt

Tá an tionscnamh seo éifeachtach go háirithe ag dul i ngleic le daoine aonair atá bainteach i gníomhaíocht coiriúil ag leibhéal áitiúil agus pobal a bhí mar limistéar ar bhonn ábhar buartha le tamall anois.

Táim sásta tabhairt faoi deara go bhfuil oiliúint á chur ar fáil ag an mBiúró chuig Próifíleoirí Rannach um Shócmhainní agus tiomnú do bhreis oiliúna i rith 2017.

Tugaim faoi deara go bhfuil Clár an Rialtais 2016 “ Clár do Chomhpháirtíocht Rialtais tiomanta athbhreithniú a dhéanamh ar an reachtaíocht Fáltais ó Choireacht agus a chinntiú go bhfuil a dhóthain acmhainní ag an mBiúró chun tacú lena obair.

Is mise le meas,

NÓIRÍN O'SULLIVAN
COIMISINÉIR
GHARDA SÍOCHÁNA

Litir ó Phríomhoifigeach an Bhiúró chuig Coimisinéir an Gharda Síochána

A Choimisinéara, a chara,

Is é mo phléisiúr a chur os do chomhair an 21ú Tuarascáil Bhliantúil ón Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla don bhliain fhéilire 2016. Cuirtear an tuarascáil seo isteach mar chur i láthair don Aire Dli, Cirt agus Comhionannais, de réir fhorálacha Roinn 21 den Acht um Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla, 1996. De réir na ndualgas reachtúla, leagann an tuarascáil amach gníomhaíochtaí an Bhiúró le linn na bliana ag dul i ngleic le fáltais ó chuireanna.

Le linn na bliana, rinne an Biúro sár-iarracht chun an Gréasán um Phróifil ar Shócmhainní Rannáin a fhorbairt Agus é sa ghearrthréimhse fós, seans nach dtiocfadh torthaí láithreacha as, tá an Biúro féinmhuiníneach go leagann sé an bhunchloch ar fháltais ó chuireanna, gníomhaíochtaí ioncaim agus leasa shóisialaigh agus as sin tiocfaidh gníomh forfheidhmithe sna blianta amach romhainn. Rinne fáltais ó ghníomhaíochtaí coiriúla, in éineacht le gníomhaíochtaí ó sholáthair loncaim agus Coimirce Sóisialaí níos mó ná €3.8 don Státchiste sa bhliain 2016.

Le linn 2016, tugadh 13 iarratas nuas os comhair na hArd-Chúirte faoin reachtaíocht Fáltais ó Chuireanna. Arís eile, rinneadh formhór na ngníomhaíochtaí seo as fháltais ó gháinneáil drugaí. Ina theannta sin, tugadh gníomhaíochtaí i gcoinne daoine a raibh amhras fúthu faoi rannpháirtíocht i gcoireanna, go háirithe maidir le fáltais choiriúla a tháinig as grúpaí eagraithe coiriúla rannpháirteach i gcoireanna buirgléireachta agus grúpaí coiriúla ag feidhmiú i gceantracha taithe den tír. I Mí Lúna 2016, cuireadh tús le an Acht Um Fáltais ó Chuireanna (Leasaithe)

2016. Ar an 31 Nollaig 2016, úsáideadh an chumhacht faoi Roinn 1(A) Acht um Fáltais ó Chuireanna 1996, mar a bhí leasaithe, go héifeachtach ar dhá ócáid ag Oifig an Bhiúró.

Cosúil leis sin, laghdaíodh an tairseach chun Fáltais ó Chuireanna a agairt ó €13,000 go €5,000. Éascóidh an áis seo an Biúro chun díriú ar réimse níos leithne fáltais rud a léiríonn coimhínt láidir an Stáit chun dul i ngleic leis an gcoiriúlacht ag na leibhéil ar fad.

Chuir an Biúro um Shócmhainní Coiriúla ar aghaidh, ag baint úsáide as an reachtaíocht maidir le Fáltais Choiriúla, níos mó ná €1.4 milliún agus fuair siad ar ais freisin níos mó ná €297,430 maidir le ró-íocaíochtaí faoi sholáthair Leasa Shóisialaigh.

Leanadh le straitéis an Bhiúró a ghníomhaíochtaí a chomhordnú ar bhealach a bhíonn eolas ar Phleananna Póilíneachta an Gharda Síochána agus straitéisí na gCoimisinéirí loncaim agus an Roinn Coimirce Sóisialaí sa bhliain 2016.

Tagraíonn an tuarascáil seo do líon fiosriúchán agus ionchúiseamh os comhair na gCúirteanna Coiriúla. Tá na hionchúisimh i gceist bainteach le cionta coiriúla faoi Reachtaíocht loncaim in éindí le cion faoin Acht um Bhiúro um Shócmhainní Coiriúla. Cás mar sin ab ea an DPP in aghaidh Thomas Murphy, a chríochnaíodh os comhair na Cúirte Coiriúla Speisialta trí phianbhreith.

Méadaíodh go sciobtha ar choimhínt an Bhiúró le blianta anuas i dtreo leibhéal an

Litir ó Phríomhoifigeach an Bhiúró chuig Coimisinéir an Gharda Síochána

tsaineolais a ardú le soláthar ar thraenáil chuí don phearsanra ar fad le linn na bliana 2016.

Ina theannta sin, le linn na bliana, in éindí le Coláiste na nGardaí, cuireadh an Cúrsa maidir le Fáltais a ghabháil agus a aimsiú de chuid na bhFiosraitheoirí (TACTIC) mar chonchlúid. Tá an cúrsa seo deartha go speisialta chun riachtanais an Bhiúró a bhaint amach sna blianta amach romhainn agus go háirithe chun a chumas a fheabhsú maidir le na dúshláin fiosraithe a bhaint amach a bhaineann le fáltais choiriúla a aimsiú.

Leanann an Biúró ar aghaidh chun a chaidreamh a fhorbairt le Interpol, Europol and the Camden Assets Recovery Inter-Agency Network (CARIN). Sonraíonn an tuarascáil roinnt forbairtí móra trí chomhoibriú idirnáisiúnta maidir le fiosriúcháin a rinne an Biúró. Tá líon cásanna leagtha amach i mionsonraí a léiríonn an leibhéal comhoibrithe a bhí ann agus an rath dá bharr. Ina theannta sin, ar an leibhéal idirnáisiúnta, leanann an Biúró ag déanamh ionadaíochta ar son na hÉireann ag ardán na nOifigí Aisghabháil Fáltais. Le linn 2016, thacaigh an Biúró in éindí leis an Roinn Airgeadais, an Garda Síochána agus gníomhaireachtaí eile leis an tír ó thaobh sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta leis an Tascfhóra Gníomhaithe Airgeadais (FATF).

Ón tús, fuair an Biúró tacaíocht den scoth ó reachtairí, baill den phobal agus na meáin chumarsáide. Léirítear seo a thuilleadh trí chaidrimh phroifisiúnta agus oibre leis na hInstitiúidí Airgeadais, na Coirp Chuntasáochta agus gníomhaireachtaí rialaithe eile taobh istigh den tír chomh maith leis an gceangal díreach leis an bpobal.

D'fheabhsaigh an Biúró a chumas cumarsáide trí úsáid a bhaint as meáin shóisialta.

Le bliana beaga anuas bhí ar an mBiúró leasaithe a dhéanamh de bharr pátrúin iompair choiriúla ag athrú. D'ardaigh an riachtanas do chomhoibriú idirnáisiúnta idir gníomhaireachtaí an dlí go dtí an pointe go bhfuil gné idirnáisiúnta ag beagnach gach fiosriúchán ar siúl.

Mar sin féin, léirigh an Biúró a éifeachtúlacht agus a chumas chun na dúshláin a bhaint amach a shíolraigh as na forbairtí seo agus é fiche bliain ar an bhfód, fanacht lárnach sa bhfreagra maidir le forfheidhmiú an dlí in aghaidh choiriúlacht eagraithe agus dháiríre sa dhlínse seo. Go háirithe, tríd a ghníomhartha, d'imir an Biúró a pháirt chun dul i ngleic leis an mbagairt do Shochaí na hÉireann ag aighneas mór coiriúlachta ag na dronganna coiriúlacht eagraithe Kinahan agus Hutch.

Ag aithint na sáriarrachta ag dul i ngleic le coiriúlacht dháiríre agus eagraithe ó oifigigh an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla, san am atá caithe agus i láthair na huaire, bhí ócáid phríobháideach ar siúl i gCaisleán Bhaile Átha Cliath ar an Aoine an 14 Deireadh Fómhair 2016 (beagnach fiche bliain don lá ó bhúnú an Bhiúró) a bhí freastalaithe ag Tánaiste an ama úd agus an tAire Dlí, Cirt agus Comhionannais Frances Fitzgerald T.D.

Ba mhaith liom a aithint le buíochas an tacaíocht agus an comhoibriú tugtha don Bhiúró le linn na bliana ón nGarda Síochána, na Coimisinéirí Ioncaim, an Roinn Coimirce Sóisialaí, an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, Oifig an Aturnae Ghinearálta agus Oifig an Stiúrthóra um Ionchúiseamh Poiblí.

Litir ó Phríomhoifigeach an Bhiúró chuig Coimisinéir an Gharda Síochána

Ba mhaith liom a aithint ach go háirithe an saineolas agus an choimítmint ó na dlíodóirí agus ón fhoireann curtha ar fáil ag an Oifig Phríomh-Aturnae an Stáit d'obair an Bhiúró. Ní féidir ach a bheith buíoch as an chomhairle dlí neamhspleách inmheánach do rathúlacht an Bhiúró. Ina theannta sin, ba mhaith liom cúnamh an Chomhairle Dlí a aithint sa Bhiúró.

Le linn na bliana, bhí neart athruithe pearsanta móra taobh istigh den Bhiúró ag teacht as fágáil phearsanra maidir le hardú céime, scor agus aistrithe. Is fírinne dhosheachanta í seo de bharr struchtúir an Bhiúró agus mar thoradh air sin, chuir sé leis an mbéim le cothabháil córas láidir agus achmhainnithe a cuireadh in áit le blianta beaga anuas.

Ba mhaith liom díograis agus obair chrua gach duine sa Bhiúró a aithint, san am a chuaigh thart agus i láthair na huair. Is é nádúr na hoibre, i go leor cásanna, nach féidir é a aithint go poiblí de bharr an riachtanais maidir le hanaithnideacht agus slándáil don fhoireann bainteach leis an obair. Ba mhaith liom an seans a ghlacadh fáilte a chur roimh phearsanra nua sa Bhiúró le linn na bliana agus guím gach rath orthu sa todhcháí.

Sa deireadh, de bharr gurb í seo mo chéad thuarascáil mar Phríomhoifigeach an Bhiúró, ba mhaith liom leibhéal ard na proifisiúnachta, na díograise agus na coimítminte aithint ó oifigigh an Bhiúró ar fad agus foireann an Bhiúró. Guím iar-Phríomhoifigeach an Bhiúró, an Coimisinéir Cúnta Eugene Corcoran, gach rath sa todhcháí.

Is mise, le meas,

PATRICK CLAVIN
BLEACHTAIRE AGUS PRÍOMH-
CHEANNFORT
PRÍOMH-OIFIGEACH AN BHIÚRÓ

23 Iúil 2017

Litir ó Phríomhoifigeach an Bhiúró chuig Coimisinéir an Gharda Síochána

[Tá an leathanach seo fágtha folamh gan aon údar]

Réamhrá

Rannán 21 Tuarascáil

Is é seo an 21ú Tuarascáil Bhliantúil de na gníomhaíochtaí den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla (ag tagairt dó mar “an Biúró” as seo amach) agus clúdaíonn sé an tréimhse ón 1ú d’Eanáir go dtí an 31ú Nollaig 2016 san áireamh.

Tá leasaithe déanta ar Acht an Biúró um Shócmhainní Coiriúla 1996 agus Acht Fáltais ó Choireacht 1996 go minic. ach den chuid is mó d’Acht Fáltais ó Choireacht (Leasú) 2005

Le haghaidh cuspóir an tuarascáil seo, as seo amach tagrófar d’Acht an Biúró um Shócmhainní Coiriúla 1996 agus 2005 mar “an tAcht” agus tagrófar as seo amach d’Acht Fáltais ó Choireacht 1996 agus 2016 mar “an tAcht FÓC”. Cuireann an tAcht 1996 in éineacht le hAchtanna 2005 agus 2016 teideal comhchoiteann ar fáil de leasuithe ag rialú cumhachtaí agus feidhmeanna an Bhiúró.

Tá an tuarascáil seo réitithe de bhun Rannán 21 den Acht a mbíonn tuarascáil le cur i láthair ag an mBiúró, trí Choimisinéir an Gharda Síochána, chuig an Aire Dlí, Cirt agus Comhionannais ag leagan síos na gníomhaíochtaí i rith na bliana 2016.

Réamhrá

Radharc na Ceithre Cúirteanna, Baile Átha Cliath

Cuid a haon

Achoimre den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla agus a n-oifigigh agus a bhfoireann

An Biúró

Bunaíodh an Biúró go foirmiúil ag achtú an Achta an 15 Deireadh Fómhair 1996. Déanann an tAcht foráil don mhéid a leanas (i measc rudaí eile):

- cuspóirí an Bhiúró;
- feidhmeanna an Bhiúró;
- Príomhoifigeach an Bhiúró;
- Oifigigh an Bhiúró;
- foireann an Bhiúró;
- Oifigeach Dlí an Bhiúró;
- neamhainmníocht fhoireann an Bhiúró;
- cionta agus pionóis as foireann an Bhiúró agus a muintireacha a shainaitint;
- cionta agus pionóis mar gheall ar bhac agus imeaglú;
- Barántais chuardaigh an CAB; agus
- Orduithe táirgthe an CAB.

Airgeadas

I gcaitheamh na bliana, chaith an Biúró airgead a soláthraíodh dóibh tríd an Oireachtas ag an Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais d'fhonn tabhairt faoina bhfeidhmeanna reachtúla agus chun a guspóirí reachtúla a bhaint amach.

Déanann an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste iniúchadh ar an airgead uile a sholáthraíonn an tOireachtas, faoi mar a dtugtar breac-chuntas air thíos, agus faoi mar a fhoráiltear sa Reachta.

Anuas air sin, tugann Rannóg Iniúchta Inmheánaigh na Roinne Dlí agus Cirt agus Comhionannais faoi iniúchadh neamhspleách ar nósanna imeachta agus próisis an Bhiúró.

Déanann an Rannóg Iniúchta Inmheánaigh iniúchadh inmheánach ar nósanna agus próisis an Bhiúró ar bhun bliantúil.

Comparáid ar Chuntais do na bliana 2015 /2016

Bliain	Cur síos	Suim €	
		Buiséad Soláthar	Iomlán Caite
2015	Pá	5,372,000	5,681,000
	Neamhphá	1,701,000	997,000
	Iomlán	7,073,000	6,678,000
2016	Pá	5,341,000	5,418,000
	Neamhphá	1,701,000	1,268,000
	Iomlán	7,042,000	6,686,000

Cuspóirí agus feidhmeanna

Leagtar amach cuspóirí agus feidhmeanna an Bhiúró, faoi seach, in Ailt 4 agus 5 den Acht. Leagtar amach na cuspóirí agus na feidhmeanna reachtúla seo go hiomlán in Aguisín 1 (féach lgh 75 & 76), agus féadtar an achoimre a leanas a thabhairt orthu:

1. fáltais ó iompar coiriúil a imscrúdú agus a shainaitint;
2. gníomhartha a ghlacadh faoin dlí chun na sochair a chruthaíonn sócmhainní arb iad fáltais ó iompar coiriúil iad a bhaint agus

Cuid a haon

Achoimre den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla agus a n-oifigigh agus a bhfoireann

- a dhiúltú orthu trí na sócmhainní a reo, a chaomhnú agus a choigistiú;
- gníomhartha a ghlacadh faoi Achtanna na gCoimisinéirí loncaim lena chinntiú go mbíonn fáltais ó ghníomhaíocht choiriúil faoi réir cánach; agus
  - éilimh a imscrúdú agus a dheimhniú faoi na hAchtanna Leasa Shóisialaigh.

Acht, as bainistíocht, rialú agus riarachán ginearálta an Bhiúró. Tá Príomhoifigeach an Bhiúró freagrach don Choimisinéir as feidhmíocht fheidhmeanna an Bhiúró.

Déanann an Rannóg seo soláthar, chomh maith, do cheapadh Phríomhoifigeach Gníomhach an Bhiúró chun feidhmeanna Phríomhoifigeach an Bhiúró a chomhlíonadh i gcás éagumais trí bhreiteacht, easnamh nó eile.

Príomhoifigeach an Bhiúró

Tá Príomhoifigeach an Bhiúró i gceannas ar an mBiúró, a cheapann Coimisinéir an Gharda Síochána óna gcuid comhaltaí a bhfuil céim Ard-Cheannfoirt bainte amach acu. Is é an tArd-Cheannfort Bleachtairachta Patrick Clavin Príomhoifigeach reatha an Bhiúró a ghlac lena cheapachán an 4 Lúnasa 2016 i ndiaidh do Eugene Corcoran imeacht agus a fuair ardú céime mar Choimisinéir Cúnta sa Gharda Síochána.

Tá freagracht fhoriomlán ag Príomhoifigeach an Bhiúró, faoi Alt 7 den Acht, as bainistíocht, rialú agus riarachán ginearálta an Bhiúró. Tá Príomhoifigeach an Bhiúró freagrach don Choimisinéir as feidhmíocht fheidhmeanna an Bhiúró.

Déanann an Rannóg seo soláthar, chomh maith, do cheapadh Phríomhoifigeach Gníomhach an Bhiúró chun feidhmeanna Phríomhoifigeach an Bhiúró a chomhlíonadh i gcás éagumais trí bhreiteacht, easnamh nó eile.

Tá freagracht fhoriomlán ag Príomhoifigeach an Bhiúró, faoi Alt 7 den

Oifigeach Dlí an Bhiúró

Tuairiscíonn Oifigeach Dlí an Bhiúró go díreach do Phríomhoifigeach an Bhiúró agus tá air/ uirthi faoi Roinn 9 den Acht cuidiú leis an mBiúró chun a chuspóirí agus a fheidhmeanna a bhaint amach.

Comhlacht corpraithe

Tá an Biúró ann mar chomhlacht corpraithe neamhspleách amhail a fhoráiltear faoi Alt 3 den Acht. Rinne an Ard-Chúirt breithniú ar an mBiúró den chéad uair i 1999 i gcás Murphy -v- Flood ([1999] IEHC 9).

Rinne an Breitheamh Onórach McCracken breithiúnas na hArd-Chúirte a thabhairt an 1 Iúil 1999. Baineann rithábacht leis an mbreithiúnas seo chun cineál an Bhiúró a thuiscint.

Is éard a luaigh an Chúirt:

Bunaítear an CAB mar chomhlacht corpraithe le comharbas suthain. Cé nach mór Príomhoifigeach an Bhiúró a cheapadh ó chomhaltaí an Gharda Síochána a bhfuil céim Ard-Cheannfoirt

bainte amach acu, tá an CAB neamhspleách ar an nGarda Síochána, dá ainneoin sin, cé go bhfuil acu go leor de na cumhachtaí a bhronntar ar an gcomhlacht sin.

...

Bhunaigh an Reacht an CAB, ní hionann é agus brainse den Gharda Síochána. Bhunaigh an tOireachtas iad mar chomhlacht corpraithe go príomha ar mhaithe lena chinntiú nár cheart go mbainfeadh daoine sochar ó aon sócmhainní a fhaigheann siad ó aon ghníomhaíocht choiriúil. Bronntar an chumhacht orthu chun gach gníomh riachtanach a ghlacadh maidir le sócmhainní a urghabháil agus a ghabháil a eascraíonn as gníomhaíocht choiriúil, roinnt cumhachtaí a chinntíonn go mbíonn fáiltas ó choireacht faoi réir cánach, agus freisin maidir leis na hAchtanna Leasa Shóisialaigh. Ní comhlacht ionchúisimh iad áfach, agus ní údarás póilíneachta iad. Údarás imscrúdaithe iad, a dhéanann iarratas ar an gCúirt le cabhair a fhail chun a bhfeidhmeanna a fhorfheidhmiú, tar éis dóibh imscrúdú a dhéanamh agus leas a bhaint dá gcumhachtaí suntasacha imscrúdaithe.

Chreid an tOireachtas, nuair a bhí an CAB á bhunú acu, go soiléir gur theastaigh sé ar mhaithe le leas an phobail chun comhlacht a bhunú a bheadh neamhspleách ar an nGarda Síochána, agus a ghníomhódh ar bhealach imscrúdaitheach. Ní shílim, áfach, go bhfuil siad ar an gcuma chéanna leis an nGarda Síochána, a dhéanann imscrúdú d'fhonn daoine a ionchúiseamh mar gheall ar chionta. Imscrúdaíonn an CAB ar mhaithe le sócmhainní a chur faoi urrús a fuarthas

mar thoradh ar ghníomhaíochtaí coiriúla agus ar mhaithe leis na sócmhainní siúd a íoc leis an Stát ar deireadh.”

Oifigigh agus foireann an Bhiúró

Forálann Alt 8 den Acht d'oifigigh an Bhiúró a cheapadh. Ceaptar comhaltaí foirne an Bhiúró faoi Alt 9 den Acht.

Is iad oifigigh an Bhiúró:

- A. comhaltaí an Gharda Síochána;
- B. oifigigh na gCoimisinéirí Ioncaim; agus
- C. oifigigh na Roinne Coimirce Sóisialaí.

Tugtar oifigigh ar iasacht óna máthairchuideachtaí.

Is iad foireann an Bhiúró:

- I. Oifigeach Dlí an Bhiúró;
- II. Icomhaltaí gairmiúla foirne an Bhiúró;
- III. comhaltaí riaracháin agus teicniúla foirne an Bhiúró.

Leantar le hoifigigh an Bhiúró a dhílsiú lena gcumhachtaí agus lena ndualgais in ainneoin gur ceapadh iad mar Oifigigh an Bhiúró.

Cuid a haon

Achoimre den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla agus a n-oifigigh agus a bhfoireann

Leibhéil Foirne Údaraithe

Leibhéil údaraithe ilghníomhaireachta

	37
	6
	16
	12

Fógraíodh comórtas i mí na Samhna 2016 chun na folúntais Garda agus Sáirsint a líonadh agus tá súil go gceaptar an fhoireann sin ón Chomórtas seo sa chéad leath de 2017.

Ina theannta sin, thug Coimisinéir an Gharda Síochána cead don Bhiúró Sáirsint breise agus Garda breise a cheapadh chun tacaíocht a thabhairt don Bhiúró ina chúram reachtúil. Cuireadh an dá phost nua seo sa chomórtas a luadh thuas.

Táthar ag súil leis an dá fholúntas in Aonad Anailíse an Bhiúró a líonadh, a fhógairt leis an tSeirbhís Cheapacháin Phoiblí i mí Feabhra 2017.

Ceapadh Oifigeach Biúró Leasa Shóisialaigh i mí na Nollag 2016. Mar a tuairiscíodh sa Tuarascáil Bhliantúil 2015, maireann folúntas do Phríomhfheidhmeannach agus táthar ag súil go líonfar seo le linn an chéad leath de 2017.

Is ionann an leibhéal foirne ag an mBiúró ina bhfuil Oifigigh an Bhiúró agus foireann eile agus seachtó a haon.

I ndiaidh do dhaoine scor agus arduithe céime a fháil le linn 2015 agus 2016, tá seacht folúntas ann ag an mBiúró ag deireadh na bliana 2016. Is iad na folúntais seo ná Cigire Bleachtaireachta amháin, beirt Ghardaí Bleachtaireachta, Cuntasóir Fóirínseach amháin, Anailísí Coireachta Airgeadais amháin agus Príomhfheidhmeannach amháin.

Thug Oifig na gCoimisinéirí Ioncain coimhínt an Biúró a sholáthar le triúr Oifigeach breise a gceapfar don Bhiúró le linn 2017.

An Tascfhórsa Coireachta Speisialta

Le linn 2016, bhunaigh Coimisinéir an Gharda Síochána Tascfhórsa Speisialta chun díriú ar dhroganna coiriúlachta eagraithe bunaithe i gceantar Bhaile Átha Cliath le béim ar leith ar an dara agus an tríú leibhéal coirpeach. Mar chuid den

aonad seo a chur ar bun, atá faoi smacht Biúró Náisiúnta na nGardaí maidir le Drugaí agus Coiriúlacht, cuireadh seisear Gardaí agus Sáirsint amháin don Bhiúró chun cuidiú le fiosriúcháin ar na daoine aitheanta chun aon fháltais a aimsiú a fuarthas as iompar coiriúlachta.

Le linn 2016, aithníodh seasca trí sprioc agus tugadh faoi fhiosriúcháin ag an bhfoireann ceangailte leis an Tascfhórsa Speisialta taobh istigh den Bhiúró.

Neamhainmníocht

D'fhonn sábháilteacht roinnt Oifigeach agus foirne den Bhiúró a chinntiú, leagtar neamhainmníocht dóibh siúd amach faoi Alt 10 den Acht. Faoin Alt seo, tugann oifigigh agus foireann an Bhiúró faoina ndualgais in ainm an Bhiúró.

Forálann Alt 11 den Acht do chionta coiriúla a bhaineann le sainaitheint roinnt Oifigeach den Bhiúró, foirne agus a muintireacha.

Ní shíntear an toirmeasc a chuirtear ar shainaitheint chuig Príomhoifigeach an Bhiúró, Príomhoifigeach Gníomhach an Bhiúró, Oifigeach Dlí an Bhiúró nó d'Oifigigh an Bhiúró ar comhaltáí den Gharda Síochána iad.

Struchtúr an Bhiúró

Baineann an sochar lena mbaineann feabhas a chur ar chumais imscrúdaitheacha i dtabhairt faoi shainchúram reachtúil an Bhiúró le struchtúr ilghníomhaireachta an Bhiúró a thógann le chéile roinnt tacair scileanna

ó phearsanra atá i gceist. Tá seo indéanta faoi Alt 5 den Acht ina sonraítear feidhmeanna an Bhiúró.

Oifigeach an Phríomh-Aturnae Stáit

Soláthraíonn Rannóg Sócmhainní Coiriúla Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit (dá dtagraítear feasta mar "an CSSO") comhairle dhlíthiúil agus seirbhísí aturnae don Bhiúró.

Déanann an CSSO ionadaíocht don Bhiúró i dtaobh dlíthíocht a thosú agus a chosaint i ngach dlínse cúirte, go príomha le cabhair ón gComhairle agus ó rudaí eile. Anuas air sin, soláthraíonn an CSSO ionadaíocht do gach ceist chánach agus leasa shóisialaigh os comhair na gcomhlachtaí achomhairc faoi seach agus sa Chúirt Chuarda.

Ar deireadh, soláthraíonn an CSSO comhairle ghinearálta dlí ag gach céim de dhul chun cinn cáis ó imscrúdú chuig diúscairt, agus seirbhísí dréachtaithe conartha agus tionalais san áireamh.

Le linn 2016, bhí foireann an CSSO mar seo a leanas:

2 dlíodóir;

2 feidhmeannach dlí; agus

2 oifigeach cléireachais.

Próifíleoirí Rannach um Shócmhainní

I 2016, Lean an Biúró le Clár Oiliúna an Phróifíleora Roinne Sócmhainní Coiriúla.

Cuid a haon

Achoimre den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla agus a n-oifigigh agus a bhfoireann

Le linn na bliana, thraenáil an Biúró naoi déag Próifíleoirí Roinne Sócmhainní Coiriúla Garda breise chun folúntais a líonadh taobh istigh de Rannóga éagsúla Garda, a d'éirigh as scor agus ardú céime. Ag deireadh na bliana, bhí dhá céad is a hocht Próifíleoirí Roinne Sócmhainní Coiriúla, ina raibh

- 190 Gardaí;
- 15 nOifigeach de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim atá fostaithe i ndualgais Chustaim agus Mhál; agus
- 3 Oifigeach de chuid na Roinne Coimirce Sóisialaí.

Le linn 2016, feabhsaíodh ar ról Próifíleoirí Roinne Sócmhainní Coiriúla ó bhailiú faisnéise go ról fiosriúcháin níos réamhghníomhaí. Mar chuid den fhorbairt nua, chuir Oifigigh Sinsearacha an Bhiúró ar an eolas gach Ceannfort Bleachtairreachta Roinne agus Réigiúnacha atá freagrach as Gréasán an Phróifíleora Roinne Sócmhainní Coiriúla ag díriú ar choirpigh áitiúla Sraith 2 agus 3. I ndiaidh don socrú seo le bainistíocht Roinne agus Réigiúnach bhí líon cúrsaí traenála athnuacha ar fud na tíre.

Sa bhliain 2017, táthar ag súil go bhforbróidh Gréasán an Phróifíleora Roinne Sócmhainní Coiriúla níos mó le traenáil ar 110 Próifíleoirí Roinne Sócmhainní Coiriúla breise.

Le linn 2016, lean Próifíleoirí Roinne Sócmhainní Coiriúla ó na Réigiúin éagsúla bualadh leis an mBiúró chun fiosriúcháin a fhorbairt agus a chur chun

cinn, a raibh tionchar airgeadais suntasach ar choirpigh áitiúla, agus, as sin, aiseolas dearfach a fháil taobh istigh de phobail áitiúla a fhulangaíonn ó ghníomhaíochtaí na gcoirpeach seo.

Samplaí ó chásanna a chuaigh an Biúró i ngleic leo sa bhliain 2016, a d'eascair as Próifíleoirí Roinne Sócmhainní Coiriúla is ea an méid seo a leanas:

Cás 1

Targaid bainteach le díol agus soláthar drugaí rialaithe i lár chathair Átha Cliath theas. Tuairiscíodh an cás seo don Bhiúró ag Próifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla atá sannta d'aonad drugaí áitiúil. Ag teacht as a idirghníomhú leis an mangairle drugaí, thosaigh an Próifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla ullmhú do phróifíl sócmhainní a cuireadh chuig an mBiúró d'Fhoireann Fiosriúcháin. Bhuail an Biúró leis an bPróifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla i bhforbairt bhreise na próifíle sócmhainní. As seo tháinig oibríocht chuardaigh ag an mBiúró, tacaíthe ag Gardaí áitiúla. Le linn na hoibríochta cuardaigh, fuarthas airgead tirim €37,000 agus dhá uaireadóir Rolex. Ní raibh an targaid ná a pháirtí gafa le fostaíocht dearbhaithe agus bhí siad ag fáil íocaíocht ón Roinn Coimirce Sóisialaí.

De bharr gníomhuithe sa bhfiosriúchán seo, fuair an Biúró Orduithe de réir Roinn 4a den Acht PoC, mar atá leasaithe, maidir leis na sócmhainní seo a leanas:

1. Gluaisteán Audi A3 ar fiú €8,500
2. Gluaisteán Audi A4 ar fiú €10,000
3. 2x Uaireadóir Rolex ar fiú €9,000

(iomlán)
4 €37,000 airgead tirim

Ina theannta sin, rinne an Biúró gníomhuithe faoi chumhachtaí loncain agus Coimirce Sóisialaí, a raibh cáin le hóc agus ró-íocaíochtaí maidir le cúrsaí Leasa Shóisialaigh. Tá na cúrsaí seo leanúnach agus tá an Biúró rannpháirteach go gníomhach chun suimeanna a fháil don Státchiste.

Cás 2

Targaid bainteach le díol agus soláthar drugaí rialaithe in Áth Cliath Thuaidh-Thiar. Tuairiscíodh an cás seo don Bhiúró ag Próifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla atá sannta d'aonad bleachtairachta áitiúil. De thoradh ar a bhreathnóireacht go raibh an targaid ag bailiú sócmhainní suntasacha, thosaigh an Próifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla ullmhú do phróifíl sócmhainní a cuireadh chuig an mBiúró d'Fhoireann Fiosriúcháin.

Bhuail an Biúró leis an bPróifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla i bhforbairt bhreise na próifíle sócmhainní. As seo tháinig oibríocht chuardaigh ag an mBiúró, tacaíthe ag Gardaí áitiúla. Le linn na hoibríochta cuardaigh, fuarthas airgead tirim IR£74,500 agus gluaisteán Audi A7. Gabhadh an Audi A7 faoi na cumhachtaí nua foai Roinn 3 de na hAchtanna PoC 1996-2016 mar atá i Roinn 1A den Acht PoC 2016. Ní raibh an targaid gafa le fostaíocht dearbhaithe agus bhí an targaid ag fáil íocaíocht ón Roinn Coimirce Sóisialaí.

De bharr gníomhuithe sa bhfiosriúchán seo, fuair an Biúró Orduithe de réir Roinn 4a den Acht PoC, mar atá leasaithe,

maidir leis na sócmhainní seo a leanas:

1. Gluaisteán A7 ar fiú €35,000

Ina theannta sin, rinne an Biúró gníomhuithe faoi chumhachtaí loncain agus Coimirce Sóisialaí, a raibh cáin le hóc agus ró-íocaíochtaí maidir le cúrsaí Leasa Shóisialaigh. De thoradh ar an targaid ag baint úsáide as baill teaghlaigh gar don targaid i gceannacht sócmhainní áirithe, bhí ró-íocaíochtaí maidir le híocaíochtaí Coimirce Sóisialaí ardaíthe i gcoinne dhá bhall teaghlaigh breise. Tá na cúrsaí seo leanúnach agus tá an Biúró rannpháirteach go gníomhach chun suimeanna a fháil don Státchiste.

Cás 3

Targaid bainteach le díol agus soláthar drugaí rialaithe i Réigiún an Lár-Iarthair. Tuairiscíodh an cás seo don Bhiúró ag Próifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla atá, a dhearbhaigh ó fhiosraitheoirí áitiúla, gur cheannaigh an targaid réadmhaoin chónaithe thuaithe le stáblaí agus 18.3 acra talún ceangailte leis.

Thosaigh an Próifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla ullmhú do phróifíl sócmhainní a cuireadh chuig an mBiúró d'Fhoireann Fiosriúcháin. Bhuail an Biúró leis an bPróifíleoir Roinne Sócmhainní Coiriúla i bhforbairt bhreise na próifíle sócmhainní.

De bharr gníomhuithe sa bhfiosriúchán seo, fuair an Biúró Orduithe de réir Roinn 3 den Acht PoC, mar atá leasaithe, maidir leis na sócmhainní seo a leanas:

Cuid a haon

Achoimre den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla agus a n-oifigigh agus a bhfoireann

- Teach
- Stáblaí
- 18.3 acra talún i Lúbán Díge, Co. an Chláir ar fiú beagnach €250,000.

Ina theannta sin, rinne an Biúró gníomhuithe faoi Chumhachtaí loncaim, áit a rinneadh measúnú ar cháin. Tá na cúrsaí seo leanúnach agus tá an Biúró go gníomhach chun suimeanna a fháil don Státchiste.

Measúnú FATF

Is corp idir-rialtais an Tascfhórsa um Gníomhú Airgeadais (FATF) bunaithe sa bhliain 1989 ag Airí de dhlínsí a Bhall. Is iad cuspóirí an FATF ná caighdeáin a leagan amach agus cur i bhfeidhm éifeachtach de thomhasanna dlíthiúla, rialaithe agus oibríochta a chur chun cinn i gcoinn sciúradh airgid, maoiniú sceimhlitheoireachta agus bagairtí cosúil leis sin don ionracas a bhaineann leis an gcóras airgeadais idirnáisiúnta. Is corp a dhéanann polasaithe, mar sin, an FATF, a oibríonn chun an toil pholaitiúil a thabhairt maidir le leasaithe reachtaíochta agus rialaithe náisiúnta sna réimsí seo.

D'fhorbair an FATF sraith moltaí atá aitheanta mar an caighdeán idirnáisiúnta chun troid in aghaidh sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta agus an méadú ar airm ollscriosta. Cruthaíonn siad bunús do fhreagra comhordnaithe do na bagairtí seo, d'ionracas an chórais airgeadas agus cuidiú cothrom na féinne a chinntiú. Eisithe i dtosach i 1990, rinneadh leasaithe ar mholtaí an FATF i

1996, 2001, 2003 agus le déanaí 2012, chun cinntiú go bhfanann siad suas chun dáta, agus tá sé ar intinn go bhfuil siad ann d'fheidhmiú uilíoch.

Déanann an FATF monatóireacht ar dhul chun cinn a bhail chun bearta riachtanacha a chur i bhfeidhm, athbhreithniú a dhéanamh ar theicnící sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta, agus cur chun cinn a dhéanamh ar bhearta domhanda cuíthe agus glacadh leo. I gcomhpháirt le páirtithe leasmhara idirnáisiúnta eile, oibríonn an FATF le laigeachtaí ag an leibhéal náisiúnta a aithint leis an aidhm an córas airgeadais idirnáisiúnta a chosaint ó mhí-úsáid.

Déanann an FATF monatóireacht rialta ar dhul chun cinn a bhail i gcur i bhfeidhm a mholtaí leis an bpróiseas Comhmheastóireachta. Sa phróiseas seo tá piarmheasúnú ar gach aon bhall, ina bhfuil cur síos agus anailís shonraithe ar bhfráma oibre maidir le sciúradh airgid agus maoiniú sceimhlitheoireachta a throid (AML/CFT) i láthar ina fhearas reachtaíochta, rialaithe agus stiúirthóireachta. Pléitear torthaí na scrúdaitheoirí ansin ag an chéad lánchruinniú eile agus cuirtear iad sa Tuarascáil ar Chomhmheastóireacht (MER).

Thosaigh an Ceathrú Babhta de MERanna sa bhliain 2014. Tharla athbhreithniú ar Éirinn faoin gCeathrú Babhta i 2016 agus críochnóidh seo i 2017. Ullmhaíodh measúnú riosca náisiúnta agus rinne an Roinn Airgeadais cathaoirleacht ar choiste stiúrtha náisiúnta ina raibh ionadaithe ó údarais agus coirp stáit ar

leith, agus ionchur ón mBiúró freisin.

Chuir an Biúró obair shuntasach in ullmhúchán an MER seo.

- Coireacht an bhóna bháin/ Breabaireacht & Caimiléireacht

Oiliúint agus Forbairt

TACTIC

(An Cúrsa ar Ghabháil Sócmhainní Coiriúla agus Aimsithe de chuid Fiosraitheora)

Rinneadh anailís ar riachtanais traenála ag an mBiúró chun riachtanais thraenála chriticiúla a aithint do chomhaltaí an Bhiúró. Mar thoradh air seo, d'fhorbair an Biúró an Cúrsa ar Ghabháil Sócmhainní Coiriúla agus Aimsithe de chuid Fiosraitheora (TACTIC) chun traenáil shainiúil a sholáthar i bhFiosriúcháin maidir le hAimsiú Gabháil Sócmhainní Coiriúla/ Airgeadais d'fhoireann an Bhiúró.

Déantar an cúrsa thar thréimhse 4 seachtaine i Modúil i gColáiste Traenála an Gharda Síochána. Go n-uige seo chríochnaigh 12 comhalta ón mBiúró an chéad trí modúl agus tá siad le traenáil TACTIC a chríochnú i mí Bealtaine 2017. Tá an Biúró agus Coláiste na nGardaí ag cur an chúrsa chun cinn i láthair na huaire chun creidiúnú iomlán a fháil le hinstitiúid tríú leibhéil chun cáilíocht phroifisiúnta a thabhairt do na fiosraitheoirí.

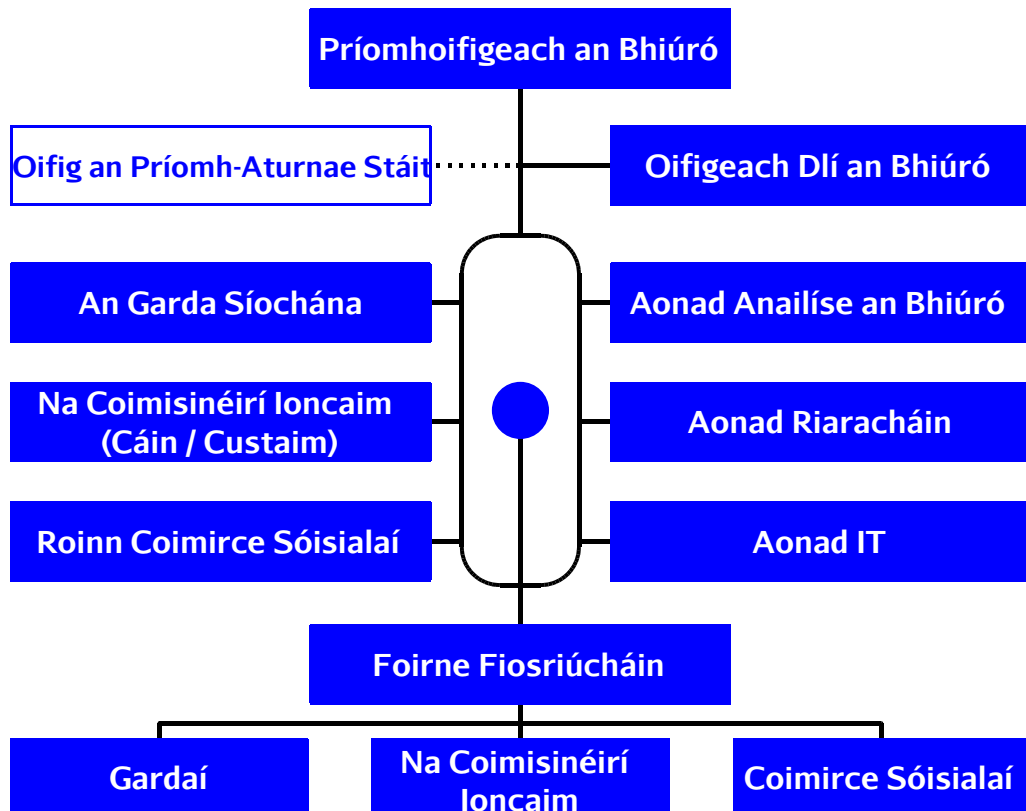
Déantar TACTIC in gcomhpháirt le Coláiste Traenála an Gharda Síochána sa Teampall Mór, Co, Thiobraid Árann agus clúdaíonn sé réimse ábhar, ina measc siúd:

- Aithint Shócmhainní/ Fháltais ó Bheartais Choiriúlachta
- Próifiliú & Anailisiú Airgeadais
- Sciúradh Airgid (Trasteorainn / Sceimhlitheoireacht)
- Teicnící Próifílithe agus Glanfhiúchais
- Fóiréinsic Dhigiteacha / Cibear-Airgeadra

Cuid a haon

Achoimre den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla agus a n-oifigigh agus a bhfoireann

Léaráid - Eagrú an Bhiúró

Cuid a Dó

Imscrúdaithe an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla

Imscrúdaithe

Le linn 2016, lean Oifigigh an Bhiúró leis na cumhachtaí agus na dualgais a ndílsítear orthu faoi Alt 8 den Acht a fheidhmiú.

Is tábhachtach a thabhairt faoi deara go ndílsíonn an t-alt seo ar Oifigigh an Bhiúró na cumhachtaí agus na dualgais a mbronntar orthu de bhua bhallaíochta máthaireagraíochtaí faoi seach.

Anuas ar na cumhachtaí seo, tá cumhachtaí ar leith ar fáil ag an mBiúró, ina measc siúd:

1. Barántais chuardaigh an CAB; agus
2. Orduithe chun ábhar a chur ar fáil don CAB.

Cuimsítear na cumhachtaí seo laistigh d'Alt 14 agus d'Alt 14(A) den Acht agus den Acht Fóc, faoi seach.

Thug an Biúró faoina n-imscrúduithe i rith 2016 le comhoibriú agus cabhair phearsanra na nGardaí ó Ranna an Gharda Síochána agus ó aonaid náisiúnta an Gharda Síochána, ar nós Bhiúró an Gharda Síochána um Imscrúdú Calaoise (GBFI), Aonad Náisiúnta Drugaí an Gharda Síochána (GNDU), an Biúró Náisiúnta um Imscrúdú Coiriúil (NBCI), an tAonad Speisialta Bleachtaireachta (SDU) agus an Rannóg Slándála agus Faisnéise, Ceanncheathrú an Gharda Síochána.

Anuas air sin, thacaigh pearsanra na

gCoimisinéirí loncain le himscrúduithe ógach ceann de na réigiúin chomh maith: Réigiún Bhaile Átha Cliath (an Calafort agus an tAerfort); Réigiún na Teorann, Lár Tíre agus an Iarthair; Réigiún an Iardheiscirt agus ón Rannóg Imscrúduithe agus lonchúiseamh.

Leanann an Biúró le comhoibriú le hAonaid Speisialta Imscrúdaithe na Roinne Coimirce Sóisialaí maidir lena gcuid imscrúduithe in 2016.

Bhain rithábacht leis an gcabhair leanúnach maidir leis an rath a bhí orainn le díriú ar fháltais ó choireacht de chuid iompar coiriúil i rith 2016.

Alt 14

Forálann Alt 14 den Acht do bharántais chuardaigh an CAB. Faoi Alt 14(1), féadfaidh Oifigeach an Bhiúró iarratas a dhéanamh, ar comhalta é/í den Gharda Síochána, leis an gCúirt Dúiche ar bharántas chun cuardach a dhéanamh ar fhianaise a bhaineann le sócmhainní nó fáltais a eascraíonn ó iompar coiriúil.

Forálann Alt 14(2) agus (3) dá mhacasamhail de bharántas cuardaigh a eisiúint faoi chúinsí ina bhfuil práinn i gceist ina meastar go bhfuil déanamh an iarratais ar an gCúirt Dúiche dofheidhmithe agus gur féidir le comhalta an Gharda Síochána nach bhfuil faoi bhun céim Cheannfoirt an barántas a eisiúint.

I rith 2016, rinneadh gach iarratas faoi Alt 14 leis an gCúirt Dúiche agus níor eisíodh aon bharántais de bhun Alt 14(2).

Cuid a Dó

Imscrúdaithe an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla

Oibrítear barántas cuardaigh Alt 14 trí ligean d'Oifigeach ainmnithe den Bhiúró, ar comhalta den Gharda Síochána é/í, lena ngabhann na daoine eile sin, de réir mar a mheasann Oifigeach an Bhiúró is gá, chun ábhar a chuardach, a urghabháil agus a choimeád ag an láthair a ainmnítear.

Is fiú an méid seo a thabhairt faoi deara sa mhéid go ligeann sé do na daoine eile siúd a mheasann Oifigeach an Bhiúró is gá, lena n-áirítear daoine a bhfuil cáilíochtaí teicniúla agus/nó gairmiúla bainte amach acu, bheith i gcuideachta chomhalta an Gharda Síochána chun cabhrú leis/léi sa chuardach.

Féachtar ar na barántais seo mar uirlis thábhachtach a ligeann don Bhiúró a imscrúduithe a dhéanamh de réir na reachtaíochta. I rith 2016, d'fhorghníomaigh an Biúró líon de na barántais seo ag díriú ar líon grúpaí coreachta eagraithe. Go háirithe, dhírigh an Biúró ar ghrúpa coireachta aitheanta atá nasctha d'eagraíocht mhór dhrúgaí thrasnáisiúnta a raibh a cheapadh a raibh sócmhainní ina seilbh acu as a oibríocht mhídhleathach gáinneáil ar dhrugaí. Úsáideadh barántais Alt 14 chun cuardach a dhéanamh ar líon mór áiteanna cónaithe príobháideacha chomh maith le hoifigí proifisúnta agus gnónna eile. As sin bhí gabháil ar lear mór airgead tirim, feithiclí agus srianadh réadmhaoineanna. Tá an cás seo os comhair na cúirte faoi láthair.

I gcás eile, dhírigh an Biúró ar líon indibhidiúil a cheapadh a raibh bainteach le caimiléireachtaí agus cealgaireacht ar

fud na hEorpa agus atá bunaithe i dTuaisceart na tíre. Úsáideadh líon barántais Alt 14 chun cuardach a dhéanamh ar réadmhaoineanna príobháideacha agus proifisúnta. As sin, gabhadh lear mór faisnéise agus ábhair ag nascú na ndaoine seo le sócmhainní agus rachmas. Chomh maith leis sin, le linn na gcuardach seo, fuarthas learanna mór airgid agus míreanna luachmara eile. Bhí an Biúró, i go leor ásc, in ann measúnaithe cánacha a dhéanamh a sheirbheáladh ar na daoine seo.

Alt 14A

D'iontráil an tAcht Fóc Alt 14A agus forálann sé d'iarratais a dhéanamh ar Oifigeach an Bhiúró, ar comhalta é/í den Gharda Síochána chun iarratas a dhéanamh ar an gCúirt Dúiche ar ordú a dhíriú ar dhuine a ainmnítear, chun ábhar a chur ar fáil d'Oifigeach an Bhiúró.

Úsáideadh Orduithe Taispeána Alt 14A go príomha chun tacú le fianaise ó líon institiúidí airgeadais taobh istigh den Stát. Baineann an t-ábhar le sonraí baincéireachta agus i go leor ásc, an t-aistriú mór ar mhéideanna airgid idir chuntais.

Mar thoradh air sin, bhí an Biúró in ann an fhianaise seo a úsáid mar chuid dá chásanna in umscrúdaithe leanúnacha ar líon daoine a cheapadh a raibh seilbh acu ar shócmhainní as coireacht, go díreach nó go hindíreach.

Iarrataisdéanta le linn 2016

I rith 2016, rinneadh an líon a leanas d'iarratais faoi Alt 14 agus 14(A) den Acht agus den Acht Fóc, faoi seach:

[Iarratais faoi Alt 14 & 14A Acht CAB, 1996 & 2005](#)

Cur síos	Líon	
	2015	2016
Barántais chuardaigh faoi Alt 14 den Acht fán mBiúró um Shócmhainní Coiriúla, 1996 agus 2005	80	153
Orduithe chun ábhar a chur ar fáil faoi Alt 14A den Acht fán mBiúró um Shócmhainní Coiriúla, 1996 agus 2005	173	241

Le linn 2016, d'úsáid an Biúró an t-ord seo ar 112 ócáid.

Fanann na horduithe seo i bhfeidhm ar feadh 4 seachtaine a ligeann don Chomhalta Fiosriúcháin am a chaitheamh leis chun dearbhú an mbaineann an t-airgead le sciúradh airgid nó cionta maoiniú sceimhleitheoireachta. I ndiaidh seo, rachaidh an t-ordú sin in éag nó is féidir é a athnuachan ag an gComhalta Fiosriúcháin sa Chúirt Dúiche.

Fuarthas na horduithe seo maidir le 17 targaid ar leith faoi fhiosriú i láthair na huaire ag an mBiúró.

Tá an méid iomlán maoinithe srianta ag €4 milliún. Mar sin féin, €3.6 milliún is ea ceann amháin de na cásanna seo. Mar atá ráite, tá na cásanna seo faoi fhiosriú i láthair na huaire.

Alt 17

[An tAcht um Cheartas Coiriúil 2010 \(Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoirí Airgeadais\), 2010](#)

Ceadaíonn 17(2) den Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoirí), 2010 do chomhaltaí an Gharda Síochána orduithe a fháil tríd an Chúirt Dúiche chun gluaiseacht airgid coinnithe i gcuntais bainc a shrianadh.

Cuid a Dó
Imscrúdaithe an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla

[Tá an leathanachseofágthafolamhganaonúdar]

Cuid a Trí

Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

Réamhrá

Cuireann an tAcht Fáltais ó Choireacht, 1996 & 2016 ("Acht FÓC") an mheicníocht ar fáil ar féidir leis an mBiúró a chur i bhfeidhm chuig an Ard-Chúirt ag lorg duine / aonáin a chalcadh nó a shrianadh atá ag déileáil le sócmhainn áirithe.

Tugann sé breis cead don Ard-Chúirt cinneadh a dhéanamh, ar an dualgas sibhialta cruthúnais, cé acu a léiríonn an tsócmhainn de na fáltais d'iompar coiriúil, go díreach nó go hindíreach.

Leasaíodh an tAcht FÓC i 2005 chun na himeachtaí a cheadú le bheith tugtha in ainm an Bhiúró seachas a Phríomhoifigeach Biúró. Ó shin tá gach iarratas ón Bhiúró tugtha in ainm an Bhiúró.

Cuirfear tús leis na himeachtaí trí iarratas chuig an Ard-Chúirt a mbíonn tacaíocht ó mhionscríbhinní faoi mhionn d'fhinnéithe ábhartha, baill den Gharda Síochána, Oifigigh an Bhiúró, foireann ó na gníomhaireachtaí um fheidhmiú an dlí i ndlínse eile san áireamh.

Tugann Rannán 2 d'Acht FÓC le fios gur féidir an t-iarratas a thionscain ar bhunús *ex-parte*. Ciallaíonn sé seo go ndéanann an Biúró a iarratas d'uireasa riachtanais chun an duine (an freagróir) a mbaineann an t-iarratas leo a chur ar an eolas ag an am sin. Maireann an t-ordú Rannáin 2 ar feadh 21 lá ach amháin má thugtar iarratas faoi Rannán 3 d'Acht FÓC. Cuirfear an duine a mbaineann an t-ordú leo ar an eolas ag an am seo.

I 2016, cuireadh tús le himeachtaí i ngach cás thionscain an Biúró le linn 2016 ina raibh ordú Rannáin 2(1) déanta. Ceadaíonn Rannán 3 don chalcadh de shócmhainní.

Cé go gcaitheann cásanna Rannáin 3 tosú taobh istigh de 21 de chur i láthair ordú Rannáin 2, d'fhéadfadh sé roinnt ama a thógáil le haghaidh an éisteacht do Rannán 3 a dul os comhair na hArdchúirte. Éistfear le héisteacht Rannáin 3 nuair atá an freagróir i láthair agus le linn an ama seo tá deis ag an bhfreagróir agóid a dhéanamh in aghaidh an cás a chur ar aghaidh maidir leis an réadmhaoin i gceist.

I gcásanna ina bhfuil acmhainní neamhleor ag an bhfreagróir chun íoc as uiríoll dlíthiúil, is féidir leis an bhfreagróir iarratas a dhéanamh ar dheontas do chúnamh dlí leis an gcúirt faoin Scéim um Chúnamh Dlí atá ann don chúis seo. Cinntíonn sé seo go bhfuil ionadaíocht iomlán d'ardchaighdeán á dhéanamh ar chearta an fhreagróra.

Má léirítear faoi dheireadh é chuig sástacht am Ard-Chúirt tar éis éisteacht Rannáin 3 go léiríonn an tsócmhainn, díreach nó go hindíreach, fáltais d'iompar coiriúil ansin déanfaidh an Ard-Chúirt ordú chun an tsócmhainn a chalcadh. Maireann an t-ordú seo seacht mbliana ar a laghad agus is féidir leis an bhfreagróir nó aon pháirtí eile atá ag éileamh úinéireachta i rith an ama seo maidir leis an réadmhaoin, iarratas a dhéanamh chun an t-ordú cúirte a athrú maidir leis an réadmhaoin.

Cuid a Trí

Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

Ag deireadh na seacht mbliana is féidir leis an mBiúró imeachtaí a thosú chun an tsócmhainn a aistriú chuig an Aire Caiteachas Poiblí agus Athchóirithe nó daoine dá leithéid mar go ndéanann an Chúirt cinneadh faoi Rannán 4 den Acht. I rith na himeachtaí seo cuirtear na páirtithe ábhartha ar an eolas arís agus is féidir leo iarratais a dhéanamh os comhair na cúirte.

Nuair nach bhfuil na seacht mbliana caite, is féidir ordú toilithe diúscartha a dhéanamh faoi Rannán 4A den Acht leis toiliú an freagróir agus an chúirt.

Leasú ar Acht um Cheartas Coiriúil

Rannán 1A

Leasaíodh an tAcht Fóc ón Acht Fóc (Leasú) 2016. Leagann an leasú seo síos nuair atá oifigeach in áit phoiblí nó in áit éigin eile ina bhfuil sé ceadaithe nó cuireadh faighte aige, nó ag déanamh cuardach agus aimsíonn sé réadmhaoin a chreideann sé gur fáltais ó choireacht atá ann le luach nach lú ná €5,000, féadfaidh an tOifigeach an réadmhaoin a urghabh ar feadh tréimhse 24 uair an chloig.

Is féidir le Príomhoifigeach an Bhiúró le linn tréimhse an 24 uair an chloig an choinneáil den réadmhaoin a cheadú ar feadh tréimhse suas go 21 lá, ar choinníoll go mbeidh sé:

(a) sásta go bhfuil cúiseanna réasúnta le haghaidh a bheith in amhras go sáraíonn an réadmhaoin go hiomlán nó go

páirteach, díreach nó go hindíreach, fáltais ó choireacht,

(b) sásta go bhfuil cúiseanna le haghaidh a bheith in amhras go bhfuil an luach iomlán den réadmhaoin nach lú ná €5,000,

(c) sásta go bhfuil an Biúró ag déanamh fiosrúchán faoi go bhfuil nó nach bhfuil cúiseanna dóthanach chun iarratas a dhéanamh is comhair na cúirte le haghaidh ordú eatramhach nó ordú idirbhreitheach maidir leis an réadmhaoin, agus

(d) go bhfuil cúiseanna réasúnta chun creidiúint go bhfuil an réadmhaoin, go hiomlán nó go páirteach, ar féidir fáil réidh leis nó déileáil leis seachas sin, nó a luach a laghdú d'uireasa údarú, sula ndéanfar a leithéid d'iarratas.

I rith 2016, ghair an Biúró a chumhachtaí faoi Rannán 1A d'Acht Fóc mar atá mínithe thuas.

Cás 1

Thóg an Biúró seilbh ar charr a bhain le ball den Ghrúpa Coireachta Eagraithe atá lonnaithe in Iarthar Bhaile Átha Cliath. Le linn tréimhse an 21 lá bhí an Biúró in áit chun fiosrúcháin a dhéanamh maidir le ceannachán na feithicle agus bhí an Biúró ábalta iarratas a thionscain faoi Rannán 2 & 7 d'Acht Fóc taobh istigh den tréimhse 21 lá.

Ag éisteacht an cás, fuair an Biúró ordú faoi Rannán 3 den Acht, ar chinneadh deiridh go raibh an fheithicil go deimhin mar fháltais ó choireacht.

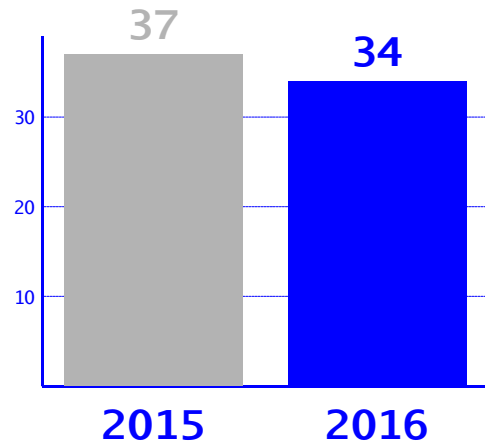
Cás 2

Thóg an Biúró carr faoi sheilbh freisin ó dhuine a chreidtear go raibh páirteach i bhfáltais ó choireacht i gceantar Bhaile Átha Cliath Thuaidh.

Thionscain an Biúró iarratas faoi Rannán 2 & 7 d'Acht Fóc go rathúil taobh istigh den tréimhse 21 lá.

Ar an 31ú Nollaig 2016, tá an cás seo os comhair na cúirte agus tá iarratas déanta le haghaidh ordú faoi Rannán 3 d'Acht Fóc.

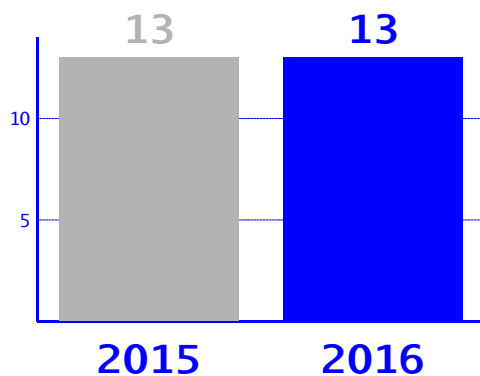
Sócmhainní ar orduithe Rannáin 2(1) déanta

Rannán 2(1) Athbhreithniú

Tugadh trí chás déag os comhair na nArd Chúirte i 2016. Is é seo an figiúr céanna don bhliain 2015.

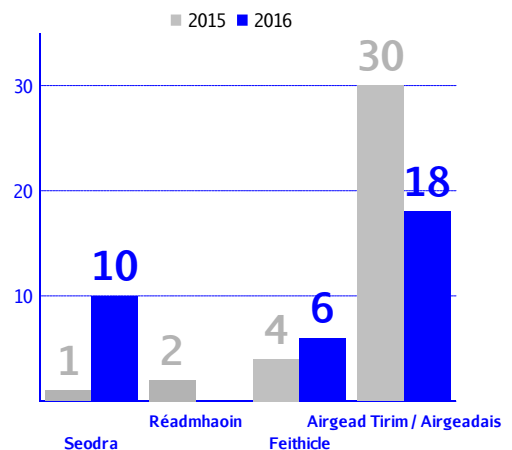
Cásanna nua Fóc tugtha os comhair na nArd Chúirte

Nuair a rinneadh anailís, laghdaigh an líon sócmhainní nuair a fuarthas ordú faoi Rannán 2 (1) i gcomparáid le 2015 ó thríocha seacht sócmhainn go dtí tríocha a ceathair sócmhainn.

Le linn 2016, thóg an Biúró imeachtaí maidir le cineálacha sócmhainní éagsúla. Le haghaidh cuspóirí próifílithe tá na sócmhainní briste síos faoi sheodra, réadmhaoin, feithiclí agus cúrsaí airgid thirim / airgeadais.

Sócmhainní ar orduithe Rannáin 2(1) déanta
Briseadh síos ar na sócmhainní trí chineál sócmhainn

Briseadh síos ar an luacháil

Is é suim an tríocha a ceathair sócmhainn a bhí calcadh faoi Rannán 2 d'Acht Fóc i rith na bliana 2016 ná €643,063.07 Is

Cuid a Trí

Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

féidir an figiúr seo a bhriseadh síos sa tábla thíos.

dirithe i ngach cás ar féidir athrú ó shócmhainní ardraonála go dtí sócmhainní ísealraonála.

Anailís ar orduithe Rannán 2 trí chineál sócmhainne

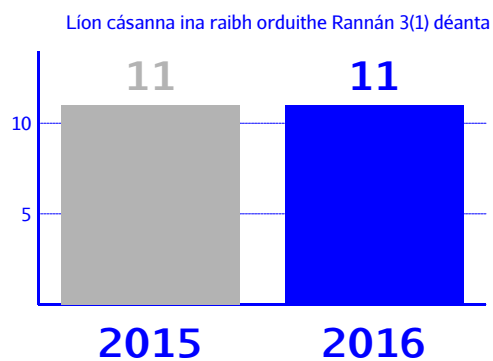
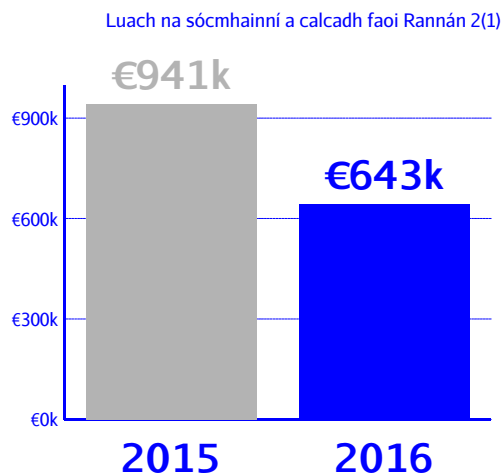
Cur síos	€
Seodra	38,350.00
Feithicle	106,345.00
Airgead	
Tirim / Airgeadais	498,368.07
Iomlán	643,063.07

Rannán 3 Athbhreithniú

Déanfar orduithe Rannán 3(1) ag cinneadh na héisteachta faoina léiríonn nó nach léiríonn an tsócmhainn na fáltais d'iompar coiriúil. Dá réir sin is ceist taobh amuigh de smacht an Bhiúro é an dáta agus an t-achar d'éisteacht an cheist.

Tá na figiúirí maidir le seodra agus feithiclí bunaithe ar an luach measta curtha ag an mBiúro ar an tsócmhainn ag an am a rinneadh an t-iarratas faoi Rannán 2 (1) d'Acht FóC.

Le linn 2016, bhí aon chás déag a raibh orduithe déanta roimh an Ard-Chúirt faoi Rannán 3(1) go dtí an tsuim €1,919,261.54. Is é an líon céanna cásanna a thosaigh i 2016 a thosaigh i 2015.

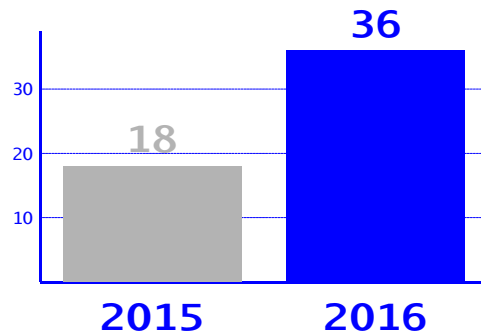

Taispeánann na torthaí do 2016 i gcomparáid le 2015 go bhfuil luach na sócmhainní a calcadh faoi Rannán 2 (1) laghdaithe ón bhliain roimhe nuair a bhí an luach €0.941 milliún. Athraíonn luach na sócmhainní ag brath ar shócmhainní

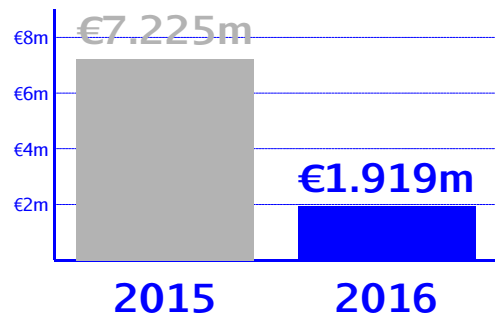
Mhéadaigh an líon cásanna a rinneadh orduithe ón Ard-Chúirt de bhun Rannán 3(1) ó ocht gcás déag i 2015 go dtí tríocha sé chás i 2016.

Sócmhainní ar orduithe Rannáin 3(1) déanta

Luach na sócmhainní calcadh faoi Rannán 3(1)

Nuair a bhí méadú i sócmhainní nuair a rinneadh ordú Rannáin 3 i 2016, bhí méadú mór i luach na horduithe déanta. D'ardaigh luach na horduithe dá leithéid ó €7.225 milliún i 2015 go dtí €1.919 milliún i 2016. Is féidir an titim mhór seo a mhíniú trí thagairt a dhéanamh ar dhá chás mhóra i 2015; is iad sin Abacha agus Siriwan. Bhí an dá chás sin bainteach le breabaireacht eachtrach agus éilliú a raibh luach comhcheangailte de thart ar €5.3 milliún. Is é an luach de shócmhainní a rinneadh ordú Rannáin 3(1) i 2014 ná €1.564 milliún agus dá réir sin aiscur ar aon dul le teilgean.

Anailís d'orduithe Rannáin 3 trí chineál sócmhainne

Description	€
Réadmhaoin	230,000.00
Seodra	34,450.00
Feithicle	51,745.00
Airgead	
Tirim/Airgeadais	1,603,066.54
lomlán	1,919,261.54

Éisteadh le líon mór cásanna os comhair na nArd Chúirte agus dá bharr sin tá breithiúnas ag seasamh amach le haghaidh tréimhse ar leith. Tá an Biúro i gcomhairle go dlúth leis na cúirteanna chun breithiúnas a fháil sna cásanna seo a bhfuil súil leo a bheith seachadta i dtús 2017.

Rannán 3(3)

Forálann Rannán 3(3) d'Acht Fóc d'iarratas a dhéanamh faoi bhráid na cúirte, fad a bhíonn ordú Rannáin 3(1) i bhfeidhm chun an t-ordú a athrú nó a comhlíonadh. Is féidir leis an bhfreagróir an t-iarratas a dhéanamh i gcás tógtha ag an mBiúro nó aon duine eile atá ag déanamh éileamh ar úinéireacht sa réadmhaoin. Cé go meabhraíonn Rannán 3(3) den chuid is mó faoi iarratas ó fhreagróir i gcás, forálann sé freisin go bhféadfaí íospartaigh na coireachta atá ábalta leas dílseánaigh sa réadmhaoin atá calcadh a thaispeáin le haghaidh toraidh chéanna.

Forálann Rannán 3(3) do dhuine chun éileamh a dhéanamh maidir le sócmhainn ar ordú Rannáin 3(1) atá déanta trínar

Cuid a Trí

Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

féidir leis an duine sin an éagsúlacht nó an scaoileadh d'ordú calctha a lorg más féidir é a thaispeáin chun sástacht an chúirt i dtaobh an tsócmhainn i gceist nach fáltais d'iompar coiriúil. Ní déanadh aon ordú faoi Rannán 3(3) d'Acht Fóc le linn 2016.

Briseadh síos Geografach

Clúdaíonn sainchúram an Bhiúro fiosrúchán do chásanna fáltais ó choireacht gan baint le suíomh na sócmhainní.

Le linn 2016, fuair an Biúro orduithe thar shócmhainní maidir le fáltais ó choireacht i ngach limistéar uirbeach mór, pobal tuaithe agus dlínse eachtrach.

Fanann an Biúro tiomanta do shócmhainní spriocaimsithe go gníomhach, arbh iad na fáltais d'iompar coiriúil agus go deimhin cibé cá bhfuil siad lonnaithe den chuid is mó faoi Acht Fóc.

Tá an Biúro ag déanamh forbairt bhreise ar a thuairisciú ar bhonn náisiúnta trí pholasaí athbhreithnithe Choimisinéara an Garda Síochána ar an Tascáil de Phróifíleoirí Rannach um Shócmhainní. Cinnteoidh sé seo go bhfuil fócas ar spriocanna coiriúil áitiúla ar fud an Stáit do ghníomhú ón mBiúro.

Réadmhaoin

Éilíonn na haidhmeanna reachtúla agus na cuspóirí go dtógfadh an Biúro an gníomh cuí chun stop a chur le daoine a bhfuil páirteach i gcoiriúlacht eagraithe

tromchúiseach, leas a bhaint ó choiriúlacht dá leithéid.

I gcásanna a léiríonn sé go bhfuil an réadmhaoin mar fháltais d'iompair coiriúil, d'fhéadfaí an fhoráil reachtúla ina bhfuil an duine ag baint taitneamh as leas na fáltais seo a thógáil nó an leas sin a dhiúltú, ba chóir an réadmhaoin a bhaint dó/dí san áireamh.

D'fhéadfaí go n-éilítear polasaí an Bhiúro seo chun dul i ndiaidh réadmhaoine, d'ainneoin go bhfanann roinnt cásanna go deimhin i gcothromas diúltach.

Tá sé seo déanta chun a chinntiú nach bhfuil na daoine bainteach i gcoiriúlacht eagraithe tromchúiseach curtha in áir buntáisteach trí bheith ábalta fanacht sa réadmhaoin agus mar sin leas a bhaint ó na fáltais ó choireacht.

Feithiclí

Leanann an Biúro ar aghaidh ag tógáil nóta ar leas den na daoine páirteach i gcoiriúlacht eagraithe tromchúiseach i bhfeithiclí d'ardluach. Mar sin féin, le linn 2016 dhírigh an Biúro ar líon d'fheithiclí luacháilte ó mheán-raon go dtí uachtarraon. I bpáirt is seo freagra do ghníomhaíochtaí a thóg na daoine páirteach sa choir chun feithiclí de luach íseal a cheannach trí iarracht a dhéanamh brath a sheachaint.

Ba iad na feithiclí a ghabhadh an Biúro faoi Rannán 2(1) d'Acht Fóc i rith na bliana 2016 ná:

Cuid a Trí
Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

- BMW X5
- Audi A7
- Audi A4
- Audi A3
- Volkswagen Golf TDI
- Volkswagen Golf TDI (5 doras)

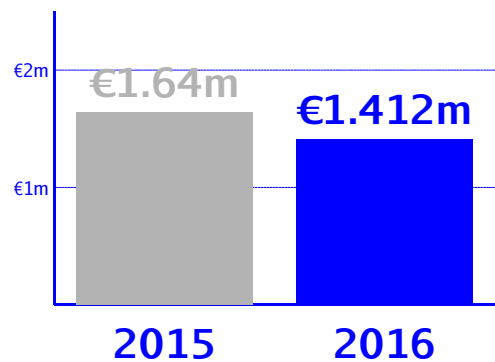
Ceadaíonn Rannán 4A d'ordú toilithe diúscartha a bheith déanta ag an bhfreagróir i gcás CAB, dá réir sin ag ceadú an réadmhaoine a aistriú chuig an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i dtréimhse níos giorra ná seacht mbliana. Tugadh é seo isteach in Acht FóC 2005.

Faoin Rannán 3(1) d'Acht FóC, choinnigh an Biúró orduithe in aghaidh chúig fheithicle:

Críochnaíodh aon chás déag faoi Rannán 4(1) agus 4A i 2016.

1. Volkswagen Golf TDI
2. Volkswagen Passat
3. Audi A4
4. Audi A3
5. Volkswagen Golf TDI

Luach na sócmhainní calctha faoi Rannán 4(1) agus 4A

Rannán 4(1) agus 4A

Forálann Rannán 4(1) d'aistriú réadmhaoine chuig an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Tagraíonn an Rannán seo do shócmhainní a bhfuil cinneadh déanta gur fáltais d'iompar coiriúil iad, do thréimhse nach lú ná seacht mbliana agus ar éileamh atá bailí nach raibh déanta faoi Rannán 3(3) d'Acht FóC.

I rith na bliana 2016, aistríodh suim de €1,412,920.41 chuig an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe faoin Acht FóC ag teacht ó dhiúscairt i Rannán 4(1) agus 4A.

Cé go raibh an figiúr síos do 2016 i gcomparáid le 2015, tá sé níos airde ná a bhí i 2014 a bhí €467,152 agus €1,038,680 i 2013.

Cuid a Trí

Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

Briseadh síos ar Rannán 4(1) & 4A

Cineál	Líon cásan-na	€
Rannán 4(1)	4	289,075.35
Rannán 4A	7	1,123,845.06
lomlán	11	1,412,920.41

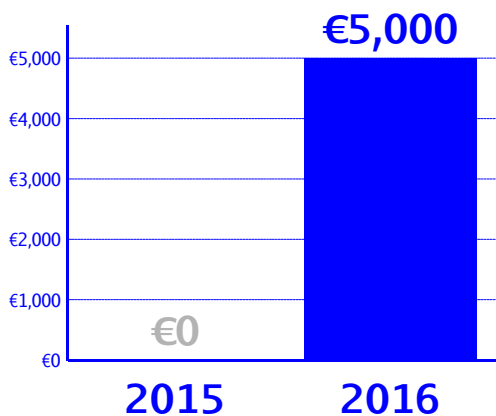
Rannán 6

Forálann Rannán 6 do dhéantús an t-ordú ag an gcúirt le linn na tréimhse fad atá ordú Rannáin 2(1) nó 3(1) i bhfeidhm chun an t-ordú a athrú chun críche an freagróir nó aon pháirtí eile a cheadú:

1. Scaoileadh do mhaireachtáil réasúnach nó costais riachtanach eile; nó
2. Coinnigh ort ar thrádáil gnó, gairm bheatha nó slí bheatha eile maidir leis an réadmhaoin.

Le linn 2016 rinneadh ordú dá leithéid de luach €5,000.

Luach na sócmhainní d'orduithe faoi Rannán 6

Tá sé seo i gcomparáid le 2015 nuair nach ndearnadh orduithe dá leithéid.

Rannán 7

Forálann Rannán 7 do na ceapacháin ag an gcúirt, de Ghlacadóir ina bhfuil na dualgais seo acu; an luach a choinneáil do nó fáil réidh le réadmhaoin a bhfuil caltha cheana féin faoi na horduithe Rannáin 2 nó Rannán 3.

I 2016, choinnigh an Biúro orduithe glacadóireachta maidir le tríocha naoi sócmhainn. I ngach cás ba é an tOifigeach Dlí an Bhiúro an Glacadóir a bhí ceaptha ag an gcúirt. San áireamh sna cásanna seo bhí réadmhaoin, airgead tirim, airgead i gcuntais banc, mótarfheithiclí agus uaireadóirí. I roinnt cásanna glacadóireachta rinne an Ard-Chúirt orduithe le haghaidh seilbhe agus díolachán ag an nGlacadóir. Ní féidir ordú glacadóireachta a dhéanamh ach amháin má tá ordú Rannáin 2 nó Rannán 3 in áit.

Cuid a Trí
Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

Ráiteas de Chuntais Glacadóireacht

	Amount €	STG£	US\$
larmhéid tosaigh de chuntais ghlacadóireachta 01/01/2016	11,765,193.45	470,954.23	651,759.60
Méideanna réadaithe, ús agus airleacan i bhfeidhm san áireamh	1,489,067.96	47.86	480.27
Íocaíochtaí amach, íocaíochtaí chuig an Státchiste agus caiteachas glacadóireachta i bhfeidhm san áireamh	1,686,453.12	0.00	114.21
larmhéid deiridh de chuntais ghlacadóireachta 31/12/2016	11,567,808.29	471,002.09	652,125.66

Cuid a Trí
Caingean faoin Acht Fáltais ó Choireacht 1996 & 2016

[Tá an leathanach seo fágtha folamh gan aon údar]

Cuid a Ceathar

Caingean an Choimisinéir Ioncaim ón mBiúró

Achoimre

Is é ról Oifigigh Bhiúró na gCoimisinéirí Teanga atá ceangailte don Bhiúró ná dualgais a dhéanamh i gcomhréir leis na hAchtanna Biúró agus Rialacháin ar fad chun a chinntiú go bhfuil na fáiltais ó choireacht nó coir amhrasach faoi réir cáin. Tá bailiúchán den eolas ar fad atá ar fáil óna gníomhaireachtaí ina bhfuil an Biúró i gceist leis seo. San áireamh tá Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim agus is féidir eolas a fháil ón oifig seo i gcomhréir le hAcht Nochtadh Áirithe le haghaidh Cánachais agus Cuspóirí eile 1996.

Chomh maith leis sin, le linn 2016, threoraigh Oifig na gCoimisinéirí Teanga fiche sé chás chuig an mBiúró le bheith measta mar feiliúnach d'fhiosrúcháin. Bhí cur síos ó bhun go barr ar gach cás.

Tar éis machnamh ar na cásanna ar fad, rinneadh cinneadh gur tháinig naoi gcás déag taobh istigh de théarmaí tagartha reachtúla an Bhiúró agus go bhfuil siad anois mar ábhar d'fhiosrúchán iomlán.

Feidhmeanna Cánach

Seo a leanas achoimre de na gníomhaíochtaí déanta ag an mBiúró le linn 2016 agus uasdátú ar an stádas ar na hachomhairc a bhí tógtha.

Measúnuithe Cánacha

Tá Oifigigh Bhiúró na gCoimisinéirí Ioncaim cumhachtaithe chun measúnuithe a dhéanamh ar cháin faoin Rannán 58 d'Acht Comhdhlúite Cánacha,

1997 (tagartha dó mar an TCA as seo amach) – an rannán muirir .

Mar pháirt d'aon fhiosrúchán an Bhiúró, déanfaidh Oifigeach Biúró an Choimisinéara Ioncaim fiosrúcháin ar an suíomh cánach dóibh siúd ar fad atá ceangailte leis an bhfiosrúchán sin, ag súil mheasúnú a dhéanamh ar a gcuid dliteanas cánach, nuair is gá. Athraíonn fiosrúcháin i dtéarmaí méide agus castacht.

Le linn 2016, rinneadh measúnú cánach ar fhiche sé dhuine agus mar thoradh bhí figiúr measúnaithe cánach iomlán faoi cheanteidil chánach éagsúla de €11.148m.

Achomhairc Chánacha

Thug Buiséad 2013 deis do thús próiseas comhairliúcháin le haghaidh an athchóirithe den phróiseas achomhairc cánach agus rinne geallsealbhóirí éagsúla leis na Coimisinéirí Ioncaim san áireamh, aighneachtaí faoi Eanáir 2014.

Is é an próiseas comhairliúcháin a bhí mar thoradh ar achtú an tAcht Airgeadais (Achomhairc Chánach) 2015. Tháinig an tAcht seo isteach ar an 21ú Márta 2016 agus d'athraigh sé Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc agus an próiseas achomhairc go mór. Bhunaigh an tAcht seo Coimisiún na nAchomhairc Cánach (TAC) agus leagann sé amach a chuid dualgais, feidhmeanna agus freagrachtaí

Maidir leis an bpróiseas comhairliúcháin é féin, cuireann an tAcht seo Cuid 40A

Cuid a Ceathar

Caingean an Choimisinéir Ioncaim ón mBiúró

isteach san TCA 1997. Déanann sé athruithe móra don phróiseas comhairliúcháin agus cruthaíonn sé ról neamhspleách soiléir don TCA. Freisin cuireann sé freagracht níos mó ar na Coimisinéirí Ioncaim, mar shampla an glacadh nó an diúltú d'achomharc, ag déanamh cumarsáid dhíreach leis an achomharcóir, an t-ullmhúchán de chás sonraithe maidir le himeachtaí na hArd-Chúirte agus an foilseachán de leagan gan tréithe luaite ar na cinntí ar fad.

Thug tabhairt isteach an reachtaíocht seo deis do shocruithe idirthréimhseacha chun déileáil le hachomhairc a bhí ag an gCigire Cánach cheana féin ach nach raibh treoraithe chuig Coimisinéirí na nAchomharc agus achomhairc a bhí treoraithe chuig Coimisinéirí na nAchomharc ach nach raibh os comhair na Cúirte ar an 21ú Márta 2016.

Roimh thabhairt isteach an tAcht Airgeadais (Achomharc Cánach) 2015, bhí an próiseas achomhairc faoi smacht i gcomhréir leis na forálacha mar atá leagtha amach i gCuid 40 TCA 1997.

Achomhairc chuig Coimisinéirí Achomhairc

Ar an 1ú d'Eanáir 2016, bhí naoi n-achomharc déag ar feitheamh roimh Choimisinéirí na nAchomharc.

Sa tréimhse go dtí an 21ú Márta 2016, fuarthas ceithre iarratas le haghaidh achomharc, glaoth i gceart ar dhá cheann acu. Diúltaíodh an dá cheann eile i gcomhréir le Rannán 933 den TCA 1997.

Sa tréimhse seo freisin, tarraingíodh siar trí achomharc agus bhí cinntí déanta ag Coimisinéirí na nAchomharc maidir le trí chás. Mar nach raibh aon fhreastal ann nó ar son an achomharcóra bhí na measúnuithe deimhnithe.

Ar an 21ú Márta 2016, bhí cúig achomharc déag oscailte agus cuireadh iad seo ar aghaidh chuig Coimisinéirí na nAchomharc Cánach.

Sa tréimhse ón 21ú Márta 2016 go dtí an 31ú Nollaig 2016, bhí iarratais achomharc maidir le seacht gcás déag curtha isteach chuig Coimisinéirí na nAchomharc Cánach. Ghlac na Coimisinéirí leis an achomharc maidir le chás amháin agus bhí cinneadh maidir le sé chás déag ag fanacht ag deireadh na bliana 2016.

Ar an 31ú Nollaig 2016, bhí tríocha dó chás ag fanacht le héisteacht / cinneadh.

Achomhairc Diúltaithe:

Ar an 1ú d'Eanáir 2016, bhí achomhairc maidir le trí chás ar feitheamh. Roimh an 21ú Márta 2016, bhí achomharc maidir le chás amháin tarraingthe siar agus bhí an dá achomharc fágtha curtha ar aghaidh chuig Coimisinéirí na nAchomharc Cánach.

Sa tréimhse ón 21ú Márta 2016 go dtí an 31ú Nollaig 2016, bhí achomharc breise déanta chuig Coimisinéirí na nAchomharc Cánach. maidir le dhá chás a bhí diúltaithe ag an gCigire láithreach roimh an 21ú Márta 2016.

Ar an 31ú Nollaig 2016 bhí ceithre chás ag fanacht ar éisteacht.

Achomhairc chuig an Chúirt Chuarda

Ar an 1ú d'Eanáir 2016 bhí trí chás ar feitheamh éisteachta roimh an Chúirt Chuarda. I rith na bliana bhí an éisteacht achomhairc a thosaigh i 2015 maidir le cás amháin, curtha i gcrích agus seasamh le cinneadh Choimisinéir na nAchomharc.

Ar an 31ú Nollaig 2016, bhí dhá chás ar feitheamh le héisteacht.

Athrú mór ar thabhairt isteach an tAcht Airgeadais (Achomhairc Chánach) 2015 a bheadh mar dheireadh chearta an achomharcóra chun cinneadh an Coimisinéir Achomharc a achomharc roimh an Chúirt Chuarda. Is é an t-aon achomharc a d'fhéadfaí a bheith ar bun seachas sin chuig Coimisinéirí na nAchomharc Cánach ná chuig an Ard-Chúirt ar phointe dlí.

Bailiúcháin

Tá Oifigigh Biúró na gCoimisinéirí Ioncaim cumhachtaithe chun gníomhaíochtaí riachtanacha a thógáil ar chuspóir dliteanas cánach a bhailiú mar atá measúnaithe agus atá críochnaithe agus doshéanta. Tá smacht ag Oifigigh Biúró na gCoimisinéirí Ioncaim ar chumhacht na hArd-Bailitheora agus coinneoidh siad le fiacha cánach trí gach bealach ar fáil. Is iad na modhanna bailiúcháin ná:

- Eisiúint na n-éileamh – Rannán 961 TCA 1997;
- Cumhachtaí astú féich – Rannán 1002 TCA 1997;
- Gníomhaíocht Sirriam – Rannán 960(L) TCA 1997; agus
- Imeachtaí na hArd-Cúirte – Rannán 960(I) TCA 1997.

Aisghabhálacha

Tháinig an cháin a aisghabháil an Biúró le linn 2016 go dtí €2.106m ó thríocha ocht nduine aonair.

Éilimh

Le linn 2016, suirbheáladh éilimh chánach (ús san áireamh) i gcomhréir le Rannán 961 TCA 1997 maidir le hocht nduine aonair / aonáin dhéag a tháinig go dtí €5.023m.

An Chúirt Chuarda:

Tionscnaíodh imeachtaí an Chúirt Chuarda sa Chúirt Chuarda maidir le trí chás sa tsuim €131k.

Ard-Chúirt:

Tionscnaíodh imeachtaí na hArd-Cúirte le haghaidh na haisghabhála cánach agus ús freisin sa tsuim de €2.144m in dhá chás déag.

Breithiúnais:

Coinníodh Breithiúnais Ard-Chúirt in aghaidh dhá dhuine dhéag le haghaidh dliteanas cánach ár bhfiú €10.578m.

Fuarthas mionnscribhinní morgáiste

Cuid a Ceathar

Caingean an Choimisinéir Ioncaim ón mBiúró

breithiúnais i gceithre chás le sé ionad réadmhaoine déag.

Thosaigh imeacht iontaofa amháin i 2016. Fuarthas dhá chás a bheith iontaofa le linn 2016.

iarrachtaí chun brabúis móra a dhéanamh fad atá siad ag baint ó mhaoiniú an Stáitchiste agus tionchar diúltach ar an tsochaí go ginearálta. Feidhmíonn an Custam ag calafoirt agus aerfoirt, go háirithe ag tacú le fiosrúcháin an Bhiúró sna gnéithe trasdhlinse de bhrabús coireachta agus coiriúla.

Ionchúiseamh

Thomas Murphy

I nDeireadh Fómhair 2015, ag leanúint ó thriail fhada, fuarthas an tUasal. Tomás Ó Murchú, Baile Binibe, Crois an Mhaoir, Dún Dealgan, Co. Lú ciontach i dtaobh cionta a bhaineann le cánacha maidir leis na blianta 1995 go dtí 2004. Bhí an éisteacht ar siúl ar an 12ú Feabhra 2016 agus ar an 26ú Feabhra 2016 cúisíodh an tUasal Ó Murchú go dtí ocht mí dhéag príosúnacht.

Ag leanúint óna thriail rinneadh an tUasal Ó Murchú achomharc ar an gcinneadh chuig an Chúirt Achomhairc. Éisteacht leis an achomharc i 2016 le cinneadh an chúirt a bheith tugtha i 2017.

In Éirinn, mar atá i go leor tíortha, tá an talamh críche a bhfuil ann le dlínse eile, áit a bhfuil rátaí cáin ar thráchtarraí éagsúla difriúil. Tá dreasacht curtha ar fáil do ghrúpaí coireachta eagraithe tromchúiseacha chun páirt a ghlacadh i smuigléireacht agus gníomhaíochtaí bainteach. Mar thoradh ar na cineálacha coire seo beidh caillteanas mór ar an Stáitchiste fad agus atá ag cur gnóthachan ar fáil do na grúpaí coireachta sin.

I rith 2016, lean an Biúró ar aghaidh ag coinneáil súil ar ghníomhaíochtaí na heagraíochtaí coireachta a bhí páirteach sa trádáil neamhcheadaithe d'olaí mianraí, i gcomhar le Seirbhís Chustaim na gCoimisinéirí Ioncaim agus an Gharda Síochána, mar mhodh de na comhratha le blianta anuas a choinneáil trí chur isteach ar an ghníomhaíocht choiriúil áirithe sin.

Feidhmeanna Custaim & Máil

Tacaíonn feidhmeanna Custaim & Máil (C&E) sa Bhiúró le gach fiosrúchán trí aon cheisteanna do thábhacht an Chustaim a aimsiú taobh istigh den réimse leathan de C&E a bhfuil bainteach le reachtaíocht, rialacháin, eolas agus faisnéis.

Déanann grúpaí coireachta eagraithe agus tromchúiseacha i ngach dlínse iarracht sárú a dhéanamh ar rialacháin Chustaim agus rialacháin Mál ina n-

I 2016, lean ag Biúró ar aghaidh ag déanamh fiosrúcháin sa limistéar d'údaráis CCF a bhí ceadaithe do dhíoltóirí carranna (Rannán 136 Acht Airgeadais 1992). Choinnigh an Biúró súil, rinne siad athbhreithniú agus dhiúltaigh siad údaráis dá leithéid i gcásanna nuair a rinne nó a bhí grúpaí coireachta eagraithe ag iarraidh iarracht a dhéanamh síothlú agus cur isteach ar thrádáil dhlísteanach, le caillteanas

féideartha iarmhartaigh CBL chuig an Státchiste.

tSeirbhís Chustaim na gCoimisinéirí Ioncaim, chun acmhainní an Stáit a úsáid sa bhealach is éifeachtaí chun dul i ngleic le gníomhaíocht choiriúil.

Choinnigh an Biúró orthu ag baint feithiclí luachmhara ó dhaoine áirithe a raibh faoina seilbh agus a sháraigh rialacháin CCF (Rannán 141 Acht Airgeadais 2001). Sampla amháin faoi "Oibríochtaí Croft", comhthionscnamh i gcomhar leis an mBiúró um Dhrugaí & Coireacht Eagraithe Náisiúnta an Gharda, choinnigh an Biúró os cionn seasca feithicle ó ghrúpa coireachta eagraithe amháin, leis an mBiúró ag tógáil agus ag baint os cionn €¾ milliún d'earraí uathu siúd le haghaidh cionta CBL faoi na forálacha de Rannán 141 (1) Acht Airgeadais 2001 agus ag tionscnamh €70,000 breise i bhfíneáil agus pionóis.

Teastaíonn comhoibriú chun grúpaí coireachta eagraithe atá ag oibriú thar teorainneacha a throid i measc údaráis inniúla ar an dá thaobh den teorainn. Méadaíonn a leithéid de chomhoibriú thar comhroinnté éirime agus tá pleanáil agus an feidhmiú de chomhoibríochtaí faoi leith ar chlár oibre ilghníomhaireachta idirnáisiúnta agus ildisciplíneach san áireamh. I gcásanna dá leithéid, úsáideann an Biúró gach gné den reachtaíocht cúnamh Frithpháirteach, más Custam go Custam, nó Póilíní go Póilíní atá ann.

Tógann na hOifigigh Chustaim atá ceangailte den Bhiúró gach deis chun dul i gcomhairle agus oibriú le comhghleacaithe i seirbhísí Custaim go hidirnáisiúnta chun éifeachtacht a fheabhsú in aghaidh grúpaí coireachta eagraithe. Mar an gcéanna, oibríonn an Biúró go dlúth sa dlínse seo leis an

Cuid a Ceathar
Caingean an Choimisinéir Ioncaim ón mBiúró

Táblaí an Choimisinéara Ioncaim

Tábla 1: Toradh na nAchomharc ag Staid an Coimisinéir Achomhairc

Cur síos	Líon cásanna
Achomhairc Oscailte ar an 01/01/2016	19
Achomhairc Déanta	4
Achomhairc Diúltaithe	2
Achomhairc Cinntithe ag an gCoimisinéir Achomhairc	3
Achomhairc Tarraingthe Siar	3
Achomhairc Oscailte ar an 21/03/16 & curtha ar aghaidh chuig Coimisinéir na nAchomharc Cánach	15
Iarratais Achomharc chuig Coimisinéir na nAchomharc Cánach	17
Achomhairc Ceadaithe ag Coimisinéir na nAchomharc Cánach	1
Cinneadh Admhála ó Choimisinéir na nAchomharc Cánach ar feitheamh	16
Achomhairc Cinntithe ag Coimisinéir na nAchomharc Cánach	0
Achomhairc Oscailte ar an 31/12/2016	32

Tábla 2: Toradh na nAchomharc diúltaithe ag an mBiúró

Cur síos	Líon cásanna
Achomhairc Oscailte ar an 01/01/2016	3
Achomhairc Tarraingthe Siar	1
Achomhairc Oscailte ar an 21/03/16 & curtha ar aghaidh chuig Coimisinéir na nAchomharc Cánach	2
Achomhairc Diúltaithe	2
Achomhairc Déanta ar Dhiúltaithe	2
Achomhairc Oscailte ar an 31/12/2016	4

Tábla 3: Toradh na nAchomharc an Chúirt Chuarda

Cur síos	Líon cásanna
Achomhairc Oscailte ar an 01/01/2016	3
Achomhairc Cinntithe ag an Chúirt Chuarda	1
Achomhairc Oscailte ar an 31/12/2016	2

Cuid a Ceathar
Caingean an Choimisinéir Ioncaim ón mBiúró

Tábla 4: Measúnaithe Cánach

Ceannteideal Cánach	Cáin €M 2015	Cáin €M 2016	Líon measúnaithe 2015	Líon Measúnaithe 2016
Cáin Ioncaim	4.655	10.403	138	190
Cáin Ghnóthachan Caipitiúil	0.037	0.254	1	5
Cáin Bhreislucha	0.678	0.241	28	4
ÍMAT / ÁSPC	0.431	0.165	1	1
CCI	-	0.085	-	3
CFC	0.206	-	4	-
Mál	0.273	-	1	-
Iomlán	6.280	11.148	173	203

Tábla 5: Bailiúchán Cánach agus Ús

Ceannteideal Cánach	Méid €M 2015	Méid €M 2016	Líon cásanna 2015	Líon cásanna 2016
Cáin Ioncaim	1.520	1.914	38	35
Cáin Bhreislucha	0.361	0.192	4	3
CCF	0.051	-	1	-
Cáin Ghnóthachan Caipitiúil	0.106	-	2	-
Iomlán	2.038	2.106	45	38

Tábla 6: Éileamh ar Cháin agus Ús

Ceannteideal Cánach	Cáin €M		Ús €M		Iomlán €M		Líon cásanna	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Cáin Ioncaim	3.226	3.079	2.025	1.489	5.251	4.568	16	12
CGC	0.215	0.063	0.106	0.057	0.321	0.120	1	2
CBL	0.869	0.224	0.250	0.103	1.119	0.327	5	3
ÍMAT/ÁSPC	-	0.006	-	0.002	-	0.008	-	1
Iomlán	4.310	3.372	2.381	1.651	6.691	5.023	22	18

Cuid a Ceathar
Caingean an Choimisinéir Ioncaim ón mBiúró

[Tá an leathanach seo fágtha folamh gan aon údar]

Cuid a Cúig

Caingean an Leasa Shóisialaigh ón mBiúró

Achoimre

Déanann an Biúró caingean faoin Acht Leasa Shóisialaigh Comhdhlúthú 2005, de bhun a chuid feidhmeanna mar atá leagtha amach i Rannán 5.1 © agus 5.1 (d) den Acht. Fiosraíonn agus cinntíonn Oifigigh an Bhiúró Leasa Shóisialaigh teidlíocht chuig íocaíochtaí leasa shóisialaigh. Ag teacht ó cheistiú chásanna uaidh Oifigigh an Bhiúró, bhí caingean de bhun sainchúram Leasa Shóisialaigh den Bhiúró tionscanta in aghaidh seachtó duine i 2016.

Coigilteas

Mar thoradh díreach ar na fiosrúcháin a rinne Oifigigh an Bhiúró Leasa Shóisialaigh i 2016, bhí roinnt daoine a cuireadh deireadh lena gcuid íocaíochtaí nó bhí siad laghdaithe. Mar thoradh ar na gníomhaíochtaí seo sábháladh €269,981.60 sa Státhiste. Tá na teidil éagsúla a raibh an tsábháilteacht seo déanta liostaithe ar leathanach 36.

Ró-íocaíochtaí

Freisin mar thoradh ar na fiosrúcháin a rinneadh fuarthas aitheantas agus measúnú de ró-íocaíochtaí in aghaidh daoine aonaracha. Mínítear ró-íocaíocht mar íocaíocht faighte ag duine aonair thar thréimhse(i) ama nuair nach raibh an duine sin i dteideal éileamh a dhéanamh. Dá réir sin chruthaigh na híocaíochtaí faighte i leith an éilimh fiacha ar an Roinn Choimirce Sóisialaí. Mar thoradh, eisíodh éilimh in aghaidh roinnt daoine le haghaidh an t-aisíocaíocht de na fiacha ón Leas Shóisialaí ag réimsiú i luach ar leith ó €436.50 go dtí €135,554.20.

Le linn 2016, tháinig na ró-íocaíochtaí a rinneadh measúnú agus éileamh orthu go

dtí €1,054,161.27, tá an briseadh síos liostaithe ar leathanach 36.

Aisghabhálacha

Úsáideann an Biúró roinnt acmhainní le haghaidh fiacha an Leasa Shóisialaigh a fháil ar ais ó dhaoine.

Is iad na modhanna atá san áireamh ná íocaíochtaí chnapshuime agus/nó tráthchuid buanordaithe. Is féidir muirir suas le 15% d'íocaíochtaí leasa shóisialaigh reatha an duine a dhéanamh chun na fiacha a fháil ar ais. Is seo foráil nua le haghaidh fiachais a fháil ar ais agus bhí sé glactha ag Rannán 13 d'Acht Leasa Shóisialaigh 2012.

Bhí an Biúró spriocdhírthe sa réamhrá de chumhachtaí breise le haghaidh an aisghabh d'fhiacha leasa shóisialaigh ó thaobh imeachtaí Fógra Astaithe. Tá an chumhacht reachtach nua seo curtha ar fáil i Rannán 15 den Acht Leasa Shóisialaigh agus na bPinsean (Forálacha Ilghnéitheach) 2014.

Mar thoradh ar na gníomhaíochtaí seo, is é an suim iomlán curtha ar ais chuig an Státhiste ná €297,430.12, tá an briseadh síos liostaithe ar leathanach 36.

Achomhairc

Tá gníomhaireacht neamhspleách, an Oifig Achomharc Leasa Shóisialaigh (SWAO) ann a chuireann seirbhís ar fáil do dhaoine nach bhfuil sásta le cinntí déanta ag Oifigigh den Roinn Coimirce Sóisialaí ar cheisteanna maidir lena

Cuid a Cúig

Caingean an Leasa Shóisialaigh ón mBiúró

dteidlíocht d'íocaíochtaí Leasa Shóisialaigh. Tá Príomhoifigeach na nAchomharc (POA) i gceannas ar an ghníomhaireacht seo.

I 2016, bhí trí achomharc tionscanta in aghaidh cinntí déanta ag Oifigigh Leasa Shóisialaigh a bhí ceangailte den Bhiúró.

Dheimhnigh Príomhoifigeach na nAchomharc nár leor an gnáth nós imeachta achomhairc chun an próiseas éifeachtach na n-achomharc a shábháil agus threoraigh sé go gcuirfeadh na hachomharcóirí a gcuid achomharc isteach chuig an Chúirt Chuarda Sibhialta.

Tá achomhairc curtha isteach ag dhá chás ag an Chúirt Chuarda Sibhialta. I gcás eile chuaigh athbhreithniú breithiúnach de chinneadh an POA amú a bhí le cur chuig an Chúirt Chuarda.

Rannán 5.1(c) den Acht

Cás 1

Bhí teaghlach a bhfuil aithne mhaith orthu i mbun gáinneáil ar dhrugaí ar feadh go leor blianta sa Réigiún Theas. Rinneadh an fiosrúchán faoin gháinneáil ar dhrugaí agus an sciúradh airgid den bhrabús a tháinig ón ghníomhaíocht choiriúil sin ó Ghardaí ó Stáisiún na nGardaí i Sráid Anglesea a bhí faoi stiúir Ceannfort Bleachtaireachta John Healy.

Ag leanúint fiosrúchán agus athbhreithniú den ábhar ardaithe, rinne Oifigigh Bhiúró an Leasa Shóisialaigh agallaimh. In iomlán, rinneadh athbhreithniú ar éileamh Leasa

Shóisialaigh ar aon bhall déag den teaghlach, agus de thoradh cinntí a dhéanamh chun deireadh a chur le híocaíochtaí agus measúnú a dhéanamh ar ró-íocaíochtaí.

In iomlán, bailíodh níos mó ná €426,000 i ró-íocaíochtaí agus €270,000 breise i gcoigilteas mar gheall ar laghdaithe agus stadanna in íocaíochtaí. Go dtí seo tá níos mó ná €23,000 aimsithe agus ag súil le breis airgead i 2017.

Cás 2

Déileáladh le teaghlach coiriúlachta eagraithe eile sa Réigiún Oirdheiscirt. Bhain an fiosrúchán seo le chúig dhuine. Mar thoradh ar dheireadh na héilimh reatha Leasa Shóisialaigh, bhí coigilteas de €54,000.

Tháinig na ró-íocaíochtaí maidir leis an teaghlach seo go dtí níos mó ná €350,000 ina bhfuil an t-airgead á fháil faoi láthair.

Rannán 5.1(d) den Acht

Cás 3

Rinne duine éileamh ar Phinsean Neamhranníocach Stáit i 2016, atá mar ábhar I bhfiosrúchán leanúnach faoi láthair. Dhéileáil an Biúró leis seo faoi Rannán 5(1) (d) d'Acht 1996. Bhí a éileamh ar Phinsean Seanaoise Neamhranníocach mírathúil agus níor cheadaigh Oifigeach Cinniúnach é ina dhiaidh sin ar bhunús gur theip air na cáipéisí a bhí riachtanach agus a bhí ag teastáil chun tacú lena dhearcadh nach raibh aon acmhainní aige chun tacaíocht a thabhairt dó féin. Cé nár éirigh coigilteas a bhaint amach, diúltaíodh íocaíocht a thabhairt dó ar bhonn nach raibh sé

ábalta a theidlíocht a dheimhniú.

Cás 4

Treorú duine eile ó Réigiún an Tuaiscirt ar aghaidh chuig an mBiúró faoi Rannán 5(1)(d). Theip air dul i dteagmháil leis an gCigire Leasa Shóisialaigh a rinne athbhreithniú ar a chuid acmhainní bunaithe ar an eolas faighte ó chuardach de theach cónaithe na ndaoine agus áitreabh gnó eile. Seoladh litir Cheartais Aiceanta chuige agus ag an bpointe seo chuaigh sé i dteagmháil le dlíodóir. An fad agus atá an cás ag dul ar aghaidh, níl sé i dteideal íocaíochta Leasa Shóisialaigh faoi láthair.

Cuid a Cúig
Cainean an Leasa Shóisialaigh ón mBiúró

Coigilteas Leasa Shóisialaigh

Cineál Scéime	Coigilteas 2015 €	Coigilteas 2016 €
Liúntas do Chúramóirí	39,535.20	47,695.20
Liúntas Míchumais	194,180.80	25,568.00
Liúntas Cuardaitheora	50,208.00	106,577.60
Poist		
Íocaíocht Teaghlaigh	167,472.40	90,140.80
Aontuismitheora		
*BASI	31,725.00	0.00
Iomláin	483,121.40	269,981.60

Ró-íocaíochtaí Leasa Shóisialaigh

Cineál Scéime	Ró-íocaíocht 2015 €	Ró-íocaíocht 2016 €
Liúntas do Chúramóirí	143,677.20	161,258.40
Liúntas Míchumais	131,841.90	149,606.10
Liúntas Cuardaitheora	524,987.65	660,542.99
Poist		
Íocaíocht Teaghlaigh	249,166.47	81,378.78
Aontuismitheora		
Eile	-	1375.00
*BASI	136,313.67	-
Iomláin	1,185,986.89	1,054,161.27

Aisghabháil Leasa Shóisialaigh

Cineál Scéime	Aisghabháil 2015 €	Aisghabháil 2016 €
Liúntas do Chúramóirí	55,122.00	41,665.36
Liúntas Míchumais	30,737.17	50,486.88
Liúntas Cuardaitheora	62,388.45	153,424.90
Poist		
Íocaíocht Teaghlaigh	37,106.70	50,852.98
Aontuismitheora		
Eile	-	1,000.00
Iomláin	185,354.32	297,430.12

* Cuireann Liúntas Forlíonacha Bunúsacha (is gnách go nglaoitear BASI air), liúntas seachtainiúil bunúsach ar fáil do dhaoine cáilithe a bhfuil beagán íocaíocht nó gan íocaíocht ar bith acu.

Cuid a Sé

Imeachtaí Coiriúil ag teacht ó mheasúnuithe an Bhiúró

Réamhrá

Ó na fiosrúcháin a rinne an Biúró de bhun a shainchúram reachtúil, aimsíodh sárúithe amhrasach de chionta coiriúla agus mar thoradh cúisíodh duine faoi threoir an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí (ag tagairt dó mar “an DPP” as seo amach), le cionta amhrasacha faoin TCA, 1997.

Cionta a bhaineann le Cáin

Cás 1

Thosaigh an fiosrúchán seo i 2007 agus bhí an éisteacht ar siúl ag an Chúirt Choiriúil Speisialta i 2015. Tar éis éisteacht iomlán den chás, fuarthas an duine ciontach ar naoi gcion dá leithéid agus cuireadh an cás ar atráth go dtí 2016 le haghaidh pianbhreithe.

Os comhair na Cúirte Coiriúla Speisialta i 2016 cuireadh pianbhreith de 18 mí príosúnacht ar an duine. Rinne an t-achomharc in aghaidh déine an phianbhreith agus an ciontú. Éisteadh leis an achomharc i 2016.

Oibríocht Lampa

Is seo fiosrúchán faoi bhaill de dhrong choireachta eagraithe (DCE) atá lonnaithe go príomha sa Spáinn le roinnt comhlachaithe lonnaithe in Éirinn. Le linn 2016 rinne an Biúró roinnt cuardach ar fhoirgnimh proifisiúnta agus tithe príobháideacha a bhí ag díriú ar an ngrúpa seo i dtimpeallacht limistéir Cathrach Bhaile Átha Cliath. I rith na gcuardach, gabhadh líon mór d’fheithiclí agus earraí ardluacha. Mar thoradh ar seo, rinneadh iarratas san Ard-Chúirt faoin Acht um Fháiltas ó Choireacht chun

srian a chur ar na sócmhainní ar fad a gabhadh chomh maith le tithe príobháideacha. Is é creideamh an Bhiúró ná go dtaispeánann na hearraí seo na fáiltas dá n-iompar coiriúil.

Ó fuarthas an t-ordú, tá an Biúró imigh ar ais chun cead a lorg chun na feithiclí seo a dhíol chun a luach a choinneáil. Cheadaigh an Chúirt an t-ordú seo agus tá Glacadóir ceaptha thar an réadmhaoin ag súil le hiad a dhíol.

Le linn an fhiosrúcháin, gabhadh roinnt daoine le haghaidh ciona amhrasacha de sciúradh airgid agus tá comhaid á réiteach le haghaidh an DPP.

Oibríocht Griffin

I bhFeabhra 2016, ciontaíodh ceithre bhall déag de dhrong choireachta eagraithe a dtugtar “Ruaigirí Ráth Caola” orthu sa Ríocht Aontaithe i gcomhcheilg gadaíocht sa mhúsaem. Phleanáil an DCE seo sraith de robálacha ar mhúsaem agus tithe ceantanna ar fud na Ríochta Aontaithe.

Idir Samhain 2011 agus Aibreán 2012, díriodh ar dhéantáin Síneach agus adharca srónbheannach ar fiú na milliúin phuint i líon eachtraí. Bhí dhá ghadaíocht agus iarracht ar ghadaíocht ó Mhúsaem an Oirthir Ollscoile Durham, gadaíocht ag Caisleán Músaem Norwich i Norfolk, gadaíocht eile ag Teach Ceantáil Gorrings agus gadaíocht ag Músaem Mhic Liam i Cambridge.

Cuid a Sé

Imeachtaí Coiriúil ag teacht ó mheasúnuithe an Bhiúró

Rinneadh na fiosrúcháin trí fhórsaí póilíneachta áitiúla sa Ríocht Aontaithe agus ciontaíodh roinnt daoine sa pháirt a ghlac siad sna gadaíochtaí seo a chuir i gcrích. Bhí an Biúró ag cur fiosrúcháin chomhthreomhara san DCE seo i gcrích agus d'aimsigh siad fianaise ag ceangail bhaill den drong seo leis na coireanna sa Ríocht Aontaithe.

Mar sin seoladh an fiosrúchán 'Oibríocht Griffin', a bhí faoi stiúir Póilíní Cambridgeshire agus Constáblacht Durham agus tacaíocht ón Ghníomhaireacht Náisiúnta Coireachta agus an Chomhairle Náisiúnta na nArdchonstáblaí i Meitheamh 2012 chun iadsan taobh thiar den chomhcheilg a thabhairt os comhair na cúirte. Bhí tacaíocht ag an bhfiosrúchán seo freisin ón mBiúró agus i dtús 2016 thug oifigeach den Bhiúró fianaise i gCúirt Chorónach Birmingham.

Fuarthas Daniel 'Turkey' O'Brien, 45; John 'Kerry' O'Brien, 26; Michael Hegarty, 43; agus Richard 'Kerry' O'Brien Óg, 31, iad ar fad ó Cambridgeshire ach le ceangail i Ráth Caola, Luimneach, ciontach de chomhcheilg as gadaíocht, ag leanúint ó thriail fhada ag Cúirt Corónach Birmingham.

Fuarthas ochtar fear eile idir 33 agus 68 bliain d'aois ó Cambridgeshire, Londain, Southend-on-Sea agus Wolverhampton, ciontach ag trí thriail roimhe sin ag Cúirt Corónach Birmingham ar fad. Phléadáil beirt eile, duine acu 28 bliain d'aois ó Kent agus an duine eile 46 bliain d'aois ó bhéal Feirste, ciontach do na cúisithe i Márta 2016 agus in Eanáir 2017. Cúisíodh na ceithre fhear déag ar fad maidir leis na

heachtraí ar fad.

Deir an Ceannfort Bleachtaireachta Adrian Green ó Chonstáblacht Durham d'Oifigeach Sinsearach Imscrúdaithe don oibríocht:

"Táim fíor shásta gur éirigh leis an bhfíoras inniu agus le bliain anuas.

Mar gheall ar na hathruithe ar féidir le tithe ceantanna a thabhairt, tagann luach iomlán na hearraí ar díriodh air idir £18m agus £57m. Taispeánann sé seo cé chomh mór agus a cheap an drong a raibh an brabús sa trádáil seo.

Bhí toradh ar an obair dheacair a rinne gach duine a bhí páirteach. Ar dtús, fuarthas greim ar na daoine a chuir na gadaíochtaí i gcrích agus chúisigh na hoifigigh áitiúla iad.

B'fhiosrúchán fada agus casta a bhí ann chun greim a fháil ar na daoine a choimisiún agus a phleanáil na jabanna agus iad a thabhairt os comhair na cúirte.

Tá súil agam go gtagann sé seo teachtaireacht nach féidir drannadh le haon duine."

Deir Ardchonstábla Mick Creedon, an Ceannasaí Náisiúnta na Póilíneachta do Choiriúlacht Eagraithe:

"D'oibrigh an oibríocht casta agus fada seo de thoradh an obair a rinneadh ar dtús ó fhórsaí Durham agus Cambridgeshire a d'aimsigh an tsáraíocht de líonra coiriúil sofaisticiúil le haghaidh sraithe de ardluach cionta trasna na tíre."

Fuair an tOifigeach Biúró a bhí páirteach san fhiosrúchán ardmholadh ón Chomhairle Náisiúnta na nArdchonstáblaí sa Ríocht Aontaithe i Meán Fómhair 2016 le haghaidh a ghairmiúlacht agus tiomantas pearsanta go hOibríocht Griffin a thug tacaíocht don chiontú rathúil agus cur isteach ar an DCE.

Leanann an Biúró ag fiosrú an DCE.

Cuid a Sé
Imeachtaí Coiriúil ag teacht ó mheasúnuithe an Bhiúró

Cuid a Seacht

Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

I rith 2016, sholáthair na cúirteanna breithiúnais scríofa sna cásanna seo a leanas:

1. An Biúró um Shócmhainní Coiriúla (an CAB) v. Michael Murphy Junior agus Michael Murphy Senior (an 18 Feabhra 2016, [2016] IECA 40) an Chúirt Achomhairc.
2. An CAB v. Marvis Okungbowa agus Duine Eile (an 11 Aibreán 2016).
3. An CAB v. SR & Christopher Russell (an 7 Meitheamh 2016), an Ard-Chúirt.
4. An CAB v. Niall O'Donoghue (Simon Gold, Anglo Irish Global Ltd & Kurt Lauridsen, chomh maith) (an 9 Meitheamh 2016), an Ard-Chúirt.

Ar mhaithe le coimre, cuirtear téacs iomlán na mbreithiúnas san áireamh ag 3 agus 4. Féadtar na breithiúnais ag 1 agus 2 a fháil ón tSeirbhís Chúirteanna.

An CAB v. SR & Christopher Russell

An 7 Meitheamh 2016, an Ard-Chúirt: Fullam J, Uimh. Thaifid na hArd-Chúirte 2013/009/CAB (Faofa)

Fáltais ó chuireacht - an tAcht um Fáltais ó Chuireacht, 1996 agus 2005 - Teach an Teaghlaigh - Alt 7 Glacadóireacht

BREITHIÚNAS AN BHREITHIMH ONÓRAIGH FULLAM A TUGADH AN 7Ú

LÁ DE MHEITHEAMH 2016

Réamhrá

1. Lorgaíonn an t-iarratasóir ordú de bhun Alt 7(1)(b) den Acht FÓC lena gceaptar Declan O'Reilly mar ghlacadóir a bhfuil cumhacht díolta aige ar an maoin sceidealaithe atá mar ábhar ordú Alt 3 a rinne an chúirt seo (an Breitheamh Bermingham) an 16 Iúil 2014. Tá an t-iarratas bunaithe ar mhionscríbhinn an Uasail O'Reilly a rinneadh an 6 Feabhra 2015.

2. Foráiltear in Alt 7 (1)(b) den Acht FÓC :

(1) *Sa chás go bhfuil ordú eatramhach nó ordú idirbhreitheach i bhfeidhm, féadfaidh an chúirt glacadóir a cheapadh ag aon tráth —*

(b) i gcomhréir le treoracha na cúirte, chun aon mhaoín ar ceapadh é nó í ina taobh a bhainistiú, seilbh a choimeád uirthi nó a dhiúscairt nó chun déileáil léi ar aon bhealach eile, faoi réir na n-eisceachtaí agus coinníollacha siúd (más ann dóibh) amhail a fhéadfaidh an chúirt a shonrú, agus féadtar a cheangal ar aon duine a bhfuil seilbh nó smacht aige nó aici ar mhaoín ar ceapadh an glacadóir ina taobh chun seilbh na maoine sin a thabhairt don ghlacadóir.

Cúlra

3. Fear agus bean chéile iad na freagróirí. Tá beirt leanaí acu atá ag

Cuid a Seacht Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

freastal ar scoil ata ceithre bliana d'éag agus seacht mbliana d'aois. Tá an mhaoín cláraithe faoi shloinne roimh phósadh an chéad fhreagróra. Níor chuir an dara freagróir i gcoinne iarratas Alt 3.

4. An 16 Iúil 2014, d'ordaigh an Breitheamh Bermingham, de bhreis air sin, ar mhaithe le ceartas, sa chás go ndéanfaí ordú diúscartha de bhun Alt 4, bheadh an chéad fhreagróir i dteideal tairbhe a bhaint as na glanfháltais a mhéid le luach 12.5%. Thug an breitheamh léannta an tsaoirse don iarratasóir, chomh maith, chun fógra a thabhairt don mhorgáistí (Banc Uladh) agus do na hárachóirí (Aviva) chun ordú Alt 3 a dhéanamh. Chuir an breitheamh léannta an chuid de ghluaisne an iarratasóra ar athló a bhain le glacadóir a cheapadh go dtí an 13th Deireadh Fómhair seo chugainn lena lua.
5. Trí mhionnscribhinn an 9th Deireadh Fómhair 2014, chuir an tUasal O'Reilly an chúirt ar an eolas faoi fhaisnéis a rinne sé a dheimhneasc a bhí ábhartha maidir leis an iarratas a cuireadh ar athló ar ghlacadóir a cheapadh. Luaigh sé gurbh é cuspóir na glacadóireachta chun an mhaoín a chaomhnú, ábhar na glacadóireachta, ar mhaithe leis an bpáirtí atá i dteideal faoi dheoidh agus gur ghné rithábhachtach den chaomhnú a bhí sa cheanglas go ndéanfaí an mhaoín sceidealaithe a árachú go bailí agus i gceart.

Chuir sé an chúirt ar an eolas, gur chuir Aviva Insurance Limited an t-iarratasóir ar an eolas an 2 Deireadh

Fómhair 2014, go raibh árachas an teaghlaigh dulta i léig ar an maoin an 18 Lúnasa 2013. Cuireadh Banc Uladh, mar pháirtí leasmhar ar an bpolasaí, ar an eolas ar an dhul i léig agus iarradh orthu staid chothrom le dáta a sholáthar maidir le haisíocaíochtaí morgáiste. Tri litir dar dáta an 6 Deireadh Fómhair, 2014, chuir an t-iarratasóir na haturnaetha don chéad fhreagróir ar an eolas gur cuireadh an t-iarratasóir ar an eolas ar dhul i léig an pholasaí árachais agus lorg sé dearbhú trí fhreagairt a sheoladh ar an litir go raibh árachas malartach i bhfeidhm.

D'iarr an Biúró, chomh maith leis sin, sonraí faoin staid chothrom le dáta maidir le haisíocaíochtaí ar an morgáiste. Ar ríomhphost dar dáta an 8th Deireadh Fómhair, 2014, thug Banc Uladh an méid seo a leanas le fios "tá an custaiméir, agus an custaiméir amháin, freagrach as árachas foirgnimh". Maidir le haisíocaíochtaí morgáiste, chuir an Banc in iúl go ndearnadh na haisíocaíochtaí le haghaidh Mheán Fómhair agus Dheireadh Fómhair, ach nach ndearnadh íocaíocht Lúnasa.

6. Ina mionnscribhinn freagartha a rinneadh an 10 Samhain 2014, luaigh an chéad fhreagróir gurbh é cuspóir na reachtaíochta chun an mhaoín a chaomhnú, seachas í a dhíshealbhu. Dúirt sí go ndearna sí gach beart réasúnta lena chinntiú go raibh an t-árachas i bhfeidhm. Fuair sí árachas le 123.ie (frithgheallta ag an Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre) agus d'íoc sí préimh €327.78 ina leith an 8

Deireadh Fómhair agus sheol sí cóip den pholasáí árachais ar ríomhphost chuig an mBiúró an 10 Deireadh Fómhair. Mar fhocal scoir, luaigh sí go raibh sí ar an eolas anois ar an ngá atá le hárachas a choimeád cothrom le dáta.

7. Cuireadh an t-iarratas chun an glacadóir a cheapadh ar athló roinnt uaireanta. Maidin an 8 Deireadh Fómhair, 2014, cuireadh an chúirt ar an eolas go raibh deireadh á chur ag 123.ie / an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre le cumhdach. Ní ba dhéanaí sa tráthnóna, cuireadh an chúirt ar an eolas gur bhain an chéad fhreagróir árachas amach le Chill Insurance a bhí mar chuid de Zurich Group.

D'iarr an chúirt dearbhú ón abhcóide don chéad fhreagróir go ndearnadh Ordú Alt 3 a nochtadh do Chill. An 9th Nollaig, sholáthair an chéad fhreagróir cóip de pholasáí Chill don Bhiúró ar ríomhphost. I ndiaidh athló breise, cuireadh an chúirt ar an eolas an 30 Eanáir 2015 go raibh cumhdach á aistarraingt ag Chill.

8. Ina mhionnscribhinn dar dáta an 6 Feabhra 2015, d'iarr an tUasal O'Reilly ar an gcúirt, thar ceann an Bhiúró, go gceapfar é mar ghlacadóir na maoin a bhfuil cumhacht díolta aige.
9. Ag mír 7 dá mhionnscribhinn, luaigh an tUasal O'Reilly:

Amhail ag an dáta a mhionnaítear an méid anseo, níl an mhaoín faoi

árachas. Chuir beirt soláthraithe árachais ar leith deireadh le cumhdach árachais don mhaoín. Cúis mhór bhuartha é nach bhfuil an mhaoín faoi árachas go fóill, go háirithe faoi chúinsí inar thug an chéad fhreagróir fianaise i rith éisteacht Alt 3 an 5 Meitheamh 2014 gur briseadh na fuinneoga ag an maoin agus gur suiteáladh gloine philéardhíonach ag an maoin i bhFeabhra 2013 nó thart ar an tráth sin. Creidim, nuair a chuirtear cúlra na díobhála a rinneadh don mhaoín roimhe seo agus mar gheall nach bhfuil an mhaoín faoi árachas faoi láthair, d'fhéadfadh an mhaoín a bheith i mbaol mura ndéantar ordú de bhun Alt 7 den Acht.

10. Ina mionnscribhinn freagartha an 12 Feabhra, dúirt an chéad fhreagróir gurbh ionann an mhaoín agus teach a teaghlach agus má dhéantar an t-ordú a lorgáitear, d'imreofaí tionchar suntasach ar a beirt leanaí, a bhí 13 agus 6 bliana d'aois, ag an tráth sin. Dúirt sí gur diagnósíodh go raibh disléicse ar a leanbh ba shine. Soláthraítear tacaíocht foghlama dó agus sannadh Cúntóir Riachtanas Speisialta dó a chabhraíonn leis chun a thascanna laethúla a dhéanamh ar scoil.

Luaigh sí athuair gur chomhaontaigh sí gurbh é cuspóir Alt 7 den Acht FÓC chun an mhaoín a chaomhnú, seachas í féin agus a teaghlach a dhíshealbhú. Ag mír 13, deir sí nach bhfuil in árachas ach toisc amháin sa chinntiúchán maidir le cé acu ar cheart nó nár cheart glacadóir a cheapadh faoi Alt 7. Deir

Cuid a Seacht Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

sí gur bheartaigh an chúirt go soiléir, nuair a bhí ordú Alt 3 á dhéanamh, go bhfanfadh sí sa mhaoin i rith na tréimhse seacht mbliana agus gur faoin mBiúró a bhí sé a thaispeáint gur theastaigh glacadóir.

Deir sí nár soláthraíodh cúis mhaith lena thabhairt le fios gurb ann d'aon fhíor-riosca i leith na maoin. Deir sí gur choimeád sí bail mhaith ar an maoin. Dheisigh sí na fuinneoga a briseadh, ina dhiaidh sin, agus coimeádadh dea-bhail ar an maoin ó shin i leith. Deir sí nár tugadh aon riosca faoi deara go ndéanfadh sí an mhaoin a dhiúscairt cé acu trí dhíol no trí mhilleadh. Faoi na cúinsí, deir sí gurb ionann an chosaint chuí ina leith seo go dtabharfadh sí gealltanais gan bheith mar chúis d'aon turas go ndéanfaí an mhaoin a dhíluacháil. B'ionann sárú ar an ngealltanais sin agus díspeagadh cúirte agus thuig sí iarmhairtí an chéanna.

Luann sí, ar deireadh thiar, ag mír 16, gurb ionann an t-iarratas chun glacadóir a cheapadh ag a bhfuil cumhacht díolta agus iarracht ag an iarratasóir chun dul timpeall ar oibriú na scéime reachtúla.

Ina leith seo, luann sí go bhfuil an ceart aici chun iarratas a dhéanamh laistigh den tréimhse seacht mbliana ar ordú faoi Alt 3(3). Luann sí-

"I bhfriotail eile, mura mbeadh an chosaint seo ar fáil, féadtar bunreachtúlacht na reachtaíochta,

faoi mar a dheimhníonn an Chúirt Uachtarach in M. v. Ireland a thabhairt chun solais"

11. Ina mhionnscribhinn fhorlíontach an 19 Feabhra 2015, luann an tUasal O'Reilly ag mír 9:-

"Deirim gurb ionann an dea-chleachtas idirnáisiúnta i dtaobh chaomhnú maoin nuair a dheimhnítear gurb ionann maoin agus fáltais ó choireacht i ndiaidh éisteacht iomlán, agus an mhaoin a dhíol agus na glanfháltais a thaisceadh i gcuntas úsmhar. Meastar gurb ionann glacadóir a cheapadh nuair a leanann na freagróirí sna himeachtaí ag cónaí sa mhaoin gan aon árachas a bheith ar an maoin agus bealach is measa chun cosaint a sholáthar. Is ionann é agus an riosca is airde mar gheall go nochtann sé an glacadóir d'imeachtaí a bhfuiltear ag tabhairt fúthu ina leith, ach ar an bhforas, chomh maith, nach soláthraíonn sé aon chosaint don mhaoin."

12. Luann an tUasal O'Reilly gurb iad AON, a rinneadh an tUdaras um Shábháilteacht ar Bhóithre a éadail le déanaí, an t-aon árachóir a bhí in ann árachas a sholáthar do mhaoin ar ceapadh glacadóir dóibh agus a bhfuil cumhacht díolta acu. Dúirt sé, ar mhaithe le gach rogha a fhiosrú, gur chuir sé foirm thogra faoi bhráid AON ar a luaigh sé gur dhiúltaigh an tUdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre árachas a sholáthar don chéad fhreagróir don mhaoin chéanna. Dúirt sé gur cuireadh an aon eolas é an 19th Feabhra gur diúltaíodh árachas ar an maoin.

13. Dúirt an tUasal O'Reilly gur chuir an chéad fhreagróir an t-iarratasóir ar an eolas go raibh riaráistí morgáiste €8,622.22 ar an maoin.

Níor thug an chéad fhreagróir le fios, in aon chor, conas a dhéileálfai leis na riaráistí siúd, cé acu ar bheartaigh nó nár bheartaigh sí chun céanna a íoc nó cé acu an ndéanfaí nó nach ndéanfaí íocaíochtaí amach anseo. Luann an tUasal O'Reilly, trí roinnt de na híocaíochtaí morgáiste a shiarchoinneáil, bhainfeadh an chéad fhreagróir den ghnáthscair a bhí fós le híoc ar an maoin agus dá dteipfí ar morgáiste a íoc, bheadh forais dhóthanacha ann go lorgódh morgáistí go ndíolfar an mhaoin. Laghdódh costais an díola an ghnáthscair ní ba mhó sa mhaoin.

14. Mar fhocal scoir, tugann an tUasal O'Reilly le fios go bhféadfadh go mbeadh sé cuí glacadóir a cheapadh láithreach bonn ach go dtabharfaí treoracha dó/di nach nglacfadh sé seilbh go dtí n-éagann tréimhse theoranta.

Rogha eile ar ghlacadóir a cheapadh ba ea go n-íocfadh an chéad fhreagróir luach na maoine leis an gcúirt in éagmais árachais. Cuireann sé in iúl nach mbeadh aon fhoirm eile de shocrú indéanta.

15. Ina mionnscribhinn an 27 Feabhra 2015, maíonn an chéad fhreagróir nach bhfuil comparáidí idirnáisiúnta a dhéantar idir dea-chleachtas ábhartha, ná nach gá gur treoir atá

iontu, nuair a dhéileáiltear le reachtaíocht na hÉireann. Tugann sí chun solais nár luaigh an tUasal O'Reilly an méid a tharlaíonn i gcás ina ndeimhnítear gurb ionann maoin go páirteach, nó go deimhin, agus fáltais ó chuireacht.

Maidir le hargóint an Uasail O' Reilly go mba mbaol go rachfaí i mbun imeachtaí i gcoinne glacadóra, dá gceadófaí d'fhreagróir chun leanúint ag cónaí sa mhaoin gan árachas, beartaíonn an chéad fhreagróir chun gealltanais a thabhairt gan dul i mbun imeachtaí i gcoinne an ghlacadóra. Deir sí go n-íocfaidh sí as gach costas riachtanach a bhaineann le reáchtáil laethúil na maoine, faoi mar a bhí á dhéanamh aici a fhad le hidirghabháil na saincheiste árachais agus luann sí go bhfuil sí in ann íoc as na híocaíochtaí árachais chomh maith.

Líomhnaíonn sí nach ndearna an glacadóir aon fhíor-iarracht chun árachas a fháil. Maidir le riaráistí morgáiste, deir sí, cé gur lorg an banc aisíocaíocht riaráistí, bhí sí ag íoc as na híocaíochtaí morgáiste a bhí thart ar €620 sa mhí agus luann sí *"tá an chuma air go sásaíonn an socrú seo an banc mar gheall nach ndearna siad aon iarrachtaí lena lorg chun an mhaoin a athshealbhú"*.

Tugann sí chun solais gur bunaíodh an t-iarratas ar an gcúirt, i dtosach báire, ar árachas ach gur lorg an t-iarratasóir anois chun cur chuige tánaisteach ionsaithe a ghlacadh maidir leis na riaráistí morgáiste

Cuid a Seacht Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

nach ábhar fíor-bhuartha é.

Maidir le moladh an Uasail O'Reilly go n-íocann an chéad fhreagróir luach na maoin leis an gcúirt, deir sí nach bhfuil aon chistí aici arb ionann iad in aon chor agus luach na maoin.

Deir sí nach bhfuil sí bainteach in iompar coiriúil. Máthair í ar bheirt leanaí agus ní soiléir cé acu, le linn na géarchéime reatha tithíochta, an mbeidh nó nach mbeidh sí in ann cóiríocht mhalartach a bhaint amach cé acu go príobháideach nó trí thithíocht údaráis áitiúil.

Ar deireadh, deir sí go bhfuil sí toiliúil chun bheith rannpháirteach a mhéid agus is féidir chun árachas a fháil ach nach féidir léi sin a dhéanamh mar gheall, faoi mar a líomhnaíonn sí, go ndearna an t-iarratasóir ráitis bhréagacha leis na comhlachtaí árachais. Faoi na cúinsí, iarrann sí ar an gcúirt a dhiúltú chun aon ordú a dhéanamh maidir le hiarratas Alt 7.

Plé

Breithiúnas an Bhreithimh Birmingham

16. Ag mír 21 dá bhreithiúnas a tugadh an 16 Iúil 2014, i ndiaidh an tátal a bhaint as gur thacaigh an fhianaise iomlán a tugadh os comhair na cúirte leis an gconclúid gurb ionann an mhaoin atá faoi chaibidil agus fáltais ó choireacht, lean an breitheamh léannta ar aghaidh le

breithniú a dhéanamh ar shaincheist lena mbaineann riosca tromchúiseach éagóra. Dúirt sé:

21. *"Is riachtanach, ar an ábhar sin, chun breithniú a dhéanamh ar cé acu an n-eascródh nó nach n-eascródh riosca suntasach as an ordú a lorgaíodh ileith éagóra. Ina leith sin, tá roinnt tosa ann ar gá breithniú a dhéanamh orthu. Ar an gcéad dul síos, is riachtanach a thabhairt chun cuimhne athuair gurb ionann an t-ordú faoi alt 3 faoi Acht 1996 agus ordú calctha agus go dtabharfaí deis bhreise chun dul i ngleic leis an tsaincheist ag céim na diúscartha, is é sin, céim alt 4 faoin Acht céanna. Ag an gcéim seo, áfach, glacaim leis go mb'fhéidir go ndearna an tUasal R. méid áirithe de ranniocaíocht trí pé tuillimh an-teoranta a bhí aici mar ghruagaire agus trína híocaíochtaí sochair linbh. Táim sásta glacadh leis, chomh maith, go gcuirfeadh an tUasal R. mar mháthair cois teallaigh, nó mar mháthair cois teallaigh an chuid is mó den am, le cothabháil an teaghlaigh go hindíreach. Chomh maith leis sin, ní féidir liom neamhaird a thabhairt air gur maoin umhal atá sa mhaoin atá suite i gceantar ar a dtugtaí ceantar údaráis áitiúil tráth dá raibh. Rinne mé an breathnú sin mar gheall gur dealraitheach dom go mbeadh breithnithe sách éagsúil i gceist dá mbeadh tithe an-ghalánta i gceist."*

22. *"Agus aird ar gach ceann de na tosa seo, creidim gurb ann do shubstaint san argóint nach mbeadh sé comhréireach agus go mbeadh sé leatromach go pointe áirithe, dá*

ndíolfáí an mhaoín i gceann seacht mbliana ag tráth nach mbeadh a mac níos óige ach dhá bhliain déag d'aois, agus dá bhfágfaí an tUasal R. go hiomlán as aon teidlíocht dá laghad chun sochar a fháil. Sa chás nach raibh fianaise iontaoifa agam maidir le méid na ranníocaíochta a rinne an tUasal. R., tá sé rí-dheacair orm freagairt chóir a bhaint amach. Ar mo dhícheall a dhéanamh, rinne mé an cinneadh go mbainfí an ceartas amach dá mbainfeadh sí sochar amach a mhéid le 12.5% den gnáthscair arb ann di sa mhaoín ar Bhóthar C. ag tráth na diúscartha. Pléifidh mé leis an abhcóide cén orduithe a thabharfadh an éifeacht b'fhearr don mhéid atá ar intinn agam".

17. Is soiléir, amhail dháta an bhreithiúnais, an 16 Iúil 2014, nach raibh an Breitheamh Birmingham ar an eolas nach raibh an mhaoín faoi árachas ná ar mhéid na riaráistí morgáiste. Nuair a cuireadh an breitheamh léannta ar an eolas an 13 Deireadh Fómhair 2014 gur sholáthair 123.ie cumhdach, chuir sé an cheist ar athló féachaint cé acu an leanfaí nó nach leanfaí leis an gcumhdach árachais, go héifeachtach, a chur ar fáil i ndiaidh gur nochtadh do 123.ie go ndearnadh ordú Alt 3. Faoi mar a luadh roimhe seo, tugadh ardú don bhreitheamh léannta chuig an Chúirt Achomhairc agus níor choimeád sí seilbh ar an gcás.
18. Is é an staid reatha ná nach bhfuil an mhaoín faoi árachas agus gurb ann do riaráistí morgáiste suntasacha

nár thug an chéad fhreagróir le fios in aon chor don chúirt conas a bheartaíonn sí chun an céanna a íoc. Faoi na cúinsí, tá luach na maoinne i mbaol díluachála ar dhá fhoras, díobháil de thimpiste nó d'aon turas ar thaobh amháin den phingín agus laghdú nó scriosadh na gnáthscaire trí neamh-iocaíocht leanúnach riaráistí morgáiste ar an taobh eile den phingín.

Teach an teaghlaigh

19. Sa chás F. McK v. TH agus JH, rinne an Breitheamh Feeney breithniú ar an tsaincheist lena mbaineann ordú diúscartha Alt 4 a dhéanamh i dtaca le teach an teaghlaigh;

"Ní féidir leis an gcaoi go dteastaíonn teach ó pháirtí an fhógra agus a teaghlach an ceanglas ar mhaithe le leas an phobail a threascairt a shainiú sa reachtaíocht ina mbaintear maoin ó dhuine arb ionann agus fáiltas ó choireacht í. Ní ann d'aon bhunús chun caitheamh le duine atá ina leithéid de chás ar nós pháirtí an fhógra agus a teaghlach ar bhonn níos fabhraí ná mar a chaitear le teaghlach a chailleann a dteach mar thoradh ar ordú sealbhaithe i ndiaidh bhfuil ar a gcumas aisiocaíochtaí morgáiste a íoc nó mar thoradh ar éagumas chun cíos a íoc. Níl aon teidlíocht ag páirtí an fhógra agus a teaghlach chun áitreabh ar leith a úsáid. Murach an úsáid a baineadh as an áitreabh a fuarthas ó fháltas ó choireacht[,] bheadh ar pháirtí an fhógra cóiríocht mhalartach a sholáthar di féin [,] nó soláthrófaí cóiríocht mhalartach do pháirtí an fhógra. Ní hionann cás a

Cuid a Seacht
Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

chruthófaí do pháirtí an fhógra agus dá teaghlach, má dhéantar ordú diúscartha i ndiaidh go ndeimhnítear ordú Alt 3, ina mbeadh uirthi cóiríocht mhalartach a lorg, agus bunús chun orduithe Alt 3 nó 7 a dhíscaoileadh nó an faoiseamh a lorgaíonn an gearánaí anseo istigh a dhiúltú. Níl aon chúis ghearáin bhunreachtúil ag duine atá i seilbh áitribh a fuarthas ó fháltais ó choireacht má bhaintear díobh an úsáid a bhaineann siad as ...”

20. Sa chás An Biúró um Shócmhainní Coiriúla v. John Kelly agus T. T. [2012] IESC 64 a cuireadh ar bun an 29 Samhain 2012, thagair an Breitheamh MacMenamin do chinneadh an Bhreithimh Feeney sa chás an CAB v. H.

24. In 2011, rinne an chúirt seo breithiúnas in achomharc dar teideal an CAB v. H [2011] IESC 10. Thug an Breitheamh Denham an breithiúnas agus é ag labhairt thar ceann na cúirte. Bhain an chúirt an tátal sainráite as nach ndearna breitheamh na hArd-Chúirte (an Breitheamh Feeney) “earráid” ina chuid réasúnaíochta maidir leis na saincheisteanna a cuireadh faoina bhráid. Seasadh leis an mbreithiúnas go hiomlán. D’fhonn tionchar an bhreithiúnais sin a dheimhniú ar an achomharc seo, is gá breithniú a dhéanamh ar na fíricí agus na prionsabail a leagtar síos sa chás an CAB v. H.

21. 25. Fear céile agus a bhean chéile, an tUasal H, a bhí sna freagróirí, a

chónaigh i dteach an teaghlaigh agus a raibh ceathrar leanaí acu idir cúig agus dhá bhliain déag d’aois, anuas ar leasiníon. I dteannta a fir chéile, bhí cónaí orthu i dteach a bhí faoi úinéireacht athair céile an Uas. H, arb é an t-úinéir cláraithe. In imeachtaí ar leith, rinne an Ard-Chúirt dearbhú go raibh leas ag an Uas. H i dteach an teaghlaigh ar a raibh luach €6,348.69 nó £5,000.

I Mír 29 dúirt sé (an Breitheamh Feeney) an méid seo a leanas, chomh maith

“Is iad an dá phointe bhuntábhachtacha a thug páirtí an fhógra chun solais ná go dteastaíonn teach uaithi agus go mbeidh sí “gan dídean” má thugtar ordú sealbhaithe don ghlacadóir agus má tá an t-áitreabh atá i gceist an-oiriúnach le haghaidh a riachtanais shóisialta, teaghlaigh agus oideachais féin agus iad siúd de chuid a teaghlaigh.”

Ag mír 30, thug an Breitheamh MacMenamin toradh bhreithiúnas an Bhreithimh Feeney faoi deara a leagtar amach i mír 18 thuas.

Ag mír 31, dúirt sé:

31. Thug an breitheamh chun solais go ndeachaigh aon mhoilleanna i bhfabhar pháirtí an fhógra. Bhain sé an tátal as gur cheart don chúirt ordú sealbhaithe a dhéanamh, in ainneoin na caoi go bhféadfaí cur isteach ar pháirtí an fhógra agus ar a leanaí sa chás go raibh orthu an t-áitreabh a fhágáil. Níor measadh gurbh ionann an mhíchaoithiúlacht

sin agus "éagóir" ar mhaithe le cuspóirí alt 3(3) nó alt den Acht um Fháltais ó Choireacht. Rinne sé an t-ordú a struchtúrú go cúramach, áfach, chun an cur isteach a bhí i gceist a íoslaghdú.

Ag míreanna 32-34, leag an Breitheamh MacMenamin amach na prionsabail a bhí infheidhme in iarratas ar ordú diúscartha de bhun Alt 4 den Acht um FóC:

32. *I ngach cás, caithfidh na cúirteanna a bheith íogair don mhaoín féin agus do chearta eile saoránach a thagann chun solais. Ach, faoi mar a tugadh chun solais roimhe seo, arís agus arís eile, ní féidir aon chúis ghearáin bhunreachtúil a bheith ag duine atá i seilbh áitribh a fuarthas ó fháltais ó choireacht má bhaintear díobh an úsáid a bhaineann siad as. Aithnítear gurb ionann na hAchtanna um Fháltais ó Choireacht, 1996-2005 mar reachtaíocht "a chuireann ar chumas na hArd-Chúirte, i dtaobh fáltas ó choireacht, chun orduithe a dhéanamh ar mhaithe le caomhnú agus, sa chás gur cuí, diúscairt na maoine atá i gceist agus chun soláthar a dhéanamh do cheisteanna gaolmhara". Baineann toise láidir bheartais phoiblí leis an reachtaíocht seo. Tá an beartas sin dírithe ar a chinntiú nach mbaineann daoine tairbhe as sócmhainní a fuarthas le fáltais ó choireacht, gan aird ar cé acu arbh eol nó nárbh eol don duine a bhain an tairbhe conas a fuarthas an mhaoín sin le fáltais ó choireacht ach faoi réir cé acu an bhféadfadh nó nach bhféadfadh go raibh ceannaitheoir bona fide ar luach a bhí sa duine sin, sa chás go*

bhféadfadh breithnithe éagsúla eascairt.

33. *Foráiltear san Acht go gcloítear le nósanna imeachta córa. Ní féidir caitheamh leis amhail bheith treallach. Tá sé in ainm is cuspóir inmhianaithe sóisialta a bhaint amach agus bheith comhréireach. Ní féidir leis ceart a shárú i leith maoín phríobháideach, mar gheall go bhfuarthas an mhaon in aghaidh an dlí. Ar cheann de na fíricí atá le cur san áireamh, tá a mhéid is féidir le daoine, mar thoradh ar choir a dhéanamh, tairbhe dhíreach nó indíreach a bhaint ar bhealach nach bhfuil ar fáil do bhail eile an phobail, ar nó maireachtáil gan bheith ort riachtanais íocaíochtaí cánach, aisiocaíochtaí morgáiste nó cíosa a dhéanamh. Tá na gníomhaíochtaí seo fíor-fhrithshóisialta agus tagann siad salach ar leas coiteann. Tá an cur isteach ar na cearta i leith maoín phríobháideach a chuimsítear in Airteagal 40.3.2 agus Airteagal 43 den Bhunreacht agus Airteagal 8 den Choinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine, ar an ábhar sin, comhréireach agus i gcomhréir leis an dlí.*

Ag mír 34, déanann an Breitheamh MacMenamin an achoimre seo a leanas ar na tosca atá le cur san áireamh nuair a dhéantar measúnú ar an riosca i leith éagóra sa chás seo:-

(a) *Nuair a dheimhnítear gurb ionann maoín agus fáltais ó choireacht, táthar le caitheamh leis an gcur isteach ar chearta maoine chun*

Cuid a Seacht
Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

diúscairt a shrianadh agus diúscairt na maoin siúd a ordú, amhail iarracht a dhéanamh chun aidhm dhlísteanach a bhaint amach chun cosc a chur ar choireacht agus chun cearta agus saoirsí daoine eile a chosaint. Faoi na cúinsí siúd, b'fhéidir go bhfuil na horduithe seo riachtanach i sochaí dhaonlathach ina bhfuil an cuspóir a dhéantar iarracht a bhaint amach a chinntiú nach mbaineann daoine aonair tairbhe ó shócmhainní a fhaightear ó fháltais ó choireacht agus ina ndéantar na sócmhainní sin a bhaint de na daoine siúd. Féadtar caitheamh lena leithéid de bhreithniú mar thoisc thromchúiseach, seachas mar thoisc chinntiúcháin.

- (b) Caithfidh cúirt, áfach, cúinsí gach cáis a chur san áireamh agus cinnteoidh sí, ar an ábhar sin, (go háirithe i gcás teach teaghlaigh) go nglactar le bealaí comhréireacha nuair a dhéantar ordú, agus lena chur san áireamh d'fhonn conas, cén bealach, agus laistigh de cén tréimhse a chuirfear orduithe i bhfeidhm.
- (c) Ní bheidh cosaint bhunreachtúil ban sa bhaile, (Airteagal 41.2 den Bhunreacht), cé gurb ionann agus breithniú é, ina chosc ar ordú a dhéanamh (CAB v. H.).
- (d) Ní chuireann na cearta i leith maoin phríobháideach a shainaithnítear maoin identified in Airteagal 40.3.2 agus Airteagal 43 den Bhunreacht, agus maidir le príobháideachas,

beatha an teaghlaigh, agus an baile in Airteagal 8 den CECD cosc ar ordú a dhéanamh, fiú i gcás teach teaghlaigh. Sa chás Gilligan v an Biúró um Shócmhainní Coiriúla [1998] 3 I.R. 185, tháinig ceist cheart an ghearánaí i leith maoin phríobháideach faoi Airteagal 40.3.2 agus Airteagal 43 den Bhunreacht chun solais, chomh maith. Phléigh an Breitheamh McGuinness J. ag mír 237 na cosaintí dá bhforáiltear san Acht agus cuspóir na gcumhachtaí diúscartha mar seo a leanas:

“...tá leas dlísteanach ag an Stát i bhfáltais ó choireacht a fhorghéilleadh....

Cé gur féidir le forálacha fáltais an Achta, go deimhin féin, difear a dhéanamh do chearta maoin an fhreagróra, ní dealraitheach don chúirt seo gurb ionann iad agus “ionsaí éagórach” faoi Airteagal 40.3.2 nuair a chuirtear san áireamh an chaoi nach mór don Stát tús áite a thabhairt don chúirt a shásamh go bhfuarthas an mhaoin atá i gceist ó fháltais ó choireacht agus, ar an ábhar sin, prima facie, níl aon teideal ag an bhfreagróir di, agus nuair a chuirtear san áireamh, chomh maith, na forálacha cothromúcháin a chuimsítear in 3 agus 4 a leagtar amach thuas.

Ghlacfadh an chúirt seo, chomh maith, leis gur chinnte go n-áireofaí le riachtanais an leasa choitinn bearta atá in ainm is cosc a chur ar charnadh agus

- úsáid a bhaint as sócmhainní a eascraíonn go díreach nó go hindíreach as gníomhaíochtaí coiriúla. Ní féidir leis an gceart leith úinéireacht phríobháideach áit chomh hard sin a bhaint amach in ordlathas na gceart go gcosnaíonn sé suíomh sócmhainní a fuarthas agus a choimeádtar go neamhdhleathach.”
- (e) Beidh aird ag cúirt ar a mhéid is eol nó nach eol do dhuine nó ar cé acu an dtugann siad nó nach dtugann siad faoi deara (cé acu go sainráite nó go hintuigthe) go bhfuarthas maoin ag nó trí fháltais ó choireacht. Toisc shubstainteach a bheidh in eolas iarbhir ar éagóir choiriúil sa bhreithniú a dhéanfar. Caithfear measúnú a dhéanamh, chomh maith, ar fhianaise bona fides. Féadfaidh cúirt a dhiúltú chun ordú a dhéanamh, má thaispeántar, i gcomhréir leis an dualgas fianaiseach a theastaíonn, go bhfuil duine a bhfuil seilbh nó smacht aige/aici ar an maoin in ann a dheimhniú gur cheannaigh sé nó sí an mhaoin le hintinn mhaith, nó ar bhreithniú luachmhar. (Féach an Cás *Murphy v G.M., faoin mBreitheamh Keane C.*)
- (f) Féadfaidh cúirt an aird chuí a thabhairt ar cé acu an ndearnadh nó nach ndearnadh cinntiúchán dlíthiúil maidir leis na cearta dlíthiúla nó tairbhiúla i dteach. Anuas air sin, féadfaidh cúirt an suntas ceart a thabhairt do ranníocaíochtaí le luach, nó le barr feabhais a chur ar luach maoin.
- Baineann cúinsí an bhreithnithe sin le hábhar, áfach.
- (g) Leagtar an dualgas dlíthiúil agus fianaiseach ar pháirtí a lorgaíonn a áitiú gurb ionann ordú a dhéanamh agus éagóir. Leagtar an dualgas ar an bpáirtí sin a gcás a chruthú mar cheist dóchúlachta bunaithe ar an bhfianaise a fuarthas.
- (h) Ní chuirfidh an chaoi nach raibh baint phearsanta ag páirtí i gcoir a dhéanamh, cosc, leis féin, ar ordú a dhéanamh i gcoinne an pháirtí sin.
- (i) Mar gheall go líomhnaítear go raibh iarratasóir aineolach ar fhoinsí na gcistí chun maoin a éadail, ní ghníomhaíonn seo mar chosc ar ordú a dhéanamh faoin Acht.
- Thug an Breitheamh MacMenamin chun suntais, anuas air sin “Braithfidh an tábhacht a bhronnfar ar gach toisc ar chúinsí an cháis”.
- Féadtar na prionsabail seo a chur i bhfeidhm, lena mionathrú, in iarratas chun glacadóir a cheapadh a bhfuil cumhacht díolta aige. Nuair a chuirtear san aireamh gur féidir an t-iarratas ar ghlacadóir a cheapadh ag aon tráth, agus sa chás seo, tá sé á dhéanamh laistigh de thréimhse 7 mbliana, tá dualgas ar an iarratasóir a shásamh don chúirt go dteastaíonn glacadóir a cheapadh faoi na cúinsí.

Árachas

22. Sa chás F. McK v. T.H. agus J.H. [2006] IESC 63 luaigh an Breitheamh Hardiman:

“Gné ríthábhachtach den chaomhnú seo, i gcás foirgnimh, ná a chinntiú go mbíonn an t-áitreabh faoi árachas ceart agus bailí ag gach tráth. I mo thuairim, ba dhóthanach go leor an fhianaise féin a bhí os comhair bhreitheamh na trialach sa mhéid gur dhóchúil go raibh nó go mbeidh an polasaí árachais ar neamhni, ná thángthas salach air, chun údar a thabhairt le glacadóir a cheapadh a raibh cumhacht díolta aige.”

23. Íocaíochtaí Morgáiste

Ní raibh an Breitheamh Bermingham cinnte, amhail lúil 2014, nuair a cuireadh an fhianaise san áireamh a bhain leis maoin a fuair sí mar bhronntanas in 2004, go ndearna an chéad fhreagróir ranniocaíocht shuntasach le luach na maoin, arbh ionann é agus €130,000 amhail 2004, nó leis an síneadh a rinneadh ina dhiaidh sin a chosain €38,000, ar íocadh €28,000 de, in airgead tirim. Bhain an breitheamh léannta an tátal as gur sholáthair an dara freagróir tromlach mór an airgeadais don mhaoín, anuas ar Cháin Bhronntanais €22,000 ó fháltais ó chuireacht. Níl aon rud san fhianaise romham le tátal eile a bhaint as maidir leis na híocaíochtaí morgáiste a éilíonn an chéad fhreagróir atá á ndéanamh aici.

Conclúid

Ba léir go raibh an Breitheamh Onórach Bermingham buartha an 13 Deireadh Fómhair 2014 go dtabharfaí faoi deara go bhfuil an cumhdach a sholáthair Chill Insurance buan. Ní hamhlaidh atá an scéal. Níl an mhaoín faoi árachas go fóill agus mar gheall ar an bhfianaise a thug an t-iarratasóir, níl sé in-árachaithe. De bhreis air sin, tá riaráistí morgáiste suntasacha ann. Tá leas an iarratasóra sa mhaoín i mbaol creimthe ar dhá bhealach, ó mhilleadh timpisteach nó toiliúil ar thaobh amháin den phingin agus i mbaol gnáthscair a cailleadh trí neamhíocaíocht riaráistí nó foriamh ar an taobh eile den phingin.

Níor luaigh an chéad fhreagróir conas a bheartaíonn sí chun na riaráistí agus na híocaíochtaí reatha amach a íoc ar ais don mhaoín, árachas san áireamh. Braitheann caomhnú leas an iarratasóra sa mhaoín, ina leith seo, ar shaoirse an bhainc nó, mar mhalairt air sin, go n-aimsíonn an chéad fhreagróir cistí ó fhoínse eile, ón dara freagróir, is dóchúla, agus fágann seo go bhféadfadh gur eascair na cistí siúd ó fháltais ó chuireacht, chomh maith. Sháródh a leithéid de chás, dá dtiocfadh sé aníos, cuspóir na reachtaíochta.

Is dealraitheach don chúirt, agus aird ar bheartas na reachtaíochta maidir le maoin a áitítear a d’eascair ó fháltais ó chuireacht agus ráiteas tréan an Bhreithimh Hardiman sa chás Fmck v H maidir leis na hiarmhairtí a bhíonn i gceist i dtaobh maoin neamhárachaithe, gur cheart an t-ordú a dhéanamh faoi Alt 7.

Féadtar glacadóir a cheapadh faoi Alt 7 a dhéanamh ag aon tráth. Ceadófar don fhreagróir am réasúnta a ghlacadh chun cóiríocht mhalartach a fháil cé acu go príobháideach nó trí iarratas a dhéanamh chun áit a bhaint amach ar an liosta tithíochta poiblí. I gcomhréir leis an gcúrsa a d'fhaomh an Breitheamh MacMenamin ag mír 31 den chás An Biúró um Shócmhainní Coiriúla v. John Kelly agus T. T. [2012] IESC 64, ceadóidh an chúirt an tréimhse cúig mhí dhéag chun an cur isteach a dhéantar a íoslaghdú.

Na Príomh-Chásanna a Luaitear

- An Biúró um Shócmhainní Coiriúla v. John Kelly agus T. T. [2012] IESC 64
- An CAB v. H [2011] IESC 10
- McK v. TH agus J.H. [2006] IESC 63

An CAB v. Niall O' Donoghue (Simon Gold, Anglo Irish Global Ltd, & Kurt Lauridsen, chomh maith)

**An 9 Meitheamh 2016, an Ard-
Chúirt: An Breitheamh Fullam, Uimh.
Thaifid na hArd-Chúirte
2013/009/CAB (FAOFA)**

*Fáltais ó choireacht - an tAcht um
Fháltas ó Choireacht, 1996 agus 2005 -
Alt 8 Fianaise cheidimh*

BREITHIÚNAS AN BHREITHIMH
ONÓRAIGH FULLAM A TUGADH AN 9Ú
LÁ DE MHEITHEAMH, 2016.

Réamhrá

1. Seo iarratas ag an mBiúró ar ordú de bhun Alt 3 den Acht Fóc le haghaidh orduithe calctha i dtaca le hairgead a choimeádtar in dhá chuntas bainc:
  - (i) An tsuim €927,000.60 a coimeádadh i gcuntas uimhir 13818810 ag Banc Uladh, Faiche an Choláiste, Baile Átha Cliath 2 in ainm Anglo Irish Global Limited (AIG);
  - (ii) An tsuim €27,365 a coimeádadh i gcuntas uimhir 50729014 ag Bainc-Aontas Éireann, an Uaimh, Contae na Mí in ainm Niall O'Donoghue.

An 17 Feabhra, 2014, fuair an t-iarratasóir ordú calctha faoi Alt 2 den Acht Fóc. I dtosach báire, an 22 Deireadh Fómhair, fuair an Biúró ordú calctha sa Chúirt Dúiche de bhun Alt 17(2) den Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta), 2010. An 30 Deireadh Fómhair, chuir aturnae thar ceann an tríú freagróir an t-iarratasóir ar an eolas go raibh orduithe aige chun iarratas a dhéanamh ar an gCúirt Dúiche ar ordú cúlghairme de bhun Alt 19 agus ar an gcuspóir sin, d'iarr sé ar chóip den ordú a rinneadh. Ní dhearnadh aon iarratas den saghas sin ina dhiaidh sin. Rinneadh orduithe Alt 17(2) a athnuachan ar bhonn míosúil go dtí go ndearnadh an t-ordú faoi Alt 2.

2. Luaitear in Alt 6 den Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta), 2010 go gciallaíonn "iompar coiriúil"
  - (a) iompar arb ionann agus cion é, nó
  - (b) iompar a thiteann amach ag áit lasmuigh den Stát arb ionann agus cion é faoi dhlí na háite agus arbh ionann agus cion é dá dtarlódh sé sa Stát; "ciallaíonn fáltas ó iompar coiriúil" aon maoin a eascraíonn ó nó a fuarthas trí iompar coiriúil, cé acu go díreach nó go hindíreach, nó ina hiomláine nó go páirteach..."

3. Luaitear in Alt 7(1) den Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta):

“Tá cion déanta ag duine—

- (a) má thugann an duine faoi aon cheann de na gníomhartha seo a leanas maidir le maoin arb ionann agus fáltais ó iompar coiriúil í:*
  - (i) á dhéantar cineál fíor, foinse, láthair, diúscairt, gluaiseacht nó úinéireacht na maoin, nó aon chearta i dtaca leis an maoin a cheilt nó a chur i bhfolach;*
  - (ii) má dhéantar an mhaoin a thiontú, a aistriú, a láimhseáil, a fháil, a shealbhú nó a úsáid;*
  - (iii) má dhéantar an mhaoin a bhaint ó, nó a thabhairt isteach sa Stát, agus*
- (b) más eol don duine nó má chreideann sé nó sí (nó má tá an duine meargánta i dtaobh cé acu) an ionann nó nach ionann an mhaoin agus fáltais ó iompar coiriúil.”*

4. Leag an Chúirt Uachtarach (an Breitheamh McCracken) an nós imeachta ceart a bhfuiltear le cloí leis in iarratas ar ordú faoi Alt 3 den Acht FóC sa chás FMcK v GWD [2004] 2IR 470 ag mír 491-2.

An Staid faoi Alt 8 den Acht FóC : Fianaise chreidimh

5. Ag mír 4 dá mhionnscribhinn bhunaithe a mionnaíodh an 14 Feabhra, 2014, luann Príomhoifigeach an Bhiúró, Eugene Corcoran, go gcreideann sé go bhfuil an an mhaoin thuasluaite faoi sheilbh nó faoi smacht na bhfreagróirí agus go bhfuarthas an mhaoin, go díreach nó go hindíreach, ó fháltais ó choireacht.
6. Luann sé go bhfuil na forais don mhéid a chreideann sé bunaithe ar fhaisnéis, cáipéisí agus ábhar eile a fuair oifigigh an Bhiúró agus comhaltaí an Gharda Síochána, faoi mar a liostaítear ansin istigh. Go bunúsach, is é cás an Bhiúró go mbaineann calaois agus sciúradh airgid le cineál na coire, laistigh agus lasmuigh den dlínse seo.
7. Is féidir an achoimre seo a leanas a thabhairt ar fhianaise na mionnscribhinne.

An 15 agus an 19 Deireadh Fómhair 2012, rinne an dlíodóir Gearmánach, an Dr Bob Baars, dhá shuim €800,000 an ceann a thaisceadh isteach i gcuntas i mBanc Uladh. Bhí an dealramh air gur leis an gceathrú freagróir, an Uasal Kurt Lauridsen, fear dúchais na Danmhairge, a bhí an t-airgead. Chomhaontaigh an tUasal Lauridsen dul faoi agallamh go deonach faoi rabhadh ag Stáisiún Gardaí an Bhaile Ghaelaigh an 26 Lúnasa 2013, agus thug sé cáipéisíocht d'oifigigh an iarratasóra

Cuid a Seacht Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

ag an tráth sin. Dúirt sé gur an €1.6 milliún don Dr Baars ar iontaoibh lena thaisceadh in infheistíocht a sholáthair toradh 25% ar chaipiteal sa mhí ar feadh 12 mhí, is ionann sin agus €400,000 sa mhí agus b'ionann agus €4.8 milliún é, ar an iomlán.

Thaispeáin scrúdú a dhéanamh ar na cuntais bhainc thuasluaite aistarraingtí ó chuntas Bhanc Uladh agus aistrithe ón gcuntas sin go haonáin a bhí bainteach leis an gcéad fhreagróir agus le cuntas AIB san Uaimh in ainm an chéad fhreagróra. Tugtar le fios in anailís an iarratasóra gur úsáideadh cuntas Bhanc Uladh mar chainéal le haghaidh chuntas bainc pearsanta an chéad fhreagróra. in AIB na hUaimhe. B'ionann na hiarmhéideanna ag dáta ordú Alt 2 agus €927,000.60 i gcuntas Bhanc Uladh agus €27,365.00 i gcuntas AIB.

8. Dúirt an ceathrú freagróir gur chreid sé gur chuntas coinneála a bhí i gcuntas Bhanc Uladh faoina smacht trína ghníomhaire, an Dr Baars agus gur chomhshínitheoirí an Dr Baars agus an chéad fhreagróir maidir le haistarraingtí ón gcuntas sin. Cuireadh ar an eolas é ag an agallamh, áfach, gurbh é an chéad fhreagróir an sínitheoir aonair ar chuntas Bhanc Uladh.

Dúirt sé gur baineadh siar as i ndiaidh gur cuireadh ar an eolas é ar an bhfaisnéis seo. Fiafraíodh dé an raibh aon chur amach aige ar AIG. Dúirt sé nach raibh aon chur amach

aige air, seachas gurbh eol dó gur banc Éireannach a bhí ann. Ar insint dó nach banc a bhí in AIG, dúirt sé gurbh ionadh dó sin a chloisteáil. Dúirt sé, a fhad leis an tráth sin, shíl sé gur Stiúrthóir ar Infheistíochtaí leis an mbanic, Anglo Irish Global Limited, a bhí in Simom Gold. Níor chas sé riamh le Simon Gold. Dúirt sé go raibh a chonradh leis an Dr Baars amháin agus nár cuireadh ar an eolas é ach nuair a tháinig fadhbanna maidir leis na haisíocaíochtaí míosúla chun solais, gurbh é PML Ltd. an chuideachta a bhí ag déileáil leis an ardán trádála maidir lena infheistíocht. Dúirt sé gur chreid sé go raibh sé ina íospartach coire.

9. Thug an t-iarratasóir faoi roinnt cuardach ar áitribh a bhain leis an gcéad fhreagróir agus AIG. Mar thoradh ar na cuardaigh seo, fuair an t-iarratasóir faisnéis airgeadais i bhfoirm chruachóipe anuas ar fhaisnéis a íoslódáladh ó ríomhairí a urghabhadh i gcaitheamh na gcuardach. Anuas air sin, fuair an t-iarratasóir ráitis bhainc do chuntais a bhí á gcoimeád i mBanc Uladh, Béal Feirste, mar thoradh ar iarrataí ar Comhchúnaimh a rinneadh ar údaráis na Ríochta Aontaithe de bhun Alt 105(g) den Acht um Cheartas Coiriúil (Cúnaimh Frithpháirteach), 2008.

10. Ag mír 33 dá mionnscribhinn, maíonn an príomh-imscrúdaitheoir, an Bleachtaire Garda Ennis, i ndiaidh gur bhailigh na comhaltaí imscrúdaithe faisnéis rúnda i rith an imscrúdaithe go dtí seo, tá dlúthcheangal ag Niall O'Donoghue

le drong idirnáisiúnta choiriúil atá faoi dhrochamhras baint a bheith acu i gcalaois thromchúiseach, ina measc ar a dtugtar “calaois faoi ráthaíocht bhainc”, calaois réamhtháille agus calaois um chistí blocáilte. Deir sí agus creideann sí go bhfuil brabúis shubstainteacha á nginiúint ag Niall O’Donoghue ón iompar coiriúil seo agus go bhfuil cistí a n-iompair choiriúil á sciúradh trí chuntais bhainc a sainaitníodh sa dlínse seo.

11. Ag mír 41, tagraíonn an Bleachtair Gardha Ennis do mhiontuairiscí cruinnithe an 23 Deireadh Fómhair, 2012, i mBéal Feirste le feidhmeannaigh Bhanc Uladh inar fiafraíodh de Simon Gold faoin dá thaisceadh €800,000. Luaigh sé go raibh na cistí ón Dr Bobo Baars agus an tUasal Kurt Lauridsen, agus gur dhlíodóir Gearmánach an Dr Baars agus gur fhiontraí Danmhargach a bhí san Uasal Lauridsen. Dúirt sé go raibh na cistí le haghaidh tionscadal fuinnimh in-athnuaite ísealchostais agus go bhfuarthas na cistí ó Volksbank i Lichtinstéin agus gurbh é an tUasal Lauridsen an tacadóir airgeadais.

12. Thug an t-iaratasóir faoi na cuardaigh seo a leanas:

An 22 Deireadh Fómhair 2012

Thit cuardach amach ar áitreabh gnó ag Ionad an Taoibh Thiar, Léim an Bhradáin, de bhun Alt 10 den Acht um Cheartas Coiriúil (Forálacha Ilghnéitheacha), 1997 arna chur in ionad ag Alt 6(1)(a) den Acht um Cheartas Coiriúil, 2006. Bhí an t-

áitreabh seo folamh agus níor urghabhadh aon rud. Ar an dáta céanna, tugadh faoi chuardach ar áit chónaithe ar cíos ag Radharc na hEascrach, Baile an Bhealaigh, Dealbhna, Contae na hIarmhí, an áit a gcónaíonn Simon Gold. I measc na n-earraí a urghabhadh, bhí ríomhaire Lenovo.

An 26 Deireadh Fómhair 2012

13. Tugadh faoi chuardach ar mhaoin chónaithe ag Druid Rest, Mount Druid, Béal Átha na gCarr, Contae Ros Comáin. Bhíodh an mhaoin seo faoi úinéireacht ag Simon Gold. I measc na n-earraí a urghabhadh, bhí ríomhaire Dell.

An 21 Bealtaine 2013

14. Tugadh faoi dhá chuardach an dáta seo:

(1) Tugadh faoi chuardach ar mhaoin chónaithe, Windy Ridge, Cartún Chruaich, Contae na hIarmhí. Seo áit chónaithe Emmet O’Donoghue, uncail le Niall O’Donoghue/Simon Gold.

Deirtear go gceanglaíonn na cáipéisí a urghabhadh sa chuardach seo Niall O’Donoghue/Simon Gold leis Grúpa Bainc Elite agus le Irish Nationwide Bank.

(2) Rinneadh cuardach ar 21 Carra Vale, an Muileann gCearr, Contae na hIarmhí, áit chónaithe Elaine Erskine, iar-pháirtneir Niall O’ Donoghue. Urghabhadh fiche a trí earra sa chuardach seo, a mbaineann an tromlach díobh le Irish

Cuid a Seacht
Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

Nationwide Bank.

15. Ag míreanna 84 go dtí 95 dá mionnscríbhinn, déanann an Bleachtair Gardha Ennis ceangal idir an ceistiú sin a rinneadh ar ríomhairí a urghabhadh sna cuardaigh a shainaithin cumarsáid a rinneadh le roinnt páirtithe ar dealraitheach go ndearnadh díobháil dóibh, ar chuir oifigigh an iarratasóra faoi agallamh iad ina dhiaidh sin. Mhaígh beirt daoine aonair gurbh íospartaigh chalaois réamhtháille iad. Chaill an tUasal Gleeson €20,000 d'éarlais €30,000 ar iasacht idirlinne €300,000. Sholáthair sé ráiteas ina leagtar amach na sonraí. Dhiúltaigh duine eile a chaill £20,000 steirling chun ráiteas a dhéanamh.

16. Na forais atá leis an méid a chreideann Príomhoifigeach an Bhiúró.

Leagtar amach ag mír 6 de mhionnscríbhinn Phríomhoifigeach an Bhiúró na forais atá leis an méid a chreideann an t-iarratasóir, go bhfuarthas an t-airgead, ina iomláine nó go páirteach, ó fháltais ó choireacht, agus féadtar an achoimre seo a leanas a dhéanamh orthu:

- (a) úsáideann an chéad fhreagróir (Niall O' Donoghue) aitheantais iolracha (ainmneacha, seoladh, seoladh ríomhphoist agus láithreán gréasáin) chun calaois éagsúil a dhéanamh.
- (b) tá ceangal idir an chéad fhreagróir agus aonáin

iolracha a bhfuiltear faoi amhras go bhfuil an fheidhm aonair acu chun tabhairt faoi ghníomhaireachtaí calaoiseacha, a bhíonn faoi réir rabhaidh idirnáisiúnta ag gníomhaireachtaí rialála ar fud an domhain.

- (c) luaitear an chéad fhreagróir, in Éirinn agus thar lear, i gcáipéisíocht chalaoiseach, ar nós ceadúnais tiomána, pasanna agus cáipéisíocht bhaincéireachta, do chliant mar chúiteamh ar tháille.
- (d) níor thug an tríú freagróir (Anglo Irish Global Limited) faoi idirbhearta dleathacha nó gnáth-idirbhearta tráchtála.
- (e) tá an bealach a aistríodh an t-airgead isteach sa dá chuntas, ábhar an iarratais seo faoi Alt 3 comhsheasmhach le sciúradh airgid.
- (f) d'oscail an chéad fhreagróir cuntas AIB (an Uaimh) agus úsáid a baint as cáipéisíocht chalaoiseach a gcreidtear gur ceadúnas tiomána bréagach de chuid an Ríochta Aontaithe a bhí i gceist leis.
- (g) rinneadh an chéad fhreagróir a chiontú go leor uaireanta roimhe seo sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn ina raibh goid agus dallamullóg i gceist leis.
- (h) níl an leibhéal cistí atá ar fáil don chéad fhreagróir comhsheasmhach le taifid na gCoimisinéirí Ioncaim agus Leas Shóisialaigh a bhaineann leis.
- (i) níl an infheistíocht líomhnaithe €1.6 milliún ag an gceathrú

freagróir ar théarmaí lenar áiríodh toradh 25% sa mhí ar chaipiteal ar feadh dhá mhí dhéag comhsheasmhach le gnáthchleachtas infheistíochta.

staid faoi Alt 3, is cuí na forbairtí suntasacha a liostú a tháinig ar an gcás i ndiaidh Ordú Alt 2 a rinne an Breitheamh Birmingham an 17 Feabhra 2014.

Toradh

17. Déantar cinneadh ar shaincheisteanna faoin reachtaíocht um fháltais ó choireacht bunaithe ar an gcaighdeán sibhialta de chruthúnas. Ní cheanglaítear in Alt 3 den Acht Fóc ar iarratasóir a dheimhniú go bhfuarthas na sócmhainní a lorgaítear a chalcadh ó fháltais coire ar leith.

An 20 Feabhra 2014, chuardaigh oifigigh Bhiúro an Gharda Síochána um Imscrúdú Calaoise teach Simon Gold ag Achadh Reanna, Achadh an Mheasa, Contae Liatroma agus chuir siad faoi agallamh é ag Stáisiún Gardaí Chora Droma Rúisc.

An 14 Aibreán, 2014, d'iontráil na hUaisle Holmes O' Malley Sexton, aturnaetha, láithreas thar ceann an Uasail Lauridsen.

18. Táim sásta go dtagann iompar na bhfreagróirí maidir le cion an sciúrtha airgid faoi chuimsiú scóip Ailt 6 agus 7 den Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta), 2010.

An 9 Meitheamh 2014, d'eisigh an chéad fhreagróir fógra rúin a bhí bunaithe ar a mhionnscribhinn an 30 Bealtaine, 2014 inar lorgaíodh cúnaimh dlí dó féin agus do AIG. An 19 Meitheamh, 2014, chomhdaigh an tUasal Jean Ennis mionnscribhinn freagartha a chuir i gcoinne theidlíocht an chéad fhreagróra i leith cúnaimh dlí.

19. Táim sásta, bunaithe ar an bhfianaise, go bhfuil forais réasúnta ag Príomhoifigeach an Bhiúro don mhéid a chreideann sé go bhfuarthas na suimeanna dá dtagraítear sa réamhordú ó fháltais ó choireacht.

An 27 Meitheamh, 2014, chomhdaigh an chéad fhreagróir mionnscribhinn fhorlíontach maidir le saincheist an chúnaimh dhlí.

20. Dealraítear domsa gurb ionann an méid a chreideann Príomhoifigeach an Bhiúro agus fianaise.

An 8 Iúil 2014, chomhdaigh an tUasal Lauridsen mionnscribhinn a dhéileáil leis an gcás substainteach. Chuir an mhionnscribhinn leis an gcountas a tugadh d'oifigigh an iarratasóra ag agallamh agus áiríodh leis tuairisc de

21. Sula ndéantar breithniú ar an

Cuid a Seacht Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

chuid cuntasóir fóirínseach inar sonraíodh díol a ghnólachta ar €14 milliún agus an fheidhm a baineadh as na fáltais.

An 4 Meán Fómhair 2014, chomhdaigh an tUasal Palle Kroeis, comhpháirtí leis an Uasal Lauridsen, mionnscríbhinn.

An 5 Meán Fómhair 2014, rinne an Breitheamh Birmingham ordú maidir le cúnamh dlí. Dhiúltaigh an Breitheamh Birmingham an t-iarratas ar chúnamh dlí i dtosach. D'ordaigh sé go gcomhdaíonn an chéad, an dara agus an tríú freagróir mionnscríbhinn, ach nuair nár thit seo amach go luath ina dhiaidh sin, cuireadh moill shuntasach ar chúrsaí. Sholáthair aturnaetha an chéad fhreagróra agus an dara freagróir litir ar maíodh gur sheol Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) í inar tugadh le fios gur coimeádadh san ospidéal é agus nach bhféadfadh sé teacht i láthair sa chúirt. Nuair ba dhealraitheach go raibh an cháipéis seo calaoiseach, dhiúltaigh an Breitheamh Birmingham chun cúnamh dlí a sholáthar mar gheall gur theip air oibleagáid an ionracais a shásamh.

An 24 Samhain 2014, chomhdaigh Claus Bredvig, comhpháirtí leis an Uasal Lauridsen, mionnscríbhinn.

An 5 Nollaig 2014, chomhdaigh an chéad fhreagróir mionnscríbhinn a dhéileáil leis na saincheistanna substainteacha sa chás.

An 30 Eanáir 2015, d'eisigh aturnaetha don chéad fhreagróir fógra rúin inar lorgaíodh fionnachtain.

An 9 Samhain 2015, rinne an chúirt a hordú a bhain le fionnachtain. Socraíodh éisteacht Alt 3 don 9 Feabhra 2016.

An 11 Eanáir 2016, d'eisigh an t-iarratasóir fógra chun an chéad fhreagróir a chroscheistiú.

An 3 Feabhra 2016, d'eisigh na hUaisle Flynn agus McMorro, aturnaetha rún chun dul ar mhodh rúin bunaithe ar mhionnscríbhinn Michael Keane.

An 5 Febrúary 2016, ghéill an chúirt don iarratas chun dul ar mhodh rúin.

Éisteacht an 9 Feabhra 2016

22. An 9 Feabhra 2016, rinne aturnaetha agus abhcóide ionadaíocht don iarratasóir, agus rinneadh amhlaidh don Uasal Lauridsen. Níor tháinig duine ar bith i láthair thar Niall O' Donoghue / Simon Gold ná AIG. Chuir an t-abhcóide don iarratasóir an chúirt ar an eolas go bhfuair an t-iarratasóir ríomhphost ón Uasal Gold inar lorgaíodh an chás a chur ar athló go ceann cúpla mí mar gheall ar fhadhbanna sláinte agus, chomh maith leis sin, mar gheall go bhfuair sé fógra déanach óna aturnaetha, níorbh fhéidir leis ionadaíocht mhalartach a bhaint amach.

I ndiaidh éisteacht leis an abhcóide don iarratasóir, bhí an chúirt sásta, ar bhonn na ríomhphost óna aturnaetha a léiríodh i mionnscríbhinn an Uasail Keane, gur tugadh rabhadh leordhóthanach don Uasal Gold ar an gcúrsa a raibh a aturnaetha ag tabhairt faoi, ar deireadh.

De bhreis air sin, bhí an chúirt sásta, agus aird ar easpa ionracais an Uasail Gold nuair a rinneadh iarratas roimhe seo ar an gcás a chur ar athló mar gheall ar dhrochshláinte ar admhaigh an tUasal Gold gur athraigh sé na dátaí ar dheimhniú de chuid FSS i dtaca leis, gur shaincheist a bhí i gceist lena inchreidteacht san iarratas a rinne sé ag an tráth sin ar an gcás a chur ar athló. Dhiúltaigh an chúirt iarraidh an Uasail Gold ar an gcás a chur ar athló. Leanadh ar aghaidh le héisteacht Alt 3.

23. I dtosach báire, chuir an t-abhcóide don iarratasóir an chúirt ar an eolas go gcaithfí leis an Uasal Lauridsen, i ndiaidh gur comhaontaíodh amhlaidh, ar mhaithe leis an iarratas faoi Alt 3 mar pháirtí an fhógra. Ba é an tábhacht a bhain leis an gcomhaontú seo ná má dheimhneodh an chúirt go bhfuarthas an t-airgead sna cuntais bhainc ó fháltais ó choireacht, dhéanfadh an tUasal Lauridsen iarratas, ina dhiaidh sin, faoi Alt 3(3) ar ordú a dhearbhaigh gurbh é an duine a bhí i dteideal an t-airgead a fháil. Luaigh an t-abhcóide don iarratasóir gurbh é staid an Bhiúró go gcuirfidís in aghaidh aon iarratais

den saghas sin a dhéanfadh an tUasal Lauridsen.

An staid faoi Alt 3

24. I measc na fianaise breise thar ceann an Bhiúró, bhí mionnscríbhinn an Bhleachtaire Garda Ennis agus an Bleachtaire Garda Thomas O'Connor a comhdaíodh an 19 Meitheamh 2014, mar fhreagairt don iarratas ar chúnamh dlí. Ina mionnscríbhinn, thug an Bleachtaire Garda Ennis cuntas ar chuardach na maoin in Achadh an Mheasa, Contae Liatroma agus ar an agallamh a cuireadh ar an gcéad fhreagróir an 20 Feabhra, 2014.

Bhí an mhaoin ar cíós ag an gcéad fhreagróir faoi ainm Simon Gould [Gold]. Thángthas ar bhille fóntais, chomh maith, faoin ainm sin i rith an chuardaigh. D'admhaigh an chéad fhreagróir san agallamh gur úsáid sé an t-ailias sin chun srian a chur ar an iarratasóir chun é a rianú. I measc na n-earraí eile ar thángthas orthu, bhí an méid seo a leanas:

- uimhir árachais náisiúnta na Ríochta Aontaithe in ainm Simon Gold ar a raibh dáta breithe an 22 Samhain 1964,
- dhá uimhir Phearsanta Seirbhíse Poiblí ón Ríocht Aontaithe le haghaidh Niall O' Donoghue agus Simon Gold, a raibh dáta breithe an 6 Meitheamh 1968 ar an dá cheann díobh;
- miontuairiscí cruinniú stiúrthóirí AIG ina liostaíodh beirt stiúrthóirí, Simon Gold agus

Cuid a Seacht
Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

- Claudio Tamburrini;
- ceadúnas tiomána Éireannach in ainm Savi Khan ag a bhfuil dáta breithe an 22 Samhain 1972, a chónaíonn ag Ionad an Taoibh Thiar, an Phríomhshráid, Leamhcán, Contae Bhaile Átha Cliath agus grianghraf den chéad fhreagróir; tá a mhacasamhail de shonraí ar cheadúnas tiomána ón Ríocht Aontaithe don Uasal Khan, seachas go luaitear gurb é a sheoladh 5 Cúirt Hartlepool, Ceantar na nDugaí, Londain, E162RL;
  - agus ceadúnas tiomána ón Ríocht Aontaithe le haghaidh Simon Gold ar a bhfuil an dáta breithe an 26 Meitheamh 1969, agus seoladh ag 145-157 St John Street, Londain, ECV1V4PY.
- Deimhnítear i mionnscríbhinn an Bhleachtaire Garda O'Connor, ina léirítear ráiteas ó oifigeach FSS, gur sholáthair an freagróir cáipéis fhalsaithe FSS don chúirt ar mhaithe le hathló a bhaint amach.
- Fianaise thar ceann an chéad agus an dara freagróir**
25. Is éard atá i gceist leis an bhfianaise a sheol na freagróirí, go bunúsach, mionnscríbhinn Simon Gold an 5 Nollaig 2014. Go hachomair, cuireann na freagróirí in aghaidh an iarratais ar an mbonn seo a leanas:
- (a) d'eascair an mhaoín ó ghnáthchúrsa déileálacha gnó;
  - (b) tugadh faoi gach déileáil agus idirbheart gnó den saghas sin laistigh de dhlíthe an stáit;
  - (c) ní raibh baint ag an gcéad fhreagróir i gcalaois chasta;
  - (d) tá an dara freagróir (AIG) i mbun trádála agus léirítear a chuntais;
  - (e) ní hionann na híomhanna ar an ríomhaire a d'urghabh an t-iarratasóir agus pasanna, i bhfírinne, agus, de bhreis air sin, níor ciontaíodh an freagróir ná níl sé ina ábhar imscrúdaithe choiriúil, ach chomh beag, i ngeall ar ionstraimí bréagacha a shealbhú;
  - (f) tá no bhí struchtúir chearta chorparáideacha i bhfeidhm ag gach cuideachta ghaolmhar i ndlínsí éagsúla agus níor sháraigh siad aon dlíthe sa dlínse thuasluaite;
  - (g) níor ghlac an chéad fhreagróir páirt eolach riamh in aon drong choiriúil idirnáisiúnta agus cruthaíonn na hiarrachtaí go léir a rinne sé le bheith comhlíontach i dtaobh an pháipéarachais agus na cáipéisíochta um dhícheall cuí gurb amhlaidh an cás;
  - (h) is é gnó na bhfreagróirí chun idirbheartaíocht a dhéanamh ar léas nó ceannach infheistíochtaí bainc;
  - (i) cistí dlisteanacha iad na cistí i gcuntas Bhanc Uladh;
  - (j) ar mhaithe le cuspóirí nuaga a bhí na dréachtaí ar ar bhraith an Bíúro; agus
  - (k) ba bhonn fíorga idirlín Irish Nationwide Bank.

26. Níorbh ann d'aon fhoilseáin d'aon chineál chun tacú le háitiú an Uasail Gold.

Aighneachtaí thar ceann an iarratasóra

Mhaígh an t-abhcóide, in ainneoin an taiscthe shuntasaigh €927,000.60 isteach i gcuntas Bhanc Uladh in ainm Anglo Irish Global Ltd, go raibh stádas díomhaoin ag an gcuideachta sin, nár chomhdaigh sí aon tuairisceáin agus, chomh fada ab eol don Bhiúró, níor thug sí faoi aon thrádáil dhlísteanaigh.

27. Mhaígh an t-abhcóide gur aistarraingíodh €27,000 ón gcuntas bainc sin agus gur taisceadh é isteach i gcuntas Bhainc-Aontas Éireann in ainm Niall O'Donoghue. Rinne an tUasal O'Donoghue an argóint gurbh ionann an tsuim seo agus coimisiúnú a fuair se i dtaca le hinfheistíocht. Luaigh an t-abhcóide gur taisceadh €1.6 milliún i dtosach báire isteach i gcuntas Bhanc Uladh, scaipeadh na cistí agus fágadh an t-iarmhéid €927,000.

28. Dúirt an t-abhcóide gurb an duine céanna Niall O' Donoghue agus Simon Gold agus d'admhaigh an chéad fhreagróir gur bhain sé úsáid as ainmneacha éagsúla lena sheachaint go dtiocfadh an Garda Síochána sna sála thiar air. Luaigh an t-abhcóide gur chreid an Biúró gur úsáid sé aitheantas iomadúla chun gníomhartha éagsúla calaoise a dhéanamh, an dealramh a chruthú, go háirithe, go raibh sé ag tabhairt faoi ghníomhaíochtaí dlisteanacha

baincéireachta agus daoine a spreagadh chun airgead a infheistiú.

29. I mionnscribhinn an Bhleachtaire Garda Jean Ennis, luadh go bhféadfadh aonáin éagsúla airbheartaithe bhaincéireachta: Grúpa Bainc Elite, Irish Nationwide Group agus Anglo Irish Global a bheith ceangailte leis an gcéad fhreagróir. Luaigh an t-abhcóide nach raibh ceadúnais bhaincéireachta ag aon chinn de na hinstiúidí airbheartaithe airgeadais seo ach go raibh cosúlacht shuntasach ann idir na hainmneacha agus bainc a aithnítear go fairsing.

30. Dúirt an t-abhcóide go ndearnadh an chéad fhreagróir a chiontú seacht nuairé dhéag roimhe sin i ngeall ar chionta calaoise sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn. Luaigh an t-abhcóide, chomh maith, nár chláraigh sé leis na Coimisinéirí Ioncaim in Éirinn agus, ar an ábhar sin, ní raibh cáin á híoc aige.

31. Mhaígh an t-abhcóide gur theip ar an gcéad fhreagróir chun aon fhianaise inchreidte tacaíochta a thaispeáint. Mhaígh an chéad fhreagróir ainmnithe go bhfuil sé ag tabhairt faoi ghnó dlisteanach inar ghníomhaigh sé mar dhuine a chuireann daoine in aithne dá chéile atá ag iarraidh caipiteal a thiomsú ach a raibh deacracht acu an caipiteal a thiomsú trí fhoinsí traidisiúnta baincéireachta. Chreid an Biúró gurbh ionann seo agus calaois mar gheall nach raibh tásca ná tuairisc ar an airgead a sholáthar

Cuid a Seacht
Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

daoine agus iad ag súil le creidmheas a fháil.

32. Mhaígh an chéad fhreagróir ainmnithe ag mír 4 dá mhionnscribhinn nach ndeimhníonn mionnscribhinn an Bhleachtaire Garda Jean Ennis go bhfuarthas an mhaoín atá i gceist ó fháltais ó choireacht. Mhaígh an t-abhcóide gur cheart an chosaint seo a dhiúltú faoi chúinsí ina raibh Anglo Gaeilge Global Ltd díomhaoín agus nárbh ann d'aon taifead ioncaim le haghaidh Simon Gold sa dlínse seo. Luaigh an t-abhcóide gurbh é cás an Bhiúró é go bhfuarthas iad seo, i bhfírinne, ó fháltais ó chalois agus go ndearna Simon Gold airgead laistigh de Alt 7 den Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta), 2010.

33. Mhaígh an chéad fhreagróir ainmnithe ar mionnscribhinn go raibh agus go bhfuil Anglo Irish Global fós ag trádáil. Dúirt an t-abhcóide, áfach, gur theip ar aon fhianaise a thaispeáint a thacaigh leis an maíomh seo.

34. Luaigh an t-abhcóide sin nár soláthraíodh aon fhianaise don chúirt maidir le gnóthaí laethúla na gcuideachtaí; níorbh ann d'aon mhiontuairiscí ar chruinnithe na stiúrthóirí, faisnéis chuntasaíochta, nó mionnscribhinn ó chuntasóir. Mhaígh an chéad fhreagróir ainmnithe, chomh maith, go raibh sé comhlíontach i dtaobh an pháipéarachais agus na

cáipéisíochta díchill chuí uile cé nár taispeánadh aon rud chun tacú leis an áitiú seo ná níor taispeánadh aon cháipéisíocht a thacaigh leis an argóint gur tugadh faoin dícheall cuí go léir maidir leis na cistí a taisceadh i gcuntas Bhanc Uladh. Bhí an Biúró faoin tuairim go raibh baint aige i líonra idirnáisiúnta de dhronganna coiriúla.

35. Dúirt an t-abhcóide gurbh é staid an Bhiúró nárbh ann d'aon bhaol i leith éagóra i leith na bhfreagróirí dá ndéanfadh an chúirt ordú de bhun Alt 3.

36. Níl aon cheanglas anseo chun na fáltais a shainnithint amhail bheith mar thoradh ar choir shonrach. Luaigh Finnegan P sa chás MCK. v F agus F (Neamhthuaisricithe, an Ard-Chúirt, an 24 Feabhra, 2003):

"Ní dhéanann an Gearánaí sa chaingean seo an cás go bhfuarthas an mhaoín, arb é ábhar na ceiste seo, ó fháltais ó choir shonrach nó coireanna sonracha.

Imeachtaí sibhialta iad na himeachtaí seo agus leagtar an dualgas ar an nGearánaí. D'fhonn an dualgas sin a chomhlíonadh, féadfaidh an Gearánaí brath ar fhianaise thuairme de bhun fhorálacha Alt 8 den Acht. Faoi mar a thug an Chúirt Uachtarach faoi deara, ba cheart go mbeadh an Cosantóir in ann fianaise a thabhairt don chúirt maidir le bunfhoinsé aon mhaoine a lorgáitear a cheangal.

Ach ní bhaineann an tAcht ach leis an

duine a líomhnaítear a raibh baint aige i gcoir, ach le duine a bhfuil seilbh nó smacht aige/aici ar an maoin. D'fhéadfadh seo tasc an chosantóra a dhéanamh ní ba dheacra. Foráiltear in Alt 3 den Acht nach ndéanfaidh an chúirt ordú faoin alt sin má tá sí sásta go mbeadh baol tromchúiseach ann i leith éagóra agus más ionann an fhoráil seo agus cosaint chúí agus dhóthanach don chosantóir sin.

Agus aird ar an gcúinse seo agus ar chinneadh na Cúirte Uachtaraí sa chás Michael Murphy v G.M. PB., P.C. Limited, G.H. Táim sásta gur gá don Ghearánaí brath ar choireanna sonracha nó chun earraí maoin a cheangal a lorgáitear a cheangal le hordú faoi Alt 3 den Acht um Fháltas ó Choireacht, 1996 le coireanna sonracha a dhéanamh agus féadfaidh an Gearánaí cás dóthanach a dhéanamh trí bhrath ar fhianaise thuairime go bhfuarthas an mhaoin atá i gceist ó fháltais ó choireacht nó go bhfuarthas an mhaoin ina hiomláine nó go páirteach le nó i gceangal le maoin ar ionann go díreach nó go hindíreach í agus fáltas ó choireacht de bhun Alt 8(1) den Acht um Fháltas ó Choireacht, 1996. Tagraítear san Acht in Ailt 2, 3 agus 8 do "fáltas ó choireacht": ní ghabhann an focal "coir" roimh alt cinnte nó éiginnte agus tugann seo le fios go soiléir go bhfuil sé beartaithe ag an reachtaíocht gur cheart go gcuirfí an tAcht i bhfeidhm faoi chúinsí nach féidir leis an nGearánaí a thaispeáint gurb ann do chaidreamh idir an mhaoin a líomhnaítear a fuarthas ó fháltais ó choireacht agus ó choir nó coireanna ar leith."

Conclúid

37. Ina ainneoin go bhfuil cuid de chás

an iarratasóra bunaithe ar fhianaise Notwithstanding sin part an iarratasóra cás is bunaithe ar hearsay fianaise chlostráichta, (faoi mar a shonraítear i mír 10 thuas), tá an chúirt sásta go gcruthaíonn iomlán na fianaise a thugtar ar aird thar ceann an iarratasóra cás prima facie gurb ionann an t-airgead sna cuntais bhainc sceidealaithe agus fáltas ó choireacht. Aistríonn an toradh seo an dualgas ar na freagróirí a mhalairt a chruthú.

38. Is fearr cur amach atá ag na freagróirí ar a ndéileálacha féin; is iad siúd is fearr ar féidir leo bunfhoinsé an airgid sna cuntais bhainc a dheimhniú. Bheadh súil ag duine ar bith leis, ar a laghad, gur cheart go mbeadh an chéad fhreagróir, ina cháil phearsanta agus ina cháil mar stiúrthóir ar AIG, in ann fianaise neamhspleách a sholáthar a dheimhniú go rabhtas ag tabhairt faoi ghnó dlisteanach i gcomhlíonadh riachtanais ábhartha an rialachais chorparáidigh. D'áireofaí leis an bhfianaise sin tuairisceáin reachtúla, miontuairiscí cruinnithe, cuntais agus tuairisceáin chánach bhliantúla. Faoi na cúinsí, is rí-aisteach nár cuireadh aon cháipéisí ar shúile i mionnscribhinn an chéad fhreagróra an 5 Nollaig 2014. Fágann sin go bhfuil dearbhuithe agus séanadh uile an chéad fhreagróra níos dochreidte. Faoi na cúinsí, tá an chúirt sásta nár chomhlíon na freagróirí an dualgas chun cás iarratasóra a bhréagnú.

Cothromaíocht an Cheartais

Cuid a Seacht
Breithiúnais Thábhachtacha Chúirte i rith 2016

39. Airgead a choimeádtar i gcuntais bhainc atá sa mhaoin a lorgaítear a bheith faoi réir ordú Alt 3 sa chás seo. Níor chuir na freagróirí in aghaidh an ordaithe calctha de bhun Alt 17(2) den Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta), 2010 ag aon tráth.
40. Níl an chéad fhreagróir ag cur in aghaidh an ordaithe a bhaineann le cuntas AIB, an Uaimh.
41. Baineann an chúirt an tátal as nach ann d'aon tosca a cheanglódh ar an gcúirt gan na horduithe a dhéanamh a lorgaítear bunaithe ar bhaol tromchúiseach éagóra.

Cinneadh

42. Déanfaidh an chúirt na horduithe a lorgaítear de bhun Ailt 3 agus 7 den Acht Fóc agus Alt 10(1) agus 10(7) den Acht.

Na Príomh-Chásanna a Luaitear

McK. v F agus F (Neamhthuiriscithe, an Ard-Chúirt, an 24 Feabhra, 2003)

Cuid a hOcht

Forbairtí Idirnáisiúnta

An Pheirspictíocht Idirnáisiúnta

Mar ghníomhaireacht túsline sa chomhrac in aghaidh na coireachta, tá cumas an Bhiúró an fheidhm sin a chomhlíonadh, mar aon lena éachtaí go dtí seo, bunaithe a bheag nó a mhór, ar a chur chuige ilghníomhaireachta agus iddisciplíneach, agus tacaíocht aige ó shraith sainiúil prionsabal dlíthiúil. Leanann an Biúró den ról tábhachtach atá aige i gcomhthéacs fhorfheidhmiú an dlí ar leibhéal idirnáisiúnta.

An Oifig um Aisghabháil Sócmhainní (ARO)

Mar a luadh i dtuarascálacha roimhe seo, is é an Biúró an Oifig ainmnithe um Aisghabháil Sócmhainní (ARO) in Éirinn. Tar éis Chinneadh na Comhairle Eorpaí in 2007, bunaíodh na hOifigí um Aisghabháil Sócmhainní ar fud an Aontais Eorpaigh ionas go mbeifí in ann faisnéis a mhalartú idir gníomhaireachtaí um fhorfheidhmiú an dlí a bhfuil baint acu le himscrúdú, sainathint agus coigistiú sócmhainní a meastar gur fáltais ó iompar coiriúil iad.

Mar chuid dá tiomantas mar Oifig um Aisghabháil Sócmhainní, d'fhreastail an Biúró ar thrí chruinniú a bhí ar siúl san Eoraip chun obair agus comhoibriú na hOifige um Aisghabháil Sócmhainní a phlé. Bhí na cruinnithe sin ar siúl sa Bhruiséil.

I rith 2016, fuair an Biúró fiche is a ceathair iarratas ar chúnamh. Bhí an Biúró in ann eolas a thabhairt maidir leis na hiarratais sin. Fuarthas na hiarratais ó dhá thír dhéag éagsúla laistigh den

Aontas Eorpach. Sheol an Biúró féin ceithre iarratas chuig trí thír dhifriúla agus tá freagraí faighte aige ó na tíortha sin.

Oibríochtaí Idirnáisiúnta

Ó pheirspictíocht idirnáisiúnta de, leanann an Biúró de bheith rannpháirteach i roinnt oibríochtaí idirnáisiúnta. Bíonn éagsúlacht ag baint le rannpháirtíocht an Bhiúró in oibríochtaí den sórt sin ag brath ar chúinsí an cháis. D'fhéadfaí soláthar fhaisnéis leanúnach a áireamh leis sin, d'fhonn cuidiú le himscrúdú i ndlínse eile. Níos minice ná sin, cuimseofar leis sin ról gníomhach maidir le spriocanna coiriúlachta aonair agus a gcuid sócmhainní a rianú agus a aimsiú i gcomhar le gníomhaireachtaí den chineál céanna i ndlínse eile.

Europol

Leanann an Biúró dá ról mar phríomhghníomhaireacht um fhorfheidhmiú an dlí in Éirinn ó thaobh roinnt oibríochtaí leanúnacha go hidirnáisiúnta atá á mbainistiú ag Europol. Diríonn na hoibríochtaí sin ar gníomhaíochtaí buíonta coireachta eagraithe a aithníonn nach bhfuil aon teorainneacha ann agus a dhéanann iarracht dúshaothrú a dhéanamh ar na deiseanna a chuirtear i láthair trí shaoirse gluaiseachta thar teorainneacha idirnáisiúnta ina gcuid gníomhaíochta coireachta nó chun gníomhaíocht den sórt sin a éascú.

Cuid a hOcht Forbairtí Idirnáisiúnta

Interpol

Is gníomhaireacht é Interpol ina bhfuil eagraíochtaí póilíní mar bhaill i gcéad is nócha tír ar fud an domhain. Is é príomhfheidhm na gníomhaireachta imscrúduithe intíre a thrasnaíonn teorainneacha náisiúnta agus idirnáisiúnta a éascú. Bhain an Biúró úsáid as an ngníomhaireacht seo i roinnt imscrúduithe a rinneadh in 2016.

CARIN

I 2002, rinne an Biúró agus Europol comhóstáil ar chomhdháil i mBaile Átha Cliath ag an Camden Court Hotel. Roghnaíodh na rannpháirtithe ó chleachtóirí um fhorfheidhmiú an dlí agus breithiúnacha.

Lógó CARIN

Ba é cuspóir na comhdhála moltaí a chur i láthair a dhéileáil le brabúis na coireachta a aithint, a rianú agus a urghabháil. Ar cheann de na moltaí a tháinig chun cinn sna ceardlanna bhí féachaint ar líonra neamhfhoirmiúil teagmhálacha agus grúpa comharchumainn a bhunú i réimse shainnithint agus aisghabháil sócmhainní coireachta. Bunaíodh Líonra Idirghníomhaireachta um Aisghabháil Sócmhainní Camden (CARIN) dá thoradh sin.

Is é aidhm CARIN feabhas a chur ar éifeachtacht na n-iarrachtaí chun brabúis aindleathacha a choinneáil ó choirpigh.

Bhí seoladh oifigiúil Líonra CARIN um ghníomhaireachtaí Aisghabhála Sócmhainní ar siúl i rith Chomhdháil Bhunaithe CARIN sa Háig, i mí Mheán Fómhair 2004.

Tá rúnaíocht bhuan CARIN bunaithe i gceanncheathrú Europol sa Háig. Tá an eagraíocht á rialú ag Coiste Stiúrtha ina bhfuil naonúr comhaltaí agus Uachtarán rothlach.

I rith 2016, bhí an Biúró mar bhall den Ghrúpa Stiúrtha agus d'fhreastail sé ar an gCruinniú Ginearálta Bliantúil a bhí ar siúl in Rotterdam idir an 25-26 Bealtaine 2016.

ALEFA (Cumann na gCuntasóirí Fóirínseacha um Fhorfheidhmiú an Dlí)

Is tionscadal atá á mhaoiniú ag an Eoraip é Líonra ALEFA a bunaíodh chun caighdeán na cuntasóireachta fóirínis a fhorbairt agus a shroicheadh ar fud na ngníomhaireachtaí um fhorfheidhmiú an dlí go léir d'fhonn cabhrú níos fearr le cúirteanna, íospartaigh, finnétithe, daoine a bhfuil amhras fúthu, cosantóirí agus a gcuid ionadaithe dlí maidir le himscrúdú a dhéanamh ar chalaíocht líomhnaithe, ar choireacht fhioscach, airgeadais agus coireacht eagraithe thromchúiseach.

I rith 2016, d'fhreastail an Biúró ar imeacht oiliúna agus forbartha maidir le

sciúradh airgid ag Europol an 15-17 Samhain 2016.

Lógó ALEFA

An Chomhdháil um Reo, Coigistiú agus Aisghabháil Sócmhainní

Labhair an Biúró ag an Acadamh um Dhlí na hEorpa ag an gcomhdháil dar teideal "Reo, Coigistiú agus Aisghabháil Sócmhainní" in Trier an 19-20 Bealtaine 2016.

Lógó ERA

Europäische Rechtsakademie
Academy of European Law
Académie de Droit Européen
Accademia di Diritto Europeo

Rinneadh anailís ag an gcomhdháil ar na rialacha maidir le sócmhainní a reo, a

choigistiú agus a aisghabháil san AE, ag díriú ar Threoir 2014/42/AE agus ar an staid reatha maidir lena forálacha leathbhliain ó rinneadh í a thrasú. Aibhsíodh taithí náisiúnta le déanaí, conas comhoibriú trasteorann a fheabhsú, chomh maith le ról agus freagrachtaí na hearnála príobháidí sa réimse seo. I bhfianaise na bhforbairtí, tugadh aghaidh freisin ar ghníomhartha beartaithe chun rianú agus reo an airgid a chuirtear ar fáil i gcomhair sceimhlitheoireachta a neartú.

Príomhábhair:

- Beartas AE le déanaí maidir le sócmhainní coiriúla a reo, a choigistiú agus a aisghabháil.
- An staid reatha agus úsáid fhorálacha agus uirlisí Threoir 2014/427/AE ó trasúidh í.
- Mórthionscnaimh idirnáisiúnta, Eorpacha agus náisiúnta maidir le reo, coigistiú agus aisghabháil sócmhainní i mBallstáit AE.
- Dúshlán dlí agus rannpháirtíocht na hearnála príobháidí agus
- Gníomhartha beartaithe chun feabhas a chur ar rianú agus reo maoiniú sceimhlitheoireachta.

Oiliúint ICOFI

Chuir an Biúró teagascóir ar fáil ar chúrsa ICOFI dar teideal "Aisghabháil Damáistí ó Chalaois MTIC". Tá an International College of Financial Investigations lonnaithe i mBúdaipeist agus lonnaithe san Ionad Oiliúna Idirnáisiúnta a óstálann freisin Aonad Náisiúnta CEPOL, an tAcadamh Idirnáisiúnta um Fhorghníomhú an Dlí,

Cuid a hOcht Forbairtí Idirnáisiúnta

agus Aonad Náisiúnta Acadamh Póilíneachta Lár na hEorpa.

Bhí rannpháirtithe ón AE ar fad ar an gcúrsa agus dhírigh an teagascóir CAB ar thaithí an Bhiúró dul i ngleic le calaois MTIC agus a chuid scileanna freisin maidir le hairgeadraí fíorúla.

a mhalartú agus dea-chleachtas a aithint in aon réimse comhoibrithe ar leith.

Grúpa Trasteorann um Breosla agus Grúpa Máil Trasteorann

Tá an Biúró fós páirteach sa Ghrúpa Breosla Trasteorann agus sa Ghrúpa Máil Trasteorann.

Lógó ICOFI

Caidreamh le Gníomhaireachtaí Seachtracha um Fhorfheidhmiú an Dlí

Tá caidreamh uathúil ag an mBiúró leis na húdaráis sa RA, ag glacadh leis gurb é an RA an t-aon thír a bhfuil teorainn talún ag Éirinn léi agus d'fhorbair an caidreamh idir an dá dhlínse i rith na mblianta.

Comhdháil Coireachta Trasteorann Eagraithe

Tugann an Chomhdháil ar Choireacht Eagraithe Trasteorann deis do gach gníomhaireacht um fhorfheidhmiú an dlí ó gach taobh den teorainn teacht le chéile agus súil siar a chaitheamh ar ghníomhaíochtaí a tharla an bhliain roimhe sin chomh maith le planáil don bhliain seo romhainn. Tugann an Chomhdháil deis freisin eolas agus taithí

Cuairteanna chuig an mBiúró

Tá aird idirnáisiúnta ar éachtaí an Bhiúró i gcónaí. I rith 2016, d'éascaigh an Biúró cuairteanna ó thoscaireachtaí ón iasacht inar cumhdaíodh raon disciplíní, idir chinn náisiúnta agus idirnáisiúnta.

Toisc rannpháirtíocht leanúnach an Bhiúró in imscrúduithe a bhfuil gné idirnáisiúnta ag baint leo bíonn deis ann cur leis an bhfreagairt idirnáisiúnta ar fhorfheidhmiú an dlí agus é a threorú mar aon leis an mbagairt leanúnach ó ghníomhaíocht choiriúil eagraithe trasnáisiúnta. Ina theannta sin, tugann an rannpháirtíocht deis don Bhiúró a thaithí a roinnt lena ghníomhaireachtaí comhpháirtíochta idirnáisiúnta.

Comhaontú sínithe idir an HMRC agus CAB an 10 Lúnasa 2016

Mar aitheantas ar chumhachtaí sonracha agus aonair an Bhiúró, d'áirigh rialtas na Ríochta Aontaithe an Biúró faoi fhorálacha an UK Serious Crime Act 2007 (Alt 85). Neartaíonn an t-athrú reachtúil sin soláthar fianaise ón HMRC nuair a bhíonn réadmhaoin RA, sócmhainní nó náisiúnaigh rannpháirteach in imscrúduithe an Bhiúró.

I 2016, síníodh comhaontú comhpháirteach, i mBaile Átha Cliath, idir Coimisinéirí Ioncaim agus Custam na Banríona (HMRC) agus an Biúró le bheith mar thaca faoin gcúnamh tábhachtach sin agus mar aitheantas ar fheidhmeanna imscrúdaitheacha idirnáisiúnta an Bhiúró.

Thuas:
An tArd-Cheannfort Bleachtaire Patrick Clavin, Príomhoifigeach Biúró leis an Uasal Alison Sommerville, Stiúrthóir Cúnta (HMRC - An Líonra Idirchaidrimh Coireachta)

Cuid a hOcht
Forbairtí Idirnáisiúnta

[Tá an leathanach seo fágtha folamh gan aon údar]

Cuid a Naoi

Tuarascáil Bhliantúil na Nochta Cosanta

An tAcht Nochta Cosanta 2014

Iarrann Rannán 22 d'Acht Nochta Cosanta 2014 ar gach comhlacht tuarascáil a ullmhú agus a fhoilsiú roimh an 30ú Meitheamh i ngach bliain ar a mhoille maidir leis an bhliain roimhe láithreach sin maidir le heolas ag baint le nochtadh cosanta.

Ní bhfuair an Biúró um Shócmhainní Nochta aon nochtadh cosanta sa tréimhse tuairiscithe suas go dtí an 31ú Nollaig 2016.

Cuid a Naoi
Tuarascáil Bhliantúil na Nochta Cosanta

[Tá an leathanach seo fágtha folamh gan aon údar]

Cuid a Deich Conclúidí

I rith 2016 chuir an Biúró um Shócmhainní Coiriúla a chúram reachtúil neamhspleách i bhfeidhm chun coinneáil leis na fáltais ó iompar coiriúil i gcásanna cuí. Chun é seo a dhéanamh, tá an Biúró, tar éis tarraingt ar na forálacha den Acht um Fháltais ó Choireacht 1996 arna leasú, in éineacht le reachtaíocht an Coimisinéir Ioncaim agus an Choimirce Sóisialaí, chomh maith le cumhachtaí a chur i bhfeidhm faoin chód choiriúil. Fáiltíonn an Biúró roimh na cumhachtaí agus na hathruithe breise a cuireadh i bhfeidhm ó thús an tAcht um Fháltais ó Choireacht 2016. Cuireann forálacha Acht an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla 1996 arna leasú ar fáil do chur i bhfeidhm fheidhmeanna an Bhiúró ag úsáid cur chuige ilghníomhaireachta agus ildisciplíneach.

Lean an Biúró ar aghaidh ag díriú ar shócmhainní ag teacht ó iompar coiriúil amhrasach éagsúla, san áireamh tá gáinneáil ar dhrugaí, calaois, gadaíocht, sciúradh agus smuigléireacht breosla agus trádáil tobac go mídhleathach, chomh maith le treochtaí nua atá ag teacht chun cinn mar úsáid trádáil mótarfheithiclí chun sócmhainní coiriúla a chuir i bhfolach, úsáid criptea-airgeadra le haghaidh aistrithe sócmhainne agus calaois idirnáisiúnta. Le linn 2016 leag an Biúró béim áirithe ar dhíriú isteach ar na dronganna coirpeach eagraithe a bhí páirteach i gcoiriúlacht thromchúiseach agus eagraithe, chomh maith le coiriúlacht réadmhaoin mar buirgléireachtaí. Bíonn fócas áirithe ag gníomhaíochtaí an Bhiúró i gcroílár coiriúlacht sa tuath.

Bhí na fiosrúcháin déanta ag an mBiúró agus de thoradh ar na himeachtaí

iarmhartacha agus gníomhartha bhí suimeanna níos mó ná €1.4 milliún le cur ar aghaidh chuig an Státchiste faoin reachtaíocht Fáltais ó Choireacht. Leis sin bailíodh níos mó ná €2.1 milliún i gcáin agus fuarthas níos mó ná €297,000 i ró-íocaíochtaí.

Ag leibhéal idirnáisiúnta tá ceangal láidir coinnigh ag an mBiúró agus bíonn leanann siad a bheith i gcomhairle le húdaráis um fheidhmiú an dlí agus breithiúnacha ar fud na hEorpa agus go domhanda ag díriú ar shócmhainní ag teacht ó iompar coiriúil amhrasach. I roinnt cásanna, déanadh comhfhiosrúcháin go dlúth i limistéar an gháinneáil ar dhrugaí den chuid is mó.

Lean an Biúró ar aghaidh ag forbairt a chaidreamh le roinnt údarais um fheidhmiú an dlí le ceangail trasdhlínsiúil, go háirithe, Interpol, Europol, an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Choireacht sa Ríocht Aontaithe agus an Gréasán CARIN. Mar an Oifig Aisghabháil Sócmhainní (ARO) ainmnithe in Éirinn leanann an Biúró ar aghaidh ag déanamh breis forbairt ar cheangail um fheidhmiú an dlí feabhsaithe le Baill Stáit an tAE eile.

Níl an t-idirchaidreamh idirnáisiúnta teoranta amháin d'údarais i limistéar um fheidhmiú an dlí. Maidir leis seo lean an Biúró ar aghaidh lena éifeachtaí chun straitéisí a fhorbairt ina bhfuil sócmhainní spriocdhírithé, i gcaidreamh le hinstiúidí airgeadais a bhíonn ag oifráil earraí airgeadais go hidirnáisiúnta, chun nach dtabharfar liúntais de shócmhainní nó gnóthachan do choirpigh amhrasach ó iompar coiriúil.

Cuid a Deich *Conclúidí*

Trí na cuspóirí a dhéanamh, leanann an Biúró ar aghaidh ag dul i gcomhairle go dlúth leis An Garda Síochána, na Coimisinéirí Ioncaim, an Roinn Choimirce Sóisialaí agus an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais trí straitéis stuama a fhorbairt chun díriú ar na sócmhainní agus brabús ag teacht ó iompar coiriúil. Meastar gur áis éifeachtach é an straitéis sa troid ginearálta in éadan coiriúlacht eagraithe.

I rith 2016, bhí níos mó ná €3.8 milliún curtha ar aghaidh chuig an Lárchiste mar thoradh ar na gníomhaireachtaí den Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla.

Aguisín

Cuspóirí & feidhmeanna an Bhiúró

Cuspóirí an Bhiúró: Rannán 4 d'Acht an Biúró um Shócmhainní Coiriúla 1996 & 2005

4.—Faoi réir na forálacha den Acht seo is iad cuspóirí an Bhiúró ná —

- (a) aitheantas de na sócmhainní, cibé cén áit ina bhfuil siad lonnaithe, de dhaoine a thagann nó atá faoi amhras a theacht díreach nó go hindíreach ó iompar coiriúil.
- (b) an gníomh ceart a thógáil faoin dlí chun na sócmhainní a thógáil nó a shéanadh ó na daoine sin nó an liúntas do shócmhainní dá leithéid go hiomlán nó go páirteach de réir mar is cuí, agus
- (c) cur i bhfeidhm d'aon fhiosrúchán nó aon réamh obair a dhéanamh maidir le haon imeachtaí ag teacht ó na cuspóirí luaite i bparagraif (a) agus (b).

Feidhmeanna an Bhiúró: Rannán 5 d'Acht an Biúró um Shócmhainní Coiriúla 1996 & 2005

5.—(1) Gan réamhchlaonadh chuig cúrsaí ginearálta de Rannán 4, beidh feidhmeanna an Bhiúró a bheidh ag oibriú trí Oifigigh an Bhiúró mar thógáil do gach ghníomhartha riachtanacha—

- (a) i gcomhréir le feidhmeanna an Gharda Síochána, le haghaidh aidhmeanna den choigistiú, srianadh úsáide, calcadh, caomhnú nó urghabháil na sócmhainní atá aitheanta mar thógáil, nó aitheanta mar thógáil,

díreach nó go hindíreach ó iompar coiriúil.

- (b) faoi Achtanna na gCoimisinéirí loncaim nó aon fhoráil d'aon achtú eile, más glacadh leis roimh nó i ndiaidh an Achta seo a bhaineann leis an gCoimisinéir loncaim, chun a chinntiú go bhfuil na fáltais d'iompar coiriúil nó iompar coiriúil aitheanta curtha faoi cháin agus go bhfuil Achtanna na gCoimisinéirí loncaim feidhmeach go hiomlán maidir le fáltais nó iompar de réir mar is cuí,
- (c) faoi Achtanna Leasa Shóisialaigh don fhiosrúchán agus an cinneadh, mar is cuí, d'aon éileamh do nó maidir le liúntas (taobh istigh de bhrí Rannán 204 d'Acht Leasa Shóisialaigh (Comhdhlúthú) 1993) ó aon duine bainteach in iompar coiriúil, agus
- (d) ar iarratas ón Aire do Leas Sóisialach chun fiosrú agus cinneadh a dhéanamh mar is cuí, d'aon éileamh do nó maidir le liúntas taobh istigh de bhrí Rannán 204 d'Acht Leasa Shóisialaigh (Comhdhlúthú) 1993, nuair a dheimhníonn an tAire do Leas Sóisialach go bhfuil cúinsí réasúnta ann a chreidiúint, i gcás d'fhiosrúchán áirithe, go bhféadfadh Oifigigh an Aire do Leas Sóisialach a bheith faoi bhagairtí nó imeagló de chineálacha eile,

is iad na gníomhartha atá i gceist ná nuair is gá, faoi réir d'aon aontú idirnáisiúnta, comhoibriú le haon fhórsa póilíneachta, nó aon údarás le feidhmeanna bainteach leis an aisghabháil d'fháltais ó choireacht,

Aguisín
Cuspóirí & feidhmeanna an Bhiúró

údarás cánach nó údarás slándála sóisialaí, de chríoch nó stát seachas an Stát.

- (2) Maidir leis na ceisteanna a rinneadh tagairt ar i bhfo-alt (1), ní dhéanfar aon rud san Acht seo mar dhíobháil nó srianadh in aon bhealach —
  - (a) cumhachtaí nó dualgais an Gharda Síochána, na Coimisinéirí Ioncaim nó an tAire do Leas Sóisialach, nó
  - (b) feidhmeanna an Ard-Aighne, an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí nó an Príomh-Atur nae Stáit.

